

T.C

EGE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı

MANİSA ARKEOLOJİ MÜZESİ'NDEKİ
ERKEN FIKELLURA TÜRÜ BULUNTU GRUBU ÖZELLİKLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Z. P. Hande Kökten

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Güven Bakır

İzmir. 1987

T. C.
Yükseköğretim Kurulu
Dokümantasyon Merkezi

İ Ç İ N D E K İ L E R

	Sayfa
Önsöz	2
Giriş	3
Katalog	5
I.BÖLÜM	8
Form,Bezeme,Teknik	
II.BÖLÜM	16
Stil	
III.BÖLÜM	26
İşlikler	
IV.BÖLÜM	30
Küçük Asya ve Doğu Yunan	
Ekolleri ile Karşılaştırma	
V.BÖLÜM	59
Tarihleme	
Sonuç	65
Kısaltmalar	69
Dipnotlar	70
Resimler Listesi	77
Figürler Listesi	78
Levhalar	81

Ö N S Ö Z

Manisa Arkeoloji Müzesi'nde korunmakta olan skyphoslar grubu , Orientalizan seramiğin büyük ve karmaşık dünyasında ,küçük ve özgün bir birim oluşturmaya karşın, kronolojik ve stilistik açılardan geniş ve yeni bakışlar sağlamaktadır. Küçük Asyalı yerel ekollerin birbirleriyle ilişkileri ve Orta Yaban Keçisi stili ile Fikellura stili arasındaki bağın varlığı, bu küçük grubun incelemeyi ve tartışmayı gerektirdiği konular arasındadır.

Böylesine geniş düşünme ve tartışma olanağı veren bir çalışma konusunu bana öneren Hocam Doç.Dr.Güven Bakır'a, tüm güveni, desteği ve yardımları için teşekkür etmeyi borç bilirim. Çalışmanın bütün evrelerinde deneyimlerini bana aktaran, değerli önerilerde bulunan ve destek olan Hocam Doç.Dr.Tomris Bakır'a ,birlikte çalışmamızın tüm anları için en içten teşekkürlerimi sunarım.

Sardeis 1986 kazı sezonu boyunca, çeşitli fırsatlarda konuyu benimle tartışan, birikimlerini aktaran, Sardeis Erken Fikellura seramiğini orijinal malzeme üzerinde incelememe izin veren ve hatta Orientalizan seramikle ilgili seminerini benimle paylaşan Hocam Prof.C.H.Greenewalt, jr'a içten teşekkür etmeyi borç bilirim. Bu arada, buluntu grubu üzerindeki çalışmalarımı kolaylaştırmak konusunda yardımlarını esirgemeyen, Manisa Arkeoloji Müzesi Müdürü Hasan Dedeoğlu'na, anlayış ve ilgisi için teşekkür etmek isterim.

Malzemenin fotoğraflarını baskıya hazırlayan Ersin Doğer'e ve baskılarını yapan arkadaşlarıma, değerli yardımları için teşekkür etmeyi görev sayarım.

GİRİŞ

Bu çalışmanın konusunu oluşturan ve Manisa Arkeoloji Müzesi'ne satın alma yoluyla kazandırılmış bulunan buluntu grubu, sadece skyphosları içermektedir. Grup içinde beş skyphos saptanmış ve bunların kendi aralarında stil birliği gösterdikleri anlaşılmıştır. Doğu Yunan seramiğinin Yaban Keçisi stilinde resmedilmiş figürlere sahip bu skyphoslarda yer alan doldurma motifleri ve bezek bantları ise, Fikellura stilinde karakteristik olan öğelerdir. Buluntu grubu böylece erken ve geç iki Doğu Yunan stili- nin karakteristik özelliklerini birarada yansıtmakta ve Yaban Keçisi stili ile Fikellura stili arasında bir geçiş grubu oluşturmaktadır. Bu niteliği dolayısıyla, grubumuz ile aynı özel durumu gösteren ve en yakın stil benzerlerini oluşturan diğer buluntu grupları ile birlikte ele alınması gerekmektedir. (1) Bu arada, Fikellura seramiği ile olan benzerliklerin saptanmasının da, en az Yaban Keçisi stili ile karşılaştırılması kadar gerekli olduğu ortaya çıkar.

Buluntu grubunu oluşturan skyphosların stil açısından Yaban Keçisi stili ile Fikellura stili arasındaki yeri önemli kronolojik soruları akla getirmektedir. R.M.Cook (2) ve Schaus'un (3) Fikellura seramiği ve öncülerini de kapsayan çalışmaları ve P.Dupont'un arkaik Doğu Yunan seramiğine ait örnekler üzerinde yaptığı arkeometri araştırmaları (4) , bu stilistik ve kronolojik sorulara yanıt arayan içerikleri ile grubumuzun özel durumu ile doğrudan ilgilidirler.

Schaus " Fikellura seramiğinin kökeni " başlıklı bölümde Fikellura'nın Yaban Keçisi stilindeki seramiğin doğrudan etkisini gösterdiğini, ancak bu etkinin Geç Yaban Keçisi evresinden değil, Orta Yaban Keçisi II. evresinden geldiğini söyler. (5) Orta Yaban Keçisi II. tipi ise Fikellura

başlamadan yarım yüzyıl önce sona ermiş bir seramik stili-
dir. Bu noktada, her iki stilin de özelliklerini gösteren,
figürlerde Yaban Keçisi stilinin, doldurma motifleri ve
bezek bantlarında ise Fikellura stilinin kullanıldığı
grubumuzun önemi ortaya çıkar.

P.Dupont ise arkaik Doğu Yunan seramiğine ait örnekler
üzerindeki kil analizlerinin ardından, Orta Yaban Keçisi
ve Fikellura stillerindeki seramiğin büyük bölümünün
Miletos'da yapıldığını, Geç Yaban Keçisi stilindeki sera-
miğin ise Kuzey Ionia'da üretildiğini söylemektedir.(6)
Schaus da bu sonuçlardan yola çıkarak, Fikellura seramik
stilinin Miletos için yerli olan Orta Yaban Keçisi II.
seramik geleneğini sürdürdüğünü düşünmektedir.(7)
Soruyu stilistik açıdan yanıtlayan bu görüş yanısıra,
kronolojideki boşluğun da tamamlanmasını sağlayacak delil-
lere gerek vardır.

Buluntu grubumuzun teknik, form ve stil özelliklerine
bağlı olarak ,kökeni ve bu dizge içindeki yeri ile ilgili
soruların saptanması ve stil karşılaştırmaları yoluyla
bu sorulara yanıt aranması çalışmanın amacını oluşturmak-
tadır.

KATALOG

1. Skyphos. Resim. 1-6 Fig. 1,2 İşlik A
Manisa Müzesi Env.no.5908
Kaide ve gövde fragmentleri.

Hamur rengi: 7.5 YR 6/4 Açık kahverengi.

Astar rengi: 10 YR 8/2 Beyaz.

Firnis boya: 7.5 YR 3/2 Koyu kahverengi.

İç yüzey firnisi: 10 YR 3/1 Koyu gri.

Bezeme: (Korunan kısım,yukarıdan aşağı doğru)

I.Friz: (soldan sağa) İki hayvan figürüne ait bacaklar ve doldurma motifleri.

II.Friz: (soldan sağa) Hayvan figürüne ait dört bacak,geyik,saplı gonca,keçi,geyik,köpek,-dört figürlük friz parçası kayıptır-,geyik,saplı gonca,geyik,saplı gonca,keçi ve doldurma motifleri.

III.Friz: (soldan sağa) Boğa,saplı gonca,hayvan figürüne ait dört tırnak,-bir figürlük friz parçası kayıptır-,keçi,keçi,-iki figürlük friz parçası kayıptır-,hayvan figürüne ait dört bacak,keçi,geyik,keçi.

IV.Friz: (soldan sağa) Keçi,-bir figürlük friz parçası kayıptır-,geyik,keçi,keçi,geyik,geyik,keçi,saplı gonca,hayvan figürünün arka bacağı.

Gövde altı: Kısa,şişkin ve boyuna yırtmaçlı ışınların arasına üstten sarkan saplı goncalar.

Kaide: Firnis boya ile boyanmıştır.

R.Kaide: 6.4 cm. , R.Üst gövde: 12.8 cm. , h: 12.9 cm. ,
Kalınlık : 5-7 mm.

Manisa , Arkeoloji Müzesi

2. Skyphos. Resim.7-9 Fig.3 İşlik B (I)
Dudak kenarı ve gövde fragmentleri.

Hamur rengi: 10 YR 4/2 Koyu gri-kahverengi.

Astar rengi: 10 YR 8/2 Beyaz.

Firnis boya: 10 YR 3/2 Koyu kahverengi.

İç yüzey firnisi: 10 YR 4/1 - 4/2 koyu gri, gri-kahverengi.

Bezeme: Kulp bölgesi frizi , (soldan sağa)

A. Keçi, keçi, doldurma motifleri.

B. -Kayıp bir figür-, keçi, doldurma motifleri.

Bezek bandı : Üstte ve altta firnis çizgileriyle sınırlanmış çengel meander sırası.

R.Dudak kenarı: 9 cm. , h: 5.8 cm. , Kalınlık: 3-4 mm.

Manisa , Arkeoloji Müzesi

3. Skyphos. Resim.10,11 Fig.5,6 İşlik B (II)
Dudak kenarı, gövde ve alt gövde fragmentleri.

Hamur rengi: 7.5 YR 8/6 Sarı-gri kahverengi.

Astar rengi: 10 YR 8/2 Beyaz.

Firnis boya: 10 YR 3/2 Koyu gri-kahverengi.

İç yüzey firnisi: 7.5 YR 6/6 Kırmızı kahverengi.

Bezeme: Kulp bölgesi frizi, (soldan sağa)

A. -Kayıp bir figür-, ön bacağı korunmuş-, keçi, saplı gonca, çizgi demeti, doldurma motifleri.

B. Çift yaylı ve benek dolgulu balık pulları.

Bezek bandı: Üstte ve altta firnis çizgileriyle sınırlanmış Z sırası.

Gövde altı: Ortadan boyuna yarıklı ısın motifleri.

R.Dudak kenarı: 10 cm. , h: 8 cm. , Kalınlık: 3-4 mm.

Manisa , Arkeoloji Müzesi

4. Skyphos. Resim.12 Fig.7 İşlik B (III)
Dudak ve gövde fragmenti.

Hamur rengi: 10 YR 6/2 Açık kahverengi-gri.

Astar rengi: 10 YR 8/2 Beyaz.

Firnis boya: 10 YR 3/1 Koyu gri.

İç yüzey firnisi: 7.5 YR 6/6 Kırmızı sarı.

Bezeme: Kulp bölgesi frizi , (soldan sağa)

Kaz,kazın boğazını sıkan bir el ve kol parçası,
tek doldurma motifi.

Bezek bandı: Üst sınır çizgisi korunmuş çengel
meander sırası.

R.Dudak kenarı: 10 cm. , h: 5.5 cm. , Kalınlık: 3-4 mm.

Manisa , Arkeoloji Müzesi

5. Skyphos. Resim.13 Fig.8 İşlik B (IV)
Dudak ve gövde fragmenti.

Hamur rengi: 10 YR 5/2 Gri-kahverengi.

Astar rengi: 10 YR 8/1 Beyaz.

Firnis boya: 10 YR 3/1 Koyu gri.

İç yüzey firnisi: 7.5 YR 5/6 - 3/ Koyu kahverengi , gri.

Bezeme: Kulp bölgesi frizi ,

A. Geyik (arka gövde korunmuş),sağa doğru.

B. Kaz (arka gövde korunmuş), sola doğru.

R.Dudak kenarı: 11 cm. , h: 4.5 cm. , Kalınlık: 3-4 mm.

Manisa , Arkeoloji Müzesi.

I. B Ö L Ü M

" FORM , BEZEME , TEKNİK "

FORM

Buluntu grubunu oluşturan skyphoslar arasında boyutları açısından bir grupta yapılıktan sonra form özelliklerini incelemek yerinde olacaktır. Kat.1 skyphosu tümüyle ele geçmemesine rağmen grup içindeki en büyük örnektir. (Fig.2) 12.9 cm. yüksekliği, 6.4 cm. kaide çapı ve 12.8 cm. üst gövde çapı ile 5-7 mm. arasında değişen çeper kalınlığı bu skyphosu diğerlerinden ayırır. Kat.1 skyphosunu 9-11 cm. arasında değişen ağız çapları ile Kat.2,Kat.3,Kat.4 ve Kat.5 skyphosları izler.

Kat.1 skyphosunun 5 mm. çeper kalınlığı ile başlayan gövdesi,düz bir çizgi oluşturacak kadar hafif bir kavisle daralır ve kaide üstünde 7 mm. çeper kalınlığına ulaşır. (Fig.2) Alt gövdeden alçak konik kaideye yumuşak ve geniş bir kavisle geçilir.Skyphosun korunan en üst gövde parçasının profilinde izlendiği gibi,kabın ağız kenarı daha da incelerek,daralmaktadır. Kat.1 skyphosunun korunan üst gövde parçalarında kulpların gövdeyle birleştiği kısmı belirleyecek dış yüzey yükselmesi ve çeper kalınlaşmasına rastlanmamıştır. Skyphosun korunan çanak derinliği 11.3 cm.dir.

Kat.2 skyphosu 3-4 mm. çeper kalınlığı ile dudak kenarından kulp bölgesi bitimine kadar düz,alt gövdeye doğru hafif bir eğimle daralan profile sahiptir.(Fig.4) Kat.3 skyphosuda 3-4 mm. çeper kalınlığı ile Kat.2 skyphosu ile aynı profili gösterir.(Fig.6) Bu iki kabın ağız çaplarının,Kat.2; 9 cm., Kat.3; 10 cm., farklılığına rağmen profilleri bütünüyle aynıdır. Her iki kaptaki da kulp başlangıçları saptanmıştır.

Kat.4 skyphosu 3-4 mm. çeper kalınlığı ve 10 cm. ağız çapı ile dudak kenarının hemen altından başlayan ve yay şeklinde kavis yapan profili ile Kat.2 ve Kat.3 skyphoslarından ayrılır.(Fig.7) Kat.4 skyphosu daha alçak gövdeli ve sığ çanaklıdır. Kat.5 skyphosu da 3-4 mm. çeper kalınlığı ve 11 cm. ağız çapı ile Kat.4 skyphosuyla aynı profili gösterir. (Fig.8) Kat.4 ve Kat.5 skyphos fragmentlerinin aynı skyphosa ait olmaları olasılığı, form açısından karşılaştırıldıklarında yüksektir. Kat.5 skyphos fragmentinin, kulbun gövdeyle birleştirilmesi sırasında dudak kenarında meydana gelen deformasyon nedeniyle 11 cm. ağız çapı vermesi doğaldır. Profil çizimleri kesiştirildiğinde ise, yine kulp birleşmesinin gövdede neden olduğu 1-2 mm.lik eğim farkına rağmen, profillerinin aynı olduğu görülür. Ancak bezeme ile ilgili olan ve bir sonraki başlık altında açıklanacak noktalardan dolayı, bu iki fragmentin farklı iki skyphosa ait oldukları anlaşılmıştır. Kat.4 ve Kat.5 skyphosları arasındaki profil birliği, Kat.2 ve Kat.3 skyphosları arasında var olan benzerliğin bir başka örneğini oluşturmaktadır. Böylece, Kat.2 ve Kat.3 skyphosları bir, Kat.4 ve Kat.5 skyphosları ise bir diğer takım oluşturmaktadır.

Toplu bir bakışla, Kat.1 skyphosu ile Kat.2 ve Kat.3 skyphoslarının temelde aynı profil özelliğini taşıdıkları görülür. Dudak kenarından sonra hafif genişleyen gövde, düz ve yumuşak bir kavisle daralarak kaide ile birleşir. Boyutlar farklı olmakla birlikte Kat.1 ve Kat.2, Kat.3 skyphoslarının form ve çanak derinliği oranları aynıdır. Kat.4 ve Kat.5 skyphosları ise daha açık ağızlı ve daha alçak gövdelidirler.

BEZEME

Buluntu grubunu oluşturan skyphosların resmedilme teknikleri ortaktır, bezeme sistemleri ise kapların büyüklüklerine göre değişiklik gösterir. Hepsinde hayvan figürleri ve doldurma motifleri siluet tekniğinde yapılmış, detaylar reserve çizgiler ve reserve alanlar üzerine kontur tekniği ile belirtilmiştir. Kazıma çizgi ve ek renk kullanılmamıştır.

Kat.1 skyphosunun bezeme sistemi, 2 cm. kalınlığındaki hayvan frizleri ile kurulmuş, gövde altında ise, kaide ile arasında reserve bir bant bırakılmış firnis bilezikten çıkan boyuna yarıklı ışınlar ve bunların boşluklarına üst frizin zemin çizgisinden çıkarak sarkan saplı gonca motifleri yerleştirilmiştir. Kaide ise firnis boya ile boyanmıştır. Kat.1 skyphosunda dört friz korunmuştur. Frizler 3-4 mm. kalınlığındaki firnis bantları ile birbirlerinden ayrılırlar. (Fig.1)

Hayvan figürlerinin ve doldurma motiflerinin resmedilmesinde, tüm frizlerde uyulmamasına rağmen, belli bir şema kullanıldığı saptanabilir. Buna göre; farklı hayvan figürleri ardarda sıralandığı gibi (Fig.1, II.Friz: Geyik, keçi, geyik, köpek) , keçi ve geyik figürlerinin ikili gruplar halinde birbirlerini izledikleri de (Fig.1, IV.Friz: Keçi, keçi, geyik, geyik, keçi,.....) görülür. Hayvan frizlerindeki eksiklikler nedeniyle hayvan figürlerinin değişim serilerini saptamak zorlaşmaktadır. Ancak frizlerdeki eksik kısımların başlangıcında ve bitişinde yer alan hayvan figürlerine ait elemanlardan yola çıkarak ve bu iki sıralama şeması göz önüne alınarak tamamlamalar yapılabilir. IV.Friz'de (soldan sağa) en başta bir keçinin sağı, kuyruk ve boynuzundan bir kısım korunmuştur. Daha sonra ise üç figürün sığabileceği bir boşluk ve kayıp kısmın sonunda bir geyik figürüne ait üçgen boynuzun üst kısmı yer alır. Burada IV.Friz'in devamında izlenen

hayvan figürlerinin dizilişinden hareketle, keçi, keçi, geyik, geyik şeklinde bir sıralama olduğunu söyleyebiliriz. Ancak sanatçının bu şemayı bütün frizlerde kullanmadığı anlaşılmaktadır.

Doldurma motiflerinin kullanımı ise daha belirgin ve bilinçli bir yerleşiminin sonucudur. Küçük, kısa çizgiler ve noktalardan oluşan motifler, hayvan figürlerinin gövde altıyla ön ve arka bacakları arasında kalan boşluklarda (Fig.1, II.Friz: Keçi, geyik, köpek / keçi, geyik, keçi , IV.Friz: Keçi, keçi, geyik), bazı keçi ve geyik figürlerinde ise boynuz ve kulağın altında (Fig.1, II.Friz: Keçi , III.Friz: Keçi , IV.Friz: Keçi, geyik) kullanılmışlardır. Dört karonun gruplaşmasından oluşan büyük doldurma motifleri ise hayvan figürlerinin aralarına yerleştirilmiştir. (Fig.1 , III.Friz: Keçi, dörtlü karo, keçi / keçi, dörtlü karo, keçi, dörtlü karo, geyik , IV.Friz: Keçi, dörtlü karo, keçi) . Çizgisel doldurma motiflerinin kalın çizilmiş örnekleri (Fig.1, IV.Friz: Keçi, içi çaprazlı kare, geyik, içi çaprazlı kare, geyik) ve zemin çizgisinden çıkan saplı gonca motifi de (Fig.1, II.Friz: Geyik, saplı gonca, keçi / Geyik, saplı gonca, geyik, saplı gonca, keçi , III.Friz: Boğa, saplı gonca, keçi , IV.Friz: Keçi, saplı gonca, geyik) birbirini izleyen hayvan figürlerinin aralarında kullanılmıştır.

Pendantif doldurma motifleri olan , içi noktalı üçgenler ve üçlü, kısa çizgi grupları ise, keçi figürlerinin boynuz kavisleri önlediğinden, geyik figürlerinin ve tek boğa figürünün sırtları üzerindeki boşluklara (Fig.1, II.Friz: Geyikler , III.Friz: Geyikler, boğa) ve hayvan figürleri arasındaki alanlara (Fig.1, II. , III. , IV Frizler) yapılmışlardır. Zemin çizgisinden çıkan üçlü, kısa çizgi grubu ise figürlerin bacakları arasında (Fig.1, III.Friz: Boğa) ve birbirini izleyen figürlerin ortasında (Fig.1, III.Friz ve IV.Friz) yer alırlar.

Kat.2, Kat.3, Kat.4 ve Kat.5 skyphoslarının boyutları ise kulplar arasındaki bölgelerin tek hayvan frizi ve bezek

bantları ile doldurulmasına olanak verir. Dudak kenarı 1-2 mm. arasında değişen ince firnis bant içerir. (Kat.2; Fig.3 , Kat.3; Fig.5 , Kat.4; Fig.7) Kulp bölgesindeki ana bezeme alanları 4 cm. (Kat.4; Fig.7) , 4.4 cm. (Kat.5; Fig.8) , 4.7 cm. (Kat.3; Fig.5) ve 5 cm.(Kat.2; Fig.3) yüksekliğindedir. Kulplar arasındaki bezeme alanı ise iki hayvan figürü yerleştirilecek genişliktedir. Hayvan figürleri, frizi altta sınırlayan ve zemin çizgini oluşturan kalın bir firnis bandına basmaktadırlar. Bu bantla daha aşağıdaki ince firnis bant arası ise reserve bırakılmıştır. İki firnis bant arasındaki bu reserve banda firnis boya ile meander ve Z sırası oturtulmuştur. (Kat.2; Fig.3 , Kat.3; Fig.5 , Kat.4; Fig.7) Bezeme bandının altında ise, ortadan boyuna yarıklı ışın motifleri yer alır.

Hayvan frizlerindeki figürlerin Kat.1 skyphosundaki figürler kadar aralı sıralanmadığı ve figürlerin daha küçük çizilerek, sıklığı önlenmesi yoluna gidilmediği görülür. Kat.2 skyphosunda, otlayan keçi figürünün boynuzu, önünden yürümekte olan keçi figürüne çok yaklaşmakta (Fig.3) , Kat.3 skyphosundaki gövdesi kayıp keçi figürünün ön bacak tırnağı, önünden yürüyen keçi figürünün arka bacak tırnağına basmaktadır (Fig.5).

Doldurma motiflerinin kullanımında, Kat.1 skyphosundaki gibi bir sistem saptamak ise olanaksızdır. Çünkü frizler kısa, figürler azdır. Ancak aynı doldurma motiflerinin, Kat.1 skyphosundakilerle benzer yerlerde kullanıldığı görülür. Küçük, içi çaprazlı kareler, keçi figürlerinin boynuz-sırt kavisleri arasına (Kat.2; Fig.3 , Kat.3; Fig.5) ve birbirini izleyen figürler arasındaki dar boşluklara (Kat.3; Fig.5 , Kat.5; Fig.8) yerleştirilmişlerdir. Zemin çizgisinden çıkan saulı gorcea motifi (Kat.3; Fig.5) ve dörtlü çizgi grupları ise (Kat.2; Fig.3) kulp altı bölgelerinde kullanılmışlardır. Büyük, dörtlü karo motifi ise, Kat.4 skyphosunda kaz figürünün sırtı üzerindeki boşlukta (Fig.7) ve Kat.2 skyphosunda kulp altında (Fig.3) karşımıza çıkar.

Pendantif çizgi grubu ise sadece Kat.2 skyphosunda görülür. (Fig.3) Tek doldurma motiflerinin yanısıra, Kat.3 skyphosunun B.yüzünü kaplayan balık pulu motifi de bezekli dekorasyonun grup içindeki tek örneğini oluşturur.(Fig.5) Altta bezeme bandı ile sınırlanmış, iki kulp arasındaki alan, kontur tekniğinde çift yaydan oluşan ve iç boşluklarına firnis boya noktalar konulmuş altı sıra halindeki balık pulları ile kaplanmıştır. Böylece skyphosların her iki yüzündeki ana bezeme alanlarına hayvan figürleri resmedildiği gibi, bir yüzün hayvan figürleri, diğerinin bezekli dekorasyonla değerlendirildiği ikinci bir bezeme sisteminin de kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Kat.4 ve Kat.5 skyphos fragmentlerinin aynı kaba ait olup olmadıkları konusu, bezeme şemaları açısından incelendiğinde, figürlerin sıralanışı, nitelikleri ve kapladıkları alanla ilgili sorunlar karşımıza çıkar. Form açısından karşılaştırılırken belirtildiği gibi, Kat.5 skyphos fragmentinin verdiği 11 cm. ağız çapının, kulbun gövde çeperinde yarattığı deformasyona bağlanması halinde, her iki fragmentin de aynı skyphosa ait olduğu kabul edilerek, Kat.4 skyphos fragmentinin verdiği 10 cm. ağız çapı Kat.5 skyphos fragmenti için de esas alınabilir. Bu durumda, 10 cm. ağız çapındaki bir skyphosun kulplar arasındaki bezeme alanına sadece iki hayvan figürü yerleştirilebildiği göz önüne alınırsa, Kat.5 skyphos fragmentinde kulp altında iki ayrı yüze ait kaz ve geyik figürlerinden birinin Kat.4 skyphos fragmenti ile aynı yüzde bulunması gerektiği ortaya çıkar. Böylece iki tür sıralanma olasıdır ; (soldan sağa) "gevik, kaz, kazın boynunu sıkan doğa üstü yaratık" veya "kaz, kazın boynunu sıkan doğa üstü yaratık, kaz" . Her iki olasılık da, 10 cm. ağız çapına sahip bir skyphosun kulplar arasındaki bezeme alanına üç hayvan figürünün sığmaması nedeniyle geçerliliğini yitirir.

Ancak üçüncü bir sıralama şekli, boyutlara uygun ikili bir grubun varlığı ile açıklanabilir. Buna göre (soldan sağa) ; skyphosun bir yüzünde kaz ve kazın boynunu sıkan doğa üstü yaratık, diğer yüzde ise geyik ve bir başka hayvan figürü

yer alıyor olmalıdır. Böylece Kat.5 skyphos fragmentindeki kaz olarak değerlendirdiğimiz hayvan figürünün arka gövdesi, Kat.4 skyphos fragmentindeki kazın boynunu sıkmakta olan doğa üstü yaratığa ait olmalıdır. (Resim.14, Fig.9) Kuş gövdeli doğa üstü yaratık ise sirendir, iki ayağı üstünde durur ve kanatlıdır. Doğu Yunan seramiğinde benzer gövde yapısı ve kanat çizimi ile örnekleri bulunmakta ise de (8) pençe bir sirene ait olamaz. (Fig.10)

Böylece, Kat.4 ve Kat.5 skyphos fragmentlerinde hayvan figürlerinin üzerine bastığı zemin çizgisini oluşturan firnis bantlar aynı hizada bulunmalarına rağmen, ana bezeme alanının genişliğine ve bezeme şemasının şartlarına bağlı olarak tasarlanan tek olası hayvan figürü sıralaması, Kat.4 skyphosundaki kompozisyona uymamaktadır. Kat.4 skyphos fragmentinin dudak kenarındaki firnis boya bandının, Kat.5 skyphos fragmentinde bulunmayışı da farklılığı destekler. Bezeme açısından ele alındıklarında Kat.4 ve Kat.5 skyphos fragmentlerinin iki ayrı kaptan geldikleri anlaşılmaktadır.

TEKNİK

Buluntu grubumuzu oluşturan skyphosların teknik nitelikleri, hamur rengi ve dokusu, astar, dış ve iç yüzeylerdeki firnisboya renkleri, toplu olarak incelendiğinde birlik gösterdikleri saptanır.

Skyphosların dokusunda çok az miktarda mika bulunduğu, hatta bu durumun çoğunlukla hiç gözlenmediği söylenebilir. Hamur rengi ise kahverengi (Kat.1 skyphosu, 7.5 YR 6/4) ile gri-kahverenginin (Kat.II-IV skyphosları, 7.5 YR 8/6 , 10 YR 4/2 - 5/2 - 6/2) açık ve koyu tonları arasında değişmektedir. (9) Astar rengi tüm skyphoslarda ortak olan beyazdır (10 YR 8/2). Firnis boya ise, dudak kenarı ve friz bantlarıyla figürler ve doldurma motiflerinde, kontur çizgilerine göre daha koyu ve kalın şekliyle kullanılmıştır.

Koyu gri-kahverengi (Kat.1,Kat.2) ve koyu gri renklerin (Kat.3,Kat.4) skyphoslarda ikili gruplar oluşturacak şekilde kullanıldığı,koyu kahverengi firnis boyalı Kat.1 skyphosunun ise tek kaldığı görülür. Kat.1 skyphosunun friz bantlarında da firnis boyanın koyu ve inceltilmiş kullanımlarına birarada rastlıyoruz.

Skyphosların iç yüzey firnis boyaları ise iki grup oluşturan renklerde dir.Koyu gri ve kahverengi olan (10 YR 3/1-4/1 , 7.5 YR 5/6-3/) Kat.1,Kat.2 ve Kat.5 skyphosları yanısıra, Kat.3,Kat.4 skyphosları kırmızı-sarı renkte (7.5 YR 6/6) firnis boya içerirler. Koyu gri ve kahverengi iç yüzey firnisine sahip skyphoslarda,boyanın sürülmesi sırasında oluşan koyu ve hafif tonlu kalın hat ve bantlar dikkati çeker. İç yüzey firnis boyası sadece Kat.1 skyphosunda çok hafif metalik bir parlaklığa sahiptir.

Hamur,dış ve iç yüzeylerdeki firnis boya renklerinin,kahverengi ile koyu gri ve gri-kahverenginin tonları,astar renginin ise ortak olduğu grubumuzda,sadece Kat.1 skyphosunun diğerlerinden küçük farklılıklar gösterdiği söylenebilir. Ancak grubu oluşturan tüm skyphosların teknik açıdan aynı çevre içinde ve birbirlerine yakın ele alınmaları gerekir.

II.B Ö L Ü M

" STİL "

A. Hayvan Figürleri :

I. Keçiler : Vazo grubumuz içinde Kat.1, Kat.2 ve Kat.3 skyphosları keçi figürleri içermektedir. Hepsi silüet ve kontur tekniğinde yapılmış olan bu figürlerde, kazıma çizgi ve ek renk kullanılmamıştır. Özellikle Kat.2 ve Kat.3 skyphoslarının keçi figürlerinde belirgin olan yumrulu boyunuzlarından dolayı, bunların Küçük Asya, Girit ve Rhodos'da geniş yayılım gösteren " Capra aegagrus " cinsi oldukları anlaşılmaktadır. (10)

Kat.1 skyphosu keçi figürleri, frizlerin yüksekliği 2.4 cm. ile sınırlandırıldığından, oldukça küçük çizilmelerine karşın, Kat.2 ve Kat.3 skyphosları keçi figürleri ile aynı iç detayları gösterirler. Keçilerin hepsi yürür durumdadır. Yapısal açıdan, gövdelerde sağrı yüksektedir ve sırta hafif bir kavisle iner (Fig.1, .IV..Friz: 2. ve 3. keçi figürleri) veya sağrı ile sırt çizgisi aynı düzlemedir (Fig.1, III.Friz: 1.,2. ve 3. keçi figürleri). Dört bacak da resmedilmiştir, kısa ancak gövdeyle orantılıdır. Tırnaklar hepsinde belirtilmiştir. Göğüs öne doğru hafif bir şişkinlik yapar, boyun çok kısa veya hiç yoktur. Baş üçgen formu ve gövdenin hemen üstüne oturtulmuş izlenimi vermektedir.

Başın alt konturunu silüet halindeki gövdeden ayıran boyundaki reserve kısa çizgi iki keçi figüründe (Fig.1, III.Friz: 1. ve 3. keçi figürleri) , reserve yay şeklindeki kürek kemiği kavsi ise üç keçi figüründe (Fig.1, II.Friz: 1. keçi figürü , III.Friz: 1.,2. ve 5. keçi figürleri) karşımıza çıkar. Arka bacakları birbirinden ayıran küçük, reserve üçgen ise sadece üç keçi figüründe (Fig.1, II.Friz:

2.keçi figürü , III.Friz: 2. keçi figürü , IV.Friz: 3. keçi figürü) görülür. Karın altı reserve bırakılarak,içine firnis boya ile bir nokta sırası konulmuştur. Sadece, II.Friz sonundaki ve III.Friz'in 4. keçi figürlerinde noktalama unutulmuştur. (Fig.1) Kontur tekniğinde çizilmiş ve içi reserve bırakılmış başta,yuvarlak çerçeveli ve irisli,büyük göz ve küçük çizgi halindeki ağız iç detayları oluşturur. Göz pınarları da kısa iki çizgiyle belirtilmiştir. Kulak, sivri ve üçgen şeklinde başın arka konturundan çıkar,sakal ise alt çeneden sarkan kısa ve küçük bir çizgi ile belirtilir. Boynuz,başın kavisli üst konturunun devamı şeklinde kulağın üstünden sırtın ortasına dek uzanır. Yumrulu olan başlangıcından sonra,hafif bir yay çizerek incelir ve ucu sırta yaklaşır. Kuyruk kısa,kalın ve yukarıya doğru kıvrıktır.

Kat.2 ve Kat.3 skyphoslarının keçi figürleri de gerek vücut yapısı,gerekse detaylar açısından temelde Kat.1 skyphosu örnekleri ile aynı özellikleri paylaşırlar. Kat.2 skyphosundaki 1. ve 3. keçi figürleri ile (Fig.3), Kat.3 skyphosundaki tek keçi figürü (Fig.5) yürür halde, Kat.2 skyphosundaki 2. keçi figürü ise otlar halde gösterilmiştir.(Fig.3) Yürüyen keçi figürlerinde sağrı yüksek ve kavislidir,sırt ise sağrı ile boyun arasında hafif bir çukur yapar. Otlayan keçi figüründe,sağrı ve sırt düz bir çizgi oluştururlar,bacakların uzunluğu gövde ile orantılıdır , arka bacaklar daha kalın ve adaleli çizilirken,ön bacaklar daha ince ve yaylanıyormuşcasına esnek görünümlüdür. Dört bacakta da tırnaklar belirtilmiştir. Karın altı reserve bırakılarak firnis boya ile noktalanmıştır.Yürüyen keçi figürlerinde,baş geriye çekilerek hafifçe yukarı kaldırıldığından göğüste hafif bir şişkinlik görülür.Boyun incedir, baş üçgen biçimlidir.Boynu gövdeden ayıran ince,reserve çizgi Kat.2 keçi figürlerinde (Fig.3) ,arka bacakları ayıran reserve çizgi ise Kat.3 keçi figüründe (Fig.5) bulunmaktadır.

Baş kontur tekniğindedir, büyük ve yuvarlak çerçevesi, irisli göz, küçük bir çizgi ile belirtilen ağız, içi reserve bırakılmış ve ağzın hemen altından çıkan küçük sakal, başın arka konturundan çıkan kulak, detayları oluşturur. Boynuz, başın tepesinden kalın ve yumrulu formda çıkar, sırta paralel uzanırken uç kısmı incelik ve hafifçe kavislenir. Boynuz, yürüyen keçilerde kuyruk hizasına dek uzar. Otlayan, Kat.2 keçi figüründe kulak daha büyük, boynuz daha kalın ve uzundur. Boyun öndeki bacağın üst yarısına paralel uzanır. Otlayan keçi figürü, Kat.2 ve Kat.3 skyphoslarının yürüyen keçi figürlerine oranla daha büyüktür ve diğerlerinden daha yetişkin olmalıdır.

II. Geyikler : Kat.1 ve Kat.5 skyphosları geyik figürlerine sahiptir. Hepsi silüet ve kontur tekniğinde yapılmış, benekli derileri firnis zemin üzerine reserve noktalarla gösterilmiştir. Kat.5 skyphosu geyiği sadece bir arka bacağı ile sağrısı korunmuş olarak karşımıza çıkar, içi reserve bırakılmış küçük kuyruk, çok ince bacak, derinin reserve benekleri görülebilmektedir. (Fig.8)

Kat.1 skyphosu geyik figürleri ise iki şekilde karşımıza çıkar; boynuzsuz ve yürüyen dişi geyikler, boynuzlu ve otlayan erkek geyikler. Boynuzsuz, dişi geyikler keçi figürlerinden daha küçük ve narin yapıdadırlar. Sağrı ve sırt çizgisi kavis yapmaz, boyun kısa, gövde şişkindir. Bacakların uzunluğu gövde ile orantılıdır, incedir, hepsinde tirnak belirtilmiştir. Karın altı reserve bırakılarak, içi bir sıra halinde firnis noktalarla doldurulmuştur. Kürek kemiği, sadece bir yürüyen keçi figüründe, küçük reserve yayla belirtilmiştir (Fig.1, III.Friz: 3. geyik figürü). Baş kontur tekniğindedir, kulak başın üstünden çıkar ve yüzle birlikte reserve bırakılmıştır. Büyük yuvarlak çerçevesi ve irisli göz başın yegane iç detayıdır. Boynuzlu ve otlayan erkek geyik daha iri yapıdadır. Bacakları daha kalın ve uzundur, boyun ön bacağa paralel uzanır. Baş ve kulak büyüktür. Boynuz başın üstünden tek ve

kalın bir çizgi şeklinde çıkmakta, bu deha sonra kenarları hafif yuvarlanmış, siluet tekniğinde büyük bir üçgene dönüşmektedir. Boynuzun baş konturundan çıktığı yerde, alnın üstünde, yine boynuzun bir parçası olan, küçük çengel şeklinde bir çıkıntı yer alır. Boynuzlu ve otlayan geyik figürünün Kat.1 skyphosundaki yegane bütün örneğinde, kürek kemiği ince reserve çizgi ile belirtilmiştir. (Fig.1) Tüm geyik figürlerinde, kuyruk küçük ve araları reserve bırakılmış iki çizgiden oluşmaktadır.

III. Kazlar : Kaz figürü içeren Kat.4 (Fig.7) ve Kat.5 (Fig.8) skyphoslarında ayrı yönlere dönük iki örnek vardır. Bunlardan Kat.4 kaz figüründen, hayvanın baş, boyun ve gövdesinin ön kısmını, Kat.5 kaz figüründen ise gövdenin arka kısmı ve kuyruğunu öğrenmekteyiz. Gövdesinin büyük bölümü korunmuş olan Kat.4 kaz figürü sağa yönelmiştir. Baş, gövdesiyle orantısız büyüklüktedir, kalın ve kavisli boynu ile mekik şeklindeki gövdeye bağlanır. Başın yegane iki detayı, reserve tekniğinde yapılmış ve başın arka tarafında bulunan küçük dikdörtgen ile gaga çıkıntısının hemen arkasındaki küçük yaydır. Figürün baş, boynu, göğsü, karın ve bacakları siluet tekniğinde boyanmıştır, gövdenin üst yarısında yine mekik şeklinde bir kısım ise, kanadı ve kuyruk tüylerini belirtmek amacıyla reserve bırakılmıştır. Kanat stilizasyonunda bu reserve alanın içi ikili paralel çizgilerle üç bölüme ayrılmış, bu bölüklerin geometrik şekillerine göre içlerine firnis boya ile bir üçgen ve bir dörtgen dolgu motifi oturtulmuştur. Reserve alanın arka kısmı ise, yatay paralel çizgilerle taranarak kuyruk oluşturulmuştur.

Gövdesinin arka kısmı korunmuş Kat.5 kaz figürü ise sola yönelmiştir. Kuyruk hafif yukarıya kalkıktır, gövde karına doğru aşağı iner. Karın tamamen firnis boya ile doldurulmuştur, kuyruk kısmında ise inceltirilerek ileri doğru çıkmaktadır. Gövdenin üst kısmında kanat reserve bırakılmış, ikili dikey çizgilerle iç bölümlere ayrılmıştır. Korunan bu bölüklerden , ortada yer alan dörtgen formlu olan ve en sondaki

yatay paralel çizgilerle taranmış kuyruk görülmektedir. Arka bacak ise kontur tekniğindedir, içi reserve bırakılmıştır, aşağı doğru incelmektedir.

IV. Boğa : Kat.1 skyphosu, grubun tek boğa figürünü içermektedir. (Fig.1) Siluet ve kontur tekniğindeki figürde kazıma çizgi ve ek renk kullanılmamıştır. Boğa figürünün kuyruk ve bir arka bacağı korunmamıştır. Gövdenin ön kısmı şişkindir ve sırtta doğru incelerek uzar. Gövde firnis boya ile doldurulmuştur. Bacaklar kısadır ve dört tırnak da gösterilmiştir. Baş boyundan reserve bir yayla ayrılmıştır, yay şeklindeki kürek kemiği, karındaki deri kıvrımlarını karakterize eden boynuz kıvrımlı detay ve sağrıdaki kası belirten detay da reserve bırakılarak belirtilmiştir. Baş reserve bırakılmıştır. Göz çerçevesi ve irisi büyük, yuvarlaktır. Alındaki deri kıvrımları ince, kısa ve paralel çizgilerle vurgulanmıştır. Boynuz ve kulak da kontur tekniğinde çizilmiş, içleri reserve bırakılmıştır, başın üzerine oturtulmuş "hilal" şeklindedir. Kulak arkadadır ve ucu yuvarlaktır, tek taraflı gösterilmiş boynuz ise, alından öne doğru sivrilerek çıkar. Boğazdan sarkan deri belirtilmemiştir.

V. Köpek : Kat.1 skyphosu grubun tek köpek figürünü içerir. (Fig.1) Figürün gövdesinin arka kısmı , tek arka bacak ve kuyruk korunmuştur. Gövde siluet tekniğindedir, arka bacak adalesi ve kuyruk firnis boya ile doldurulmuştur. Bacağın alt yarısı ve pençenin içi reserve bırakılmıştır. Pençe yere kuvvetle basmaktadır. Kuyruk uzundur, ucu kalın ve çataldır.

VI. Sphinx : Skyphos grubumuzun hayvan frizlerinde yer alan hayvan figürleri arasında keçi, geyik, kaz, boğa ve köpek dışında, Kat.4 skyphosundaki kaz figürünün boynunu sıkmakta olan kolun ait olduğu "doğa üstü" yaratık da sayılmalıdır. (Fig.7) Kazın boynunu sıkan kol, bileğe kadar firnis boya ile boyanmıştır, el kontur tekniğindedir ve içi reservedir.

Boynu sıkıca kavramış elin, bir pençeden çok insan eli yapısında olduğu dikkati çeker. Parmakların dördü kapalı, baş parmak ise boynun diğer yanında açık olarak durmaktadır. Kol aşağı dirseğe doğru, kazı figürünün üstünde durduğu zemine inmektedir, dirsek zemin çizgisine dayanıyor olmalıdır.

Bu kompozisyonun paraleli, Kamiros Nekropolü'nde bulunmuş bir hydriyanın omuz panelinde görülmektedir. (11) Bu tasvirde, kazın boynunu sıkmakta olan bir sphinxdir. (Fig.11) Kolun duruşu, elin özelliği aynıdır, ancak parmakların tutuşundan anlaşıldığına göre, Kat.4 skyphosundaki sphinx kazın boynunu sol eliyle kavramıştır. Hydria sphinx ise kazı sağ eliyle tutmuştur.

Kat.4 skyphosundaki tasvirin ikinci figürünün sphinx olduğu, form ve bezeme ile ilgili kısımlarda daha önce değindiğimiz nedenler ve saptamamızı doğrulayan paralelin varlığı ile kanıtlandıktan sonra, skyphos grubumuzun hayvan repertuarına "doğa üstü" bir figür olarak katılabilir.

B. Doldurma Motifleri :

Grubumuzu oluşturan skyphoslar, doldurma motifleri açısından da birlik göstermektedirler. Kat.1 skyphosunda saptanan doldurma motifleri ve tipleri, Kat.2, Kat.3, Kat.4 ve Kat.5 skyphoslarında da çeşitlemelerini bulurlar. Vazo grubunun sahip olduğu bu dekorasyon elemanları (Fig.12), alt ve üst friz çizgilerinden bağımsız kullanılan tek doldurma motifleri (Tip.I,II,III), friz üst çizgisine bağlı pandantif doldurma motifleri (Tip.IV,V), friz alt çizgisinden çıkan dikey doldurma motifleri (Tip.VI,VII) ve vazo yüzünün belli bir kısmını kaplayan "örtü" doldurma motifleri (Tip.VIII) şeklinde bir iç gruplanma gösterirler.

I. Alt ve üst friz çizgilerinden bağımsız, tek doldurma motifleri :

Tip I : Motif, dört dörtgenin karo formu oluşturacak biçimde biraraya getirilmesi ile oluşmuştur. Motifin iki ayrı çizimi saptanmıştır; aralarında boşluk kalacak şekilde ve tamamen ara bağlantısız olarak gruplanmış dörtgenler (Fig.12, Tip.Ib) ve yine aralarında boşluk kalacak şekilde ancak, alt ve üst dörtgenlerin yan köşelerinden, orta sıradaki dörtgenlerin alt ve üst köşelerine bağlantılı olarak gruplanmış dörtgenler (Fig.12, Tip.Ia) Tip.Ia'da sanatçı, bir dörtgeni çizdikten sonra fırçasını kaldırmadan diğerlerini de tamalamakta, böylece motifi oluşturan birimler arasında organik bir bağ kurmaktadır. Dörtgenlerin ara çıkışları bu bağlarla kapatıldığından, dörtgenler arasındaki boşluk da çarpı işareti şeklinde belirginleşmektedir. Karoyu oluşturan dörtgenlerin içi de firnis boya ile doldurulmuştur ve Tip.I'in diğer tek doldurma motiflerine oranla büyük çizildiği gözlenir.

Tip II : Motif, kenar ortaları yumru çıkıntılı kare çerçeve ile, ortasındaki tek noktadan oluşmaktadır. (Fig.12, Tip.IIb) Motifin çizimi, kareyi oluşturan dört kenar çizgisinin birbirlerinden tek köşede (Fig.12, Tip.IIa) veya dört köşede de (Fig.12, Tip.IIc) ayrılması ile çeşitlenir. Kapalı kare çerçeveli çizimde, içte kalan reserve alan da dörtgen formudur. Kat.1 skyphosunda, motifin bu üç çizimi dışında, deforme olmuş örnekleri de bulunmaktadır. Sanatçının kenarlar üzerindeki yumru çıkıntıları eklemeyi ihmal ettiği veya sadece üç kenarı çizdiği gözlenir. (Fig.1)

Tip.III : Motif, dörtgen bir çerçevenin içine veya üstüne oturtulmuş bir çarpıdan oluşur. (Fig.12, Tip.III) Çerçeve, tek köşesi üzerinde duran bir dörtgendir ve kalınlığı değişmektedir. Çerçevenin ikinci elemanı olan çarpı ise, uçları dışarı taşmayacak şekilde reserve iç boşluğa

oturtulduğu gibi (Fig.12,Tip.IIIa),daha özensiz çizimlerde çerçevenin tamalanmadığı ve çarpının da bir veya iki kenardan dışa taşıdığı (Fig.12,Tip.IIIb,c) görülür. Tip.III, Tip.I doldurma motifinden sonra büyük çizilen ikinci motiftir.

II. Friz üst çizgisine bağlı pendentif doldurma motifleri :

Tip.IV : Pendentif motif,üst friz çizgisinden çıkan iki kenarın çerçevelediği bir üçgen formundadır.Üst kenarını friz çizgisinin oluşturduğu,içi reserve bırakılmış üçgen motifin,iki üçgen ve bir dörtgen oluşturacak şekilde,çerçevenin alt kenarlarının ortalarından çıkan ve üst kenar ortasında birleşen kısa çizgilerle bölündüğü görülür. (Fig.12,Tip.IVa) Bu iç bölümlerin ortalarına da firnis boya ile birer nokta oturtulmuştur. Bunun yanısıra,üçgen pendentif motiflerinin iç bölümlerinin değiştiği örnekler de vardır. Çerçeve üçgenin ikiden fazla bölük çizgisiyle ve kenar ortaları dik-kate alınmadan bölündüğü örneklerde,yamuk formu içboşluklar oluşmuştur. (Fig.12,Tip.IVb) Noktalamanın ihmal edildiği, iç bölük çizgilerinin çerçeve dışına taşıdığı motifler de vardır.

Tip.V : Pendentif motif,friz üst çizgisinden çıkan, birbirine paralel kısa çizgi grubu şeklindedir.Grubu oluşturan çizgiler,dörtlü,üçlü ve ikili olabilmektedir,ayrıca kendi aralarında kısa ilk çizgiden uzun son çizgiye kadar dereceli uzayarak sıralandıkları ve bağlantısız olduğu örnekler de bulunmaktadır. (Fig.12,Tip.V)

III. Friz alt çizgisinden çıkan dikey doldurma motifleri :

Tip.VI : Motif,friz üst çizgisinden çıkan,birbirine paralel pendentif kısa çizgi grubundan sadece kullanım yeri açısından farklılaşır. (Fig.12,Tip.VI)

Frizin, figürlerin bastığı zemin çizgisinden çıkmaktadırlar. Zemin çizgisinden kopuk örneklerine rastlanmamıştır. (Fig.12, Tip.VI)

Tip.VII : Saplı gonca motifi, vazo grubumuzda alt friz çizgisinden çıkan dikey motif şeklinde yaygın kullanılmıştır. Ancak, Kat.1 skyphosunun kaide üstündeki ışınları arasına, üst friz çizgisinden sarkan pendentif motif şeklinde de karşımıza çıkar. (Fig.1) Motif, bir sapın üstündeki damla şeklindeki goncadan oluşur. Sapın uzunluğu ve kalınlığı, gonca altındaki ikili kısa yatay çizgilerin genişliği, goncanın boyu ve şişkinliği, motifin büyüklüğünü ve tipini değiştirir. Ancak, her iki tipte de sap ve goncanın dik durdukları, sapın kıvrılmadığı görülür. (Fig.12, Tip.VII.a-b) Sapın kısa ve kalın olduğu Tip.VII a'da , gonca altındaki ikili kısa yatay çizgiler birleşmiştir, kalın ve dardır. Gonca ise büyük, oval, damla şeklindedir. Sapın uzun ve ince olduğu Tip.VII b'de ise , birleşmiş yatay çizgiler ince ancak daha uzundur. Gonca ise küçük, yuvarlağa yakın, damla formudur. Hayvan figürleri arasında doldurma motifi olarak kullanılan saplı goncalar, figürlerle orantılı değişik büyüklüklerde karşınıza çıkar. Kat.1 skyphosunun, ışın sırası arasındaki pendentif saplı goncalar ise, ışınlarla orantılı ve üçgen boşlukları dolduracak büyüklükte dirler. (Fig.1)

IV. Vazo yüzeyini kaplayan "örtü" doldurma motifi :

Tip.VIII : Vazo grubumuz içinde sadece Kat.3 skyphosunun B yüzünde, kulplar arasındaki bezeme alanında kullanılmıştır. (Fig.5) Çift yaylı, serbest elle çizilmiş, içleri firnis benekli balık pulu motiflerinden oluşmaktadır. (Fig.12, Tip.VIII) Balık pulu motifleri, skyphosun dudak kenarındaki ince banttan çıkmakta ve uçları üstteki iki motifin alt ortalarına gelecek şekilde kaydırılarak, altı sıra halinde bezeme alanını örtmektedirler. Balık pulu motifini oluşturan çift yayların kalınlıkları ve kavisleri, elle çizimin sonucu olarak ve sanatçının özensizliği ile değişir.

Yayların uçlarının, üstteki motifle birleşmediği, içteki beneğin ihmal edildiği görülür. Balık pulu motifleri, düzgün bir sıra izlemezler ve skyphosun kulp altı bölgele-
rine doğru, frizin alt sınır çizgisinden uzaklaşırlar. Böylece üst ve orta sıralarda yatay konumda olan balık pulu motifleri, dış kısımlarda yan dönerek dikey durum alırlar. Bunun yanısıra, en dışta kalan motiflerin yatay sırayı koruyan yay uçları açık bırakılmıştır ve benekleri ihmal edilmiştir. Balık pulu motiflerinin iç benekleri ise, reserve boşluğu dolduracak büyüklükte, şekilsiz lekeler halindedir. İki balık pulu motifinin birleştiği yerde, alttaki motifin iç boşluğuna doğru konulan, V şeklinde detay ise, motifin korunan kısmında sadece bir kez görülür.

C. Bezek Bantları :

Grubumuzu oluşturan skyphoslardan Kat.2, Kat.3 ve Kat.4 bezek bantlarına sahiptirler. Kat.5 skyphosunun bezek bandı korunmamıştır. Bezek bantları, figürlü frizin zemin çizgisini oluşturan kalın firnis bant ile altındaki daha ince firnis bant arasına yerleştirilmişlerdir. Reserve bırakılan, iki firnisbordür arasındaki bu bant iki şekilde bezenmiştir.

Tip.A : Kat.2 ve Kat.4 skyphoslarında, üst ve alt firnis bantlarından çıkan çengel meander sırası şeklindedir. Bezemeyi oluşturan birim elemanlar, reserve bandın kalınlığı ve figürlerle orantılı büyüklükte dirler. (Fig.12)

Tip.B : Kat.3 skyphosu, firnis bantlar arasındaki reserve seride yerleştirilmiş Z sırası şeklinde bezek bandına sahiptir. Z motifleri, formları kaydırılarak ve üst çizgileri öne çekilerek çizildiklerinden, birbirlerine yakın bir sıra oluşturmurlar. Farklı büyüklükte dirler, bordür çizgileri ile temas etmezler. (Fig.12)

III. B Ö L Ü M

" İŞLİKLER "

Buluntu grubumuzu oluşturan skyphosların, form, bezeme sistemleri, teknik ve stil açısından detaylı incelenmesi sonucunda, öncelikle form ve forma bağlı bezeme şemaları, daha sonra da stil özelliklerine göre iki ayrı işlikte üretilmiş oldukları düşünülmektedir. Teknik nitelikleri oluşturan kil, astar ve firnis boya, bu ayırımın yapılmasında ikincil önem taşımaktadır. Form ve bezeme sistemlerinin kurduğu birlik, işliklerin ve onların üretimi olan skyphosların saptanmasında ana neden olmuştur. Buna göre, Kat.1 skyphosu " İşlik A " şeklinde isimlendirdiğimiz ilk işliğe, Kat.2, Kat.3, Kat.4, Kat.5 skyphosları ise " İşlik B " olarak isimlendirdiğimiz ikinci işliğe aittirler.

Form açısından ele alındığında, bu gruplamayı yaptıran nedenlerin başında, skyphosların boyutları gelir. Kat.1 skyphosunun 12.8 cm. korunan üst gövde çapına karşılık, Kat.2-5 skyphoslarının dudak kenarı çapları 9-11 cm. arasında kalmaktadır. Yükseklikler arasındaki büyük fark, skyphosların tam profilleri bilinmemekle birlikte açıktır. Skyphosların gövde çeper kalınlıkları Kat.1'de 5-7 mm. iken, Kat.2-5 skyphoslarında 3-4 mm. arasında sabittir. Kat.1 skyphosu, büyük, derin ve kulplar arasındaki, ağız çapı genişliğini devam ettiren alandan sonra daralarak aşağı inen bir çanağa sahiptir. Kat.2-5 skyphosları ise daha küçük ve sığ çanaklı olup, kendi içlerinde de iki form tipi gösterirler. Kat.2 ve Kat.3 skyphosları, Kat.4 ve Kat.5 skyphoslarına göre daha yüksektirler ve daha derin çanaklıdır. Ancak Kat.1 skyphosu ve Kat.2-5 skyphoslarının tahmini yükseklikleri ile ağız çapları birbirine oranlandığında aynı yaklaşık sonuçlar alınmaktadır. Kat.2 ve Kat.3 skyphoslarının restütisyon çizimleri ve Sardeis Erken Fikellura grubunda yer alan EF 1 skyphosu (12)

ile karşılaştırılmaları sonucu,yaklaşık 11 cm. yüksekliğinde oldukları anlaşılmıştır. Kat.4 ve Kat.5 skyphoslarının da,aynı yöntem ve Kat.2,Kat.3 skyphosları ile yapılan karşılaştırma sonucunda,yaklaşık 9 cm. yüksekliğinde oldukları ortaya çıkar. Varsayımlar,her dört skyphos için de alçak ve konik kaide düşünülerek ve Sardeis paralelleri göz önüne alınarak yapılmıştır. Kat.1 skyphosu içinse,korunan yükseklik ve üst gövde çapı esas alınmıştır.

Buna göre ;

Kat.1	h: 12.9 cm.	R: 12.8 cm.	Oran: 1.00
Kat.2	h: 11 cm.	R: 9 cm.	Oran: 1.22
Kat.3	h: 11 cm.	R: 10 cm.	Oran: 1.10
Kat.4	h: 9 cm.	R: 11 cm.	Oran: 0.81
Kat.5	h: 9 cm.	R: 10 cm.	Oran: 0.90

Bunun yahısıra,skyphosların tahmini yükseklikleri ile çanak derinlikleri de oranlanmıştır ;

Kat.1	h: 12.9 cm.	Çanak der.: 11.2 cm.	Oran: 1.15
Kat.2-3	h: 11 cm.	Çanak der.: 9.1 cm.	Oran: 1.2
Kat.4-5	h: 9 cm.	Çanak der.: 7.5 cm.	Oran: 1.2

Böylece,skyphosların büyüklüklerine göre iki grup oluşturabileceği,ancak form bakımından aynı oranların korunduğu görülür. Özellikle Kat.1 skyphosu ile Kat.2-3 skyphoslarının ağız çapı,yükseklik ve çanak derinliği ile ilgili oranları birbirine çok yakındır. Buna karşın, Kat.2-3 skyphosları daha geniş ve yuvarlak hatlı bir kavis çizerek daralmakta, Kat.4-5 skyphosları da bu özelliği daha belirgin tekrarlamaktadır. Özetle, Kat.1 skyphosu ile Kat.2-5 skyphoslarında formun,oranlar yakın olmasına rağmen,vazoların A ve B işliklerine ayrılmaalarını gerektiren farklılıklar gösterdiği söylenebilir.

Teknik açıdan, Kat.1 skyphosunun, Kat.2 ve Kat.3 skyphosları ile Kat.4 ve Kat.5 skyphoslarının oluşturduğu ikili takımlar dışında kaldığı söylenebilir. Kat.2-5 skyphoslarının hamur renkleri gri-kahverenginin tonları arasında değişirken, Kat.1 skyphosu hamuru açık kahverengidir.

Astar renkleri ise tüm skyphoslarda ortak tonda beyazdır. Firnis boya ise bizi yine hamur renklerinde olduğu gibi bir iç gruplamaya götürür. Kat.1 skyphosu dekorasyonunda koyu kahverengi firnis boya kullanılırken, Kat.2 ve Kat.3 skyphoslarında koyu gri-kahverengi, Kat.4 ve Kat.5 skyphoslarında koyu gri şeklinde ortaya çıkar. İç yüzey firnisinde ise, Kat.1 skyphosunun çok hafif metalik parlaklığa sahip koyu gri rengine karşın, bu kez Kat.2 ve Kat.5 skyphosları koyu gri, Kat.3 ve Kat.4 skyphosları ise kırmızı-sarı renklerle karşımıza çıkar. Özet olarak, Kat.1 skyphosu Kat.2-5 skyphoslarının oluşturduğu iki takımın dışında kalır diyebiliriz.

Bezeme sistemleri açısından da Kat.1 ve Kat.2-5 skyphosları iki ayrı grup oluştururlar. Kat.1'de ince frizlerle kurulmuş bezeme şemasına karşılık, Kat.2-5 skyphoslarında kulplar arasındaki alanlar tek frizlere ayrılmıştır, frizler daha yüksektir. Kat.1 skyphosunda bezek bandı kullanılmamış, figürlü frizlerin dışında tek bezeme unsuru olarak ışınlar ve saplı goncaların alternatif sıralanması ile oluşturulan kaide üstü dekorasyonuna yer verilmiştir. Kat.2-4 skyphoslarında ise, figürlü frizin altında "çengel meander" ve "Z" sırası şeklinde bezek bandı kullanılır, en altta ise ışın motifleri yer alırlar. Kat.5 skyphosunda sadece figürlü friz korunmuştur, ancak bezeme şemasının Kat.2-4 skyphosları ile aynı olması gerekir. Grup içinde de Kat.2-5 skyphosları birlik gösterirler, frizlerin yüksekliği hepsinde 4.2 cm. ile 5 cm. arasındadır, Figürler, frizin yüksekliği ile orantılı büyüklüktedir ve her yüzde iki figür bulunmaktadır.

Stil özellikleri karşılaştırıldığında ise, Kat.1 skyphosu ile Kat.2-5 skyphoslarının sahip olduğu figürlerin aynı iç detayları göstermelerine karşın, çizim özelliklerinin farklı olduğu gerek figürlerin silüetlerinden gerekse reserve alanlar ve kontur çizgilerle verilen detaylardan anlaşılmaktadır.

Kat.1 skyphosu figürlerinin çok daha küçük resmedildikleri gözönüne alınsa bile, Kat.2-5 skyphoslarındaki figürlerin daha özenle ve gövde oranları korunarak resmedildikleri açıktır. Kat.1 skyphosu keçi ve geyik figürlerinde, gövdeler serttir, bacaklar yaylanmaz, baş yuvarlak hatlı konturunu yitirmiştir, çoğunlukla gözün belirtilmesi ile yetinilmiştir. Kat.1 skyphosunu boyayan sanatçının özensizliği ise, gerçek formunu yitirmiş doldurma motiflerinde ve figürlerin detaylarında yaptığı ihmallerde kendini gösterir. Kat.2-5 skyphoslarındaki figürler ise, doğadaki örneklerine yakın resmedilmişlerdir. Keçi figürlerinde gövdeler yumuşaktır, bacaklardaki kaslar belirtilmeye çalışılmış ve özellikle ön bacaklar yaylanıyormuş gibi çizilmiştir. Boyunlar daha uzundur ve geriye çekilerek, dikleştirilmişlerdir. figürlü frizlerden bezek bantlarına dek, çok daha özenli birer çalışma ürünüdürler.

Ayrıca, bir grup içinde topladığımız skyphoslardan Kat.2, Kat.3'le, Kat.4 ve Kat.5'in aynı işlikte çalışan iki ayrı çömlekçi-ressama ait oldukları veya işlikte iki ayrı formda, ancak aynı bezeme şemalı skyphosların üretildiği de söylenebilir. Kat.2 Kat.3'le, Kat.4 ise Kat.5 ile profil ve friz yükseklikleri yönünden eşleşmektedirler. (Kat.2-3 skyphosları friz yüksekliği; 5-4.8 cm. , Kat.4-5 skyphosları friz yüksekliği; 4,3-4.4 cm.)

Böylece, Kat.1 ve Kat.2-5 skyphoslarının, kullanılan figürlerin temelde aynı detayları taşımaları, doldurma motiflerinin ortak olması ve kullanım şekilleri, formlarda saptadığımız orantısal birlik ve yakın teknik özelliklerden dolayı, iki ayrı, fakat birbirini izleyen yakın işliklerde üretildikleri söylenebilir. Buna göre; Kat.1 skyphosu İşlik A'ya verilmekte ve "A skyphosu" olarak isimlendirilmektedir. İşlik B'ye verilen Kat.2 skyphosu "B I", Kat.3 skyphosu "B II", Kat.4 skyphosu "B III" ve Kat.5 skyphosu "B IV" şeklinde isimlendirilmektedir.

IV. B Ö L Ü M

" KÜÇÜK ASYA VE DOĞU YUNAN EKOLLERİ İLE KARŞILAŞTIRMA "

A. Küçük Asya Ekollerine Ait Buluntu Grupları İle Figürlü ve Bezekli Dekorasyon Açısından Karşılaştırma:

I. Bir Çocuk Mezarı Buluntuları ; Berlin Grubu :

Berlin'deki, 1966.24-26 envanter nolu ve bir Doğu Yunan Çocuk Mezarı'ndan ele geçmiş olan buluntu grubundan (13), 1966.24 nolu, yuvarlak ağızlı ve tek kulplu küçük sürahi, A ve B.I, B.II skyphoslarında saptanan özelliklerin çoğuna sahiptir. Üç kaptan oluşan bu grubun (Resim.15), Küçük Asya'da bir mezarda buldukları bildirilmiş ve 1966'da Berlin Staatliche Museen'e kazandırılmıştır. (14) 1966.24 nolu küçük sürahinin bezeme şeması, B.I skyphosu ile birlik içindedir, ayrıca üzerindeki keçi figürleri de B.I ve B.II skyphoslarındaki figürlerle yakından benzer. (Resim.16 a-b). A , B.I ve B.II gibi Berlin vazosu da siluet ve kontur tekniğinde boyanmış, kazıma çizgi kullanılmamış ve ek renge yer verilmemiştir. Bezeme şeması açısından ele alındığında , 1966.24 ve B.I'in , hayvan frizine zemin oluşturarak ışınlardan ayıran, arası çengel meanderli iki firnis bandına sahip oldukları görülür.

1966.24'deki keçi figürleri (Fig.13), arkaya hafif çekik başları, sırt boyunca geriye uzanan yumrulu boynuzları, öne çıkan şişkin göğüsleri, gövdeyle orantılı ve her birinde tırnağın belirtildiği ince bacaklarıyla B.I ve B.II keçileriyle yapısal birlik içindedirler. İç detaylar da bu birliği destekler; karın altı bölgesinin reserve bırakılarak beneklenmesi, reserve kürek kemiği kavsi, yuvarlak ve büyük açılı göz, başı boyundan ayıran kısa reserve çizgi.

Berlin grubunda 1966.25 nolu emzikli küçük sürahinin hayvan frizinde (Resim.15) ve 1966.24 nolu kabın ağız

bandında (Fig.14) kaz figürleri yer almaktadır. 1966.25 nolu kabin kaz figürleri, vücut yapıları ve kafes taramalı gövde detayları ile grubumuz kaz figürlerinden ayrılırken, çok küçük boyutlu 1966.24 kaz figürleri silüet şeklinde gösterilmişlerdir. Her iki kaz tipi de grubumuz kaz figürlerinden uzaklaşmakta ve bir benzerlik kurmak olanaksızlaşmaktadır.

1966.24'deki boğa figürü (Fig.15), A skyphosunun 3. frizinde yer alan boğa ile karşılaştırıldığında ise, gövde yapısı ve başın kimi iç detayları dışında benzeşmedikleri gözlenir. Berlin vazosundaki boğa figürünün kürek kemiği ve sağrı reserve bırakılarak, firnis boya ile noktalanmışlardır. Ayrıca, A skyphosu boğa figüründe deriyi karakterize eden boynuz kıvrımlı reserve alan da 1966.24 boğa figüründe yoktur. Buna karşılık, genellikle reserve bırakılıp dalgalı çizgilerle bezenen ve boğazdan sarkan deri, her iki boğa figüründe de boya ile doldurulmuştur. 1966.24 nolu kabin keçi figürleri ve genel bezeme şeması ile B.I ve B.II skyphoslarının yakın benzerliğine karşın, aynı Berlin kabının boğa figürü ile A skyphosu boğasının birbirinden ayrılan özellikleri, skyphosların farklı işliklere ait olduklarının bir kez daha doğrular. Aynı şekilde, A skyphosu ile 1966.24 nolu kabin keçi figürleri karşılaştırıldığında da gerek genel yapı, gerekse iç detaylar açısından farklılıklar dikkati çeker.

A skyphosunun keçi figürleri, üçgen şeklinde büyük başları, gövdenin hemen üstüne oturtulmuş izlenimi veren kısa ve kalın boyunları, nispeten kalın gövdeleri ve kısa bacakları ile 1966.24 kabin keçi figürlerinden ayrılır. Buna karşın, göz, reserve boyun çizgisi ve kürek kemiği, içi noktalı reserve karın altı bölgesi gibi iç detaylarda benzerlik söz konusudur. Ancak detayların çiziminde, A skyphosu hayvan figürlerinin küçük olması nedeniyle detay kaybına varan stil farklılığı da göz önünde tutulmalıdır.

1966.24 vazosunda kullanılan tek tip küçük doldurma motifi (Tip.II) ve saplı gonca motifi (Tip.VIIa) ile dörtlü dörtgen grubu şeklindeki doldurma motifi (Tip.I), A ve B.I'de karşılığını bulurken, A,B.I ve B.II skyphoslarında frizlerin üst ve alt çizgilerinden çıkan,paralel çizgi demetlerine Berlin vazosunda rastlanmaz. (Fig.16) Ayrıca , 1966.24 vazosunda ışın veya saplı gonca motifi sırası yerine,kaide ile meander bandı arasında ,reserve alana yerleştirilmiş büyük baklava motifleri kullanılmıştır. A, B.I ve B.II skyphoslarından ayrılan bu özelliklerine rağmen,ortak elemanlar ve stil bu iki grubu aynı stil çerçevesi ve evre içinde tutmak gerektiğini gösterir. Özellikle , Berlin grubu içindeki 1966.24 nolu vazonun boğa ve keçi figürlerinin,bu küçük sürahinin yapıldığı atölyenin Yunanlı olmadığını gösterdiği kanısında olan W.Schiering (15), grubun diğer bir parçası olan 1966.26 nolu ayaklı tabağın bezemesinin de Lydia etkileri taşıdığını belirtir.(16) Berlin grubunu oluşturan üç vazonun raporları,buluntunun geldiği çevreyi "Smyrna ile Sardeis arasında bir yer" olarak gösterir ve bu iki şehrin seramiği ile,zeminleme,bezeme ve hayvan figürleri açısından gözle görülür ilişkisi,kanların Küçük Asyalı yerel bir işlikte üretildiği ve Lydia etkileri taşıdığını açıkça ortaya koyar.(17)

II. Sardeis'de Bulunmuş Erken Fikellura Diye Anılan Seramik :

Sardeis'de bulunan ve yaklaşık otuz fragmentten oluşan Prof.Greenewalt, jr.'ın "Erken Fikellura" olarak isimlendirildiği grubun (18),Berlin vazoları ile karşılaştırılması sonucu,bağlantıların ve benzerliklerin,farklılıklardan daha güçlü olduğu ve Berlin'deki 1966.24-25 nolu vazoların, Sardeis - Erken Fikellura grubu geç evresinin bir parçası olarak ele alınabileceği belirtilmiştir.(19) Sardeis "Erken Fikellura" grubu ile, A,B.I,B.II,B.III ve B.IV skyphoslarının karşılaştırılması ise gerek kap formu

ve teknik, gerekse hayvan figürleri, doldurma motifleri ve bezek bantları arasındaki paralelliği ortaya koymaktadır. Sardeis Erken Fikellura seramiğinin stili, Fikellura vazo ressamlığı ile karşılaştırılabilir ve Erken Orta Yaban Keçisi stili vazo ressamlığının elemanlarını da yer yer yansıtır. (20) Teknik ve stilistik açıdan, Doğu Yunan ve Fikellura seramiği ile farklılaşan bu grup, skyphos ve küçük kapalı bir kap türünü içermektedir.

Tüm skyphoslarda tek bezeme şeması kullanılmıştır. (21) Kulplar arasında kalan bölge, figürleri özellikle de hayvan frizini içerir. Frizin altında bezek bandı ve alt gövde de boyuna yarıklı ışınlar ve goncalar yer alır. Bütün fragmentlerde bezeme tekniği aynıdır, figür ve bezekler silüet ve kontur tekniğindedirler, kazıma çizgi kullanılmamıştır, bazı bezek bantlarındaki dar kırmızı bordürler dışında, kırmızı veya diğer hiçbir ek renk görülmez. Özellikle B.I, B.II, B.III ve B.IV başta olmak üzere, tüm skyphoslarımızın Sardeis Erken Fikellura grubu skyphosları ile doğrudan benzeştiği ve bunun yanısıra ayrıldığı kimi detayları, hayvan figürlerini, dekoratif elemanları, bezek bantlarını karşılaştırarak saptayabilmekteyiz.

Sardeis grubunun EF.1 (22) (Fig.17), EF.4 (23) (Fig.18), EF.7 (24), EF.14 (25) (Fig.19) ve EF.15 (26) skyphos fragmentlerinde yer alan keçi figürleri, öne doğru dik bir eğim yapan dar gövdeleri, uzun boyunları, kontur tekniğinde boyanmış baş ve büyük kulakları, yuvarlak çerçevesi ve irisli büyük gözleri, yumrulu ve başın dik durduğu örneklerde sırt uzunluğunca çizilen boynuzları, ince uzun ve sadece üçünde tırnakların belirtildiği bacakları, reserve bırakılarak içi firnis boya ile noktalanmış karın bölgesiyle karakterize edilmişlerdir. B.I skyphosundaki otlayan keçi figürü ile Sardeis EF.14 keçi figürü, B.I ve B.II skyphoslarındaki keçi figürleriyle Sardeis EF.1 ve EF.4 keçi figürleri karşılaştırıldığında, grubumuz keçi figürlerinin daha kalın gövdeli, sırt kavislerinin daha hafif, boyunlarının ise daha ince olduğu gözlenir.

Ayrıca, B.I ve B.II keçi figürlerinde özellikle arka bacakların kasları belirtilmeye çalışılmış, Sardeis örneklerindeki sert ve çizgisel çizimden uzaklaşan bir tarz izlenmektedir. Sardeis grubu keçi figürleri ile A skyphosu keçi figürleri ise, A skyphosu keçi figürleriyle B işliği skyphosları ve Berlin 1966.24 kabı keçi figürlerinin karşılaştırması sonucu saptanan, yapısal ve iç detayla ilgili farklılıkları tekrarlar.

Sardeis grubunun yegane geyik figürü, EF.26 (27) (Fig.20) kapalı kap fragmentinde karşımıza çıkar. Geyik figürünün benekli derisi, reserve zemin üzerine firnis boya ile yapılmış noktalarla karakterize edilmiştir. Oysa B.IV ve A skyphoslarının geyik figürlerinde, firnis zemin üzerine reserve beneklerle gösterilmiştir. Sardeis Yaban Keçisi Stili vazosunda (28) da geyiğin derisi EF.26 örneğindeki gibidir, bu nedenle söz konusu farklılığı Sardeis stiline bağlı bir geleneğin sonucu olarak kabul edebiliriz. Bunun yanı sıra, Sardeis EF.26 geyik figürünün karın bölgesi, gövdenin firnis beneklerinden bir çizgi ile ayrılarak iki sıra halindeki noktalarla doldurulmuştur. Geyik figürünün gözü büyük, yuvarlak çerçeveli ve irislidir, boynuzlar küçük ve başın tepesinden iki yana açılan kısa yaylar şeklindedir. A skyphosu geyikleriyle yakınlştırılabilecek hiçbir detay içermezler.

Sardeis grubunda EF.16 (29) (Fig.21), EF.29 (30) (Fig.22) fragmentlerinde yer alan kaz figürleri, değişik iki boyama tarzı gösterir. EF.29 kapalı kap fragmentindeki kaz, ince ve uzun bacaklı, başı ve boynuyla orantısız küçük gövdelidir, tamamen silüet tekniğinde resmedilmiş, hiçbir kanat veya baş detayı belirtilmemiştir. EF.16 (Fig.21) skyphosundaki kaz figürü ise gerek gövde yapısı, gerekse iç detaylar açısından B.III, B.IV skyphosları kaz figürleriyle büyük benzerlik içindedir. Sadece, Sardeis EF.16 kaz figürünün bacakları daha uzun, buna bağlı olarak gövde daha yüksektir, boyun ise daha ince-uzundur, baş yukarıya kalkmıştır.

Ancak siluet tekniğinin kullanıldığı baş, boyun, gövde altı ve kuyrukla, reserve bırakılarak iç bölümleri ve uç kısmı kontur tekniğinde resmedilen kanat, her iki skyphosun kaz figürlerinde aynıdır. Sardeis EF.29 kaz figürü ise, başın silueti ve gövdeyle orantısızlığı yönünden B.III ve B.IV kaz figürleri ile benzer.

Sardeis Erken Fikellura grubundaki örneği ile karşılaştırabileceğimiz son figür, A skyphosunun 2. frizindeki köpek figürüdür. Sardeis EF.3 (31) (Fig.23) skyphosunun hayvan frizinde, A skyphosu köpek figürüne göre ters yönde hareket eden figürün korunabilen bölümü, A skyphosu köpeği gibi arka bacak, arka gövde, kuyruk ve ön bacağın başlangıcını içerir. Her ikisinde de gövde ve kuyruk siluet tekniğindedir ve arka bacağın alt yarısı ve pençe kontur tekniğinde çizilerek, içleri reserve bırakılmıştır. Sadece, Sardeis EF.3 örneğinde arka bacağın alt yarısı daha uzundur, arka gövde yükselmiştir ve karından ön bacağına eğim fazladır.

A ve B işliklerine ait skyphosların içerdiği doldurma motiflerinin ve bezek bantlarının, Sardeis Erken Fikellura grubu ile karşılaştırılması sonucunda ise (Fig.24), saplı gonca motifi (Tip.VII) ve frizlerin üst boya bantlarından çıkan pendantif , paralel çizgi gruplarının (Tip.V) ortak olduğu görülür. EF.15 (32), EF.16 (33) skyphosları ve EF.28 (34) kapalı kabındaki tek, saplı gonca motifleri yanı sıra, EF.25 (35) kapalı kap fragmentinde, A skyphosunda düzenlendiği şekliyle ancak ters korumlu , alternatif ışın ve saplı gonca motifli bant yer almaktadır. EF.25 örneğinde, omuz üzerinde bulunan bantta ışınlar saplı goncaların arasına sarmakta, A skyphosunda ise kaide üstünden çıkan ışınların arasına üst boya bantından çıkan saplı gonca motifleri girmektedir. Böylece, bu dekoratif semanın farklı formlarda değişik yerlerde kullanıldığını da saptamış oluyoruz. Pendantif , paralel çizgi gruplarını ise Sardeis EF.11 (36), EF.14 (37) skyphos fragmentlerinde bulmaktayız.

A skyphosunda sık kullanılan,içi üçgen bölümlü ve noktalı pandantif doldurma motifi (Tip.IV) ise EF.6 (38) ve EF.11 (39) skyphoslarında görülür. Bu pandantif üçgenlerin iç dolguları ise grubumuz örneklerinden farklıdır.ve yine küçük, firnis üçgenler şeklindedirler.

Sardeis skyphoslarının hayvan frizi altındaki bezeme şeması ortaktır.Bezek bantlarında, grubumuzdan sadece B.I skyphosundaki "Z" sırası örneği (Tip.B) Sardeis EF.15,EF.18 (40) ve EF.21 (41) skyphoslarında paralelini bulur. Sardeis Erken Fikellura grubunda B.I ve B.II skyphoslarındaki çengel meanderli bezek bandı (Tip.A) yer almaz, EF.10 skyphosundaki meander tipi değişiktir.

Sardeis Erken Fikellura skyphoslarının gövde altına çizilen ışınlar da,A ve B.II skyphoslarındaki örnekleri gibi,boyuna yarıklılırlar ve ışınlarla kaidenin firnisboyası arasında reserve bir bant bırakılmıştır. EF.3 (42),EF.16 ve EF.20 (43) skyphoslarında bu durum izlenebilir.

B. Doğu Yunan Ekolleri ile Figürlü Dekerasyon
Açısından Karşılaştırma :

I. Güney Ionia :

Güney Ionia orientalizan seramiğindeki örneklerle, grubumuz hayvan figürleri karşılaştırıldığında, değişik merkezlerden alınan örnek figürler içinde, MÖ.7.yy'ın son çeyreğine ait olanların grubumuzun figürleriyle büyük benzerlik gösterdiği anlaşılmıştır. Firnis silüet özellikleri ve reserve-kontur tekniklerinde yapılan detaylar ortak olmasına rağmen, özellikle Rhodos, Chios ve Samos ekollerinin özgün stilleri, kuşkusuz karşılaştırmada kullanılan figürleri grubumuz figürlerinden ayıracaktır. Ancak esas unsurları oluşturan resim tekniği, detay özellikleri ve hayvan repertuarı, Güney Ionia ile grubumuzun paralel olduğu dönemi belirlemektedir.

Grubumuzun keçi figürleriyle benzeşen ve Rhodos ekolüne ait bir oinochoe üzerinde yer alan, München.449-4 nolu, Güney Ionia.1 keçi figürü (44) (Fig.25), otlar şekilde resmedilmiştir. Ortada hafifçe çukurlaşan sırt çizgisi, düz şekilde ve ön bacağına paralel inen boyna bağlanır. Boyun incedir, baş büyük resmedilmiş ve içi reserve bırakılmıştır. Dört bacakta üç tırnak belirtilmiştir, bacaklar gövdeyle orantılıdır. Karın altı reserve bırakılarak noktalanmış, kontur tekniğindeki ve reserve bırakılmış başta iri, yuvarlak çerçevesi ve irisli göz, kaş, ağız, küçük sakal, uzun kulak gösterilmiştir. Boynuz alnın üstünden sivri, yumrulu ve ince formda çıkar, uç kısmı ise kapalı bir kavisle sırta yaklaşır. Kürek kemiği kavsi ve boynundaki bilezik detay belirtilmemiştir. Özellikle B.1 skyrhosundaki otlayan keçi figürüne benzeyen vücut duruşu ve genelde grubumuz keçi figürleriyle gösterdiği detay birliği ile Güney Ionia.1 keçi figürü en yakın örneklerdendir ve MÖ.630-620'e tarihlenir.(45)

Atina-National Museum'da 12717 env.nosu ile korunan Arapides Oinochoesi'ndeki figürleri resmeden ilk ressama ait keçi figürü de (46) Güney İonia.2 örneğini oluşturur, (Fig.26),otlar şekilde resmedilmiştir. Firnis siluet özellikleri değişmeyen bu figürde,özellikle B.I ve B.II skyphoslarındaki keçi figürleriyle paralel detaylar görüyoruz. Karın altı reserve bırakıldığı halde noktalanmamasına karşın,kürek kemiği kavsi,arka bacakları ayıran kısa çizgi belirtilmiştir.Bacaklarda dört tırnak da gösterilmiştir. Bunun yanısıra,başın alt çeneyi oluşturan kontur çizgisinden çıkan ve çene kemiğini belirten detay,Arapides Oinochoesi'nin keçi figüründe belirgindir.Aynı detay B.I skyphosu keçi figürünün başında da yer alır.Arapides Oinochoesi, MÖ.7.yy'ın ikinci yarısına tarihlenmektedir.(47)

Güney İonia.3 keçi figürü ise Rhodos ekolüne ait ve Münih'de bulunan bir oinochoe üzerinde yer almaktadır.(48) Keçi figürünün vücut duruşu,oranları ve firnis silueti önceki figürlerle aynıdır.Karın altı,kürek kemiği kavsi,arka bacakları ayıran çizgi ve baş reserve bırakılmıştır. Karın altı noktalanmıştır.(Fig.27) Alt çenenin konturdaki çıkıntısı,yuvarlak çerçevesi ve irisli göz ve ağız başlıca detaylardır.Boynuz alnın üstünden çıkarken,yumrulu kavsi sırta doğru kapalı bir çengel oluşturur. Güney İonia.3 keçi figürü MÖ.620 tarihine verilmektedir.(49)

Güney İonia.4 keçi figürü British Museum 88.6-1.456 env. nolu bir kase üzerinde yer almaktadır,Chios ekolüne aittir ve otlar şekilde resmedilmiştir.(50) Keçi figürünün düz sırt çizgisi yuvarlak bir kavisle aşağı iner ve ön bacağına çok yakın,paralel eğilen boyna başlanır.(Fig.28) Bacaklar ince-uzundur,gövde incedir,boyun kısa ve kalın,baş ise gövdeyle oranlısız büyüklüktedir.Bütün bacaklarda tırnak belirtilmiştir. Karın altı reserve bırakılmış ve içi büyük berek sırası ile doldurulmuştur.Kürek kemiği reserve kısa bir yay şeklindedir. Baş kontur tekniğindedir,içi reserve bırakılmıştır.

Küçük sakal ve kulak,yuvarlak çerçeveseli ve irisli göz,ağız ve çengel şeklindeki alt çene detayları oluşturur. Boynuz alnın üstünden şişkin bir yumru şeklinde çıkar,incelerek sırtın boyna döndüğü yerde içe kıvrılır.Güney Ionia.4 keçi figürü,detaylar açısından B.I skyphosu otlayan keçi figürüne yaklaşıp ve MÖ.7.yy sonuna tarihlenmektedir.(51)

Yürüyen keçi figürlerine ait ilk örnek Chios ekolüne ait Güney Ionia.5 figürüdür.(52) (Fig.29) Sırtın ortasındaki hafif çukura rağmen,boyunda ani bir şişkinlik gövdenin ince yapısını bozar.Boyun kısa ve kalındır.Karın altı,kürek kemiği kavsi,arka bacakları ayıran çizgi,başla boyun arasındaki bilezik ve baş reserve bırakılmıştır. Karın altı bir sıra küçük nokta içerir,kontur tekniğindeki başta,yuvarlak çerçeveseli ve irisli göz,ağız,burun,burun üstündeki deri kıvrımları,ince-uzun sakal ve küçük kulak belirtilmiştir.Boynuz başın üstünden kalın çıkar,incelerek boyuna paralel kıvrılır,yumru çıkıntılı ve kısadır.Gövde yapısı ve oranları açısından grubumuz figürlerinden ayrılan Güney Ionia.5 keçi figürü,detaylar açısından ortak öğeler ortaya koyar,figür MÖ.7.yy'ın sonuna tarihlenmektedir.(53)

Güney Ionia.6 keçi figürü ise,dar uzun gövdeli,ince-kısa bacaklı bir yapıya sahiptir.(54) Boynu ince ve uzundur,karın altı reserve bırakılarak noktalanmış,kürek kemiği belirtilmiştir.(Fig.30) Baş kontur tekniğindedir,alt çene kemiği,ağız,yuvarlak göz başlıca detaylardır.Sakal ağıza yakın ve kısadır,kulak ise uzundur.Boynuz başın üstünden kalın çıkar,geriye doğru incelerek ve sırtta paralel uzanır,tek yumru çıkıntılıdır,ucu içe kıvrılır. Güney Ionia.6 keçi figürü, MÖ.620-610'a tarihlenmektedir.(55)

Güney Ionia.7 keçi figürü,Leninrad'da bulunan bir oinochos üzerinde yer almaktadır ve Samos ekolüne aittir.(56) Vücut duruşu ve yanısı ile ilgili özellikler ve gövde oranları,bu figürle grubumuz keçi figürleri ve ilk altı örnek arasındaki zaman farkını doğrular.(Fig.31)

Bacaklar çok ince ve uzun, gövdenin ön kısmı şişkindir. Boyun ileri doğru uzamıştır, kalın ve kısadır. Karın altı, bacakları ayıran çizgi ve kapalı geniş kavisli yay şeklindeki kürek kemiği reserve bırakılmıştır. Baş okuntur tekniğindedir, göz, ağız, burun, küçük sakal ve kulak belirtilmiştir. Boynuz yumru çıkıntılı ve uzundur, kürek kemiği hizasında kıvrılır. Güney İonia.7 keçi figürü, grubumuzda saptadığımız reserve detayların en erken örneğini verir ve MÖ.7.yy'ın 3. çeyreğine tarihlenir. (57)

Keçi ve geyik figürlerinin birlikte resmedildiği, Rhodos ekolüne ait Güney İonia.8 örneği (58), yürüyen keçi figürünün duruşu, vücut yapısı, silüet ve detay özellikleri ile grubumuz keçi figürlerine oldukça yaklaşıyor. (Fig.32) Sırtta çukur yapan silüet, kısa ve kalın bir gövde oluşturur. Boyun incedir, B.I ve B.II skyphoslarındaki keçi figürlerinde olduğu gibi geriye çekilmiştir. Karın altı reserve bırakılmıştır, kontur tekniğindeki başta ağız, çene kemiği, göz ve küçük sakal, arkaya doğru uzanan kulak belirtilmiştir. Alnın üstünden çıkan yumru çıkıntılı boynuz, sırt üzerinde uzanarak, içe doğru geniş bir kavis yapar. Güney İonia.8 örneğinin diğer figürü olan geyik de, aynı vücut yapısını tekrarlar. Ayrıca, keçi figürünün detaylarına ek olarak, kürek kemiği kavsini ve deriyi stilize eden reserve benekleri de içerir. Genç bir hayvandır ve başın üstündeki iki küçük yumru çıkıntı ile boynuzlar belirtilmiştir. Firnis silüet ve detay özellikleriyle bu iki figür, özellikle B.I B.II ve B.IV skyphosları figürlerine yaklaşırlar. Güney İonia.8 grubu, MÖ.7.yy sonuna tarihlenmektedir. (59)

Güney İonia.9 geyik figürü, Atina-National Museum'da 12717 env.nosu ile korunan Arapides Oinochoesi'ne aittir. (60) İnce-uzun bacaklı, dar ve uzun gövdeli figür otlar şekilde resmedilmiştir. Sağırla kürek kemiği arasında sırt hafif bir çukur yapar. Boyun ön bacağına paralel uzanır, baş büyüktür. İri ve yuvarlak göz, ağız detayları oluşturur. (Fig.33)

Kuyruğun içi, karın altı, kürek kemiği kavsi, arka bacakları ayıran detay, deriyi stilize eden benekler ve baş reserve bırakılmıştır. Kulağın önünden çıkan ince boynuz, yukarıda yarım daire şeklinde sona erer. Boynuzun baştan çıktığı yerde, çengel şeklindeki detay A skyphosundaki otlayan geyik figüründeki gibidir, boynuzun üst kısmında tekrarlanır. Güney İonia.9 geyik figürü, MÖ.7.yy'ın ikinci yarısına tarihlenmektedir.(61)

Grubumuzdaki örnekleri ile karşılaştırılabilecek bir hayvan figürü de kazdır. Güney İonia.10 kaz figürü, Münih'de bulunan ve Rhodos ekolüne ait bir oinochoe üzerinde yer alır. (62) İnce uzun boyun kavsi, sırtta eğilmenerek kuyruğa bağlanır.(Fig.34)Göğüs şişkindir.İki bacak da belirtilmiştir. Gövde, kanat bölümlendirilmesi ve kuyruk, reserve alanlar üzerine kontur tekniğinde yapılmış dolgular ve yatay taramalar şeklindedir.Kanadın ön kısmındaki üçgen reserve alan, ve dolgu ile, üçgen reserve alan içine yapılan yatay taramalı kuyruk arasında da dar silüet bir dikdörtgen bırakılmıştır. Baş, boyun ve kanat dışında gövdenin tümü silüet tekniğindedir.Bacaklar kontur tekniğinde çizilmiş ve içi reserve bırakılmıştır.Arka bacağın üst kısmı, gövdenin silüeti içine girmektedir.Başın yegane detayı büyük göz ve ince reserve çizgi ile belirtilen gagadır.Figür, gerek vücut oranları, yapısı ve duruşu ile gerekse iç bölümlenmesiyle grubumuz kaz figürlerinden daha narin ve doğal bir görünüme sahiptir. MÖ.7.yy'ın sonuna tarihlenir.(63)

Güney İonia.11 kaz figürü Leningrad'da bulunan bir kase üzerinde yer alır.(64) Bir önceki figürle aynı detayları göstermesine karşın, gövde duruşu ve yapısı grubumuz figürlerine daha yakındır.(Fig.35) Gövde, sırtı şişkin bir mekik şeklindedir.Güney İonia.11 figürü, MÖ.7.yy sonuna tarihlenmektedir.(65)

Güney İonia.12 kaz figürü ise bir situla üzerinde yer almaktadır ve gövde yapısı ile grubumuz figürlerine en yakın

olandır.(66) Gövde,kısa bacaklar nedeniyle alçaktır,şişkin bir mekik şeklindedir.(Fig.36) Kanat bölümlenmesi,üçgen reserve alan içinde üçgen çerçeve ve dolgu ile belirtilmiştir.Üçgen olan reserve kuyruk,diagonal çizgilerle taranmıştır.Bacaklar ise kontur tekniğinde ve reserve bırakılmıştır.Figür MÖ.7.yy sonuna tarihlenir.(67)

Grubumuzda A skyphösunda bulunan boğa figürü ile karşılaştırabileceğimiz Güney Ionia örnekleri,ortak detaylar taşımakla birlikte,daha zengin görünüşlüdürler. Güney Ionia.13 boğa figürü,Berlin'de bulunan ve Chios ekolüne ait bir olpe üzerinde yer almaktadır.(68) Kısa bacakları,alçak gövdesi,sağırdan düz gelerek sırtın ortasında boyuna doğru şişkinleşen silueti,şişkin ve boynu yok eden göğsü ile grubumuz figürüne çok benzer.(Fig.37) Bacaklarda dört tırnak da belirtilmiştir.Buna karşın detaylarda farklılıklar saptanır. Ortak ancak farklı stilize edilmiş detay ise karındaki reserve,formsuz lekelerdir.Boynuz firnis boya ile doldurulmuş,reserve göğüs ve başta kısmen noktalama kullanılmış,boyun ve göğüsteki deri katları ince dalgali, paralel çizgilerle belirtilmiştir.Böylece gövde yapısı dışında,Güney Ionia örneğinin dana karışık detaylı bir figür olduğu ve A skyphosu boğa figürünün sadeliği ile uyummadığı açıktır. Figür,MÖ.7.yy sonuna tarihlenir.(69)

Güney Ionia.14 boğa figürü ise Vulci'den ele geçmiş bir kalyx üzerinde yer almaktadır.(70) Firnis silueti ile A skyphosu boğa figüründen ayrılırken,bazı detayları dolayısıyla benzerlikler gösterir.Özellikle karın bölgesinde yer alan boynuz kıvrımı şeklindeki reserve leke,arka bacakları birbirinden ayıran reserve yay ve Güney Ionia.14 örneğinde karındaki detayla birleştirilmiş olan kürek kenîği kavsi ortaktır.(Fig.38) Boynuz firnis boya ile doldurulmuş,boyun ve göğüsteki deri katları ise reserve zemin üzerine dalgali, paralel çizgilerle belirtilmiştir. Kontur tekniğinde baş reserve bırakılmıştır,A skyphosu boğa figüründeki gibi,büyük yuvarlak çerçeveli ve irisli gözden başka,ağız,burun gösterilmiştir.

Güney İonia.14 boğa figürü orantılı vücut yapısı,zengin detayları ile,A skyphosu boğasının sade görünümünden uzaklaşsa da,temelde aynı öğelerin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu figür MÖ.630 tarihine verilmektedir. (71)

Grubumuzda yer alan köpek figürünün Güney İonialı örnekleri ile A skyphosu figürünün,karşılaştırmada çok daha yararlı olacak ön gövdesi ve başı korunmadığından yeterli bir fikir vermeyeceklerdir.

Güney İonia.15 köpek figürü Rhodos ekolüne ait bir oinochoe üzerinde yer almaktadır (72) ve sadece biri gösterilen arka bacakları üzerinde yaylanarak ileriye doğru atlar şekilde resmedilmiştir.(Fig.39) Sadece pençesi reserve bırakılmıştır,bacağının alt yarısı ise pençeye kadar firnis siluet halindedir.Arka bacakla gövdenin birleştiği yer ise çukurlaşmıştır.Sağrı dar ve uzundur,gövde siluet tekniğindedir. Figür MÖ. geç 7.yy'a tarihlenir.(73)

Güney İonia.16 köpek figürü,Rhodos ekolüne ait ve Berlinde bulunan bir olpe üzerinde yer almaktadır.(74) Önceki figürle aynı vücut duruşunu gösterir,ancak karın çizgisi, ön bacakların yere doğru inmesinden dolayı,aşağı eğimlidir. (Fig.40) Pençeler,A skyphosu köpek figüründeki gibi,bilek ve pençe kontur tekniğinde çizilip,reserve bırakılarak belirtilmiştir.Gövde ve üstteki bacak siluet tekniğindedir,kuyruk uzun ve kalındır. Bu figür MÖ.630'a tarihlenir.(75)

II. Kuzey İonia :

Kuzey İonia orientalizan seramiğindeki hayvan figürleri içinde, grubumuzla karşılaştırma yapabileceğimiz örnekler, firnis siluet özellikleri ile farklıdırlar,ancak resim tekniği ve detaylar açısından MÖ.7.yy'ın son çeyreğine ait Kuzey İonia hayvan figürleri ortak öğeleri yansıtmaktadırlar.

Kuzey İonia.1 keçi figürü,Hamburg 3440 nolu.olpe üzerinde yer almaktadır.(76) Ön ve arkada sadece birer bacağı çizilmiş,ön bacağın kırılması ile yaylanan gövdenin yüksek sağrısı,

sırtta ve karın altında eğimlenmiştir. Boyun kısadır, baş üçgen şekindedir. Kontur tekniğinde çizilmiş reserve bırakılmış başta, yuvarlak çerçevesi ve irisli göz, yegane detaylardır. (Fig.46) Sakal, A skyphosu keçi figürlerindeki gibi firnis boya ile yapılmış bir çizgiden ibarettir. Kulak uzundur. Boynuz, yumru çıkıntılı, ince ve kıvrık uçludur. Kürek kemiği kavsi, içi noktalı karın altı, boyundaki bilezik detay reserve bırakılmıştır. Vücut duruşu ve bacaklar dışında, iç detaylar ve özellikle baş A skyphosu keçi figürlerini akla getirir. Figür, MÖ.7.yy'ın son çeyreğine tarihlenir. (77)

Kuzey Ionia.2 keçi figürü, ilk figürle aynı olpe üzerindedir. (78) Aynı vücut duruşunu ve detay özelliklerini paylaşır. Karın altındaki reserve alan noktalanmamış, kürek kemiği belirtilmemiştir. (Fig.47)

Kuzey Ionia.3 keçi figürü Caere'den ele geçmiş bir oinochoe üzerinde yer almaktadır (79) ve otlar şeklinde resmedilmiştir. (Fig.48) İnce uzun olan dört bacak da gösterilmiştir, sırt çizgisi dik bir açıyla aşağı dönerek boynu oluşturur. Boyun uzun ve kalındır, baş küçüktür. Karın altı, kürek kemiği kavsi, boyundaki bilezik ve baş reserve bırakılmıştır. Yuvarlak çerçevesi ve irisli göz, küçük ağız yegane detaylardır. Sakal firnis boya ile yapılmış bir çizgi halindedir. Kulak, ince uzundur, boynuz kalın ve yumru çıkıntılıdır. Figür MÖ.600'e tarihlenmektedir. (80)

Kuzey Ionia.4 geyik figürü de Hamburg 3440 olnesi üzerinde yer almaktadır. (81) Kısa ve kalın bacakları, dar-uzun gövdesi, kısa boynu ile değişik bir firnis silüete sahiptir. Dört bacağı da gösterilmiştir. (Fig.49) Tırnakları belirtilmiştir. Deriği stilize eden benekler, firnis silüet üzerine reserve tekniğindedir. Kürek kemiği kavsi, arka bacakları ayıran çizgi, karın altı, baş ve boyun da reserve bırakılmıştır. Karın altı gibi boyun da firnis boya ile noktalanmıştır. Boynuz iki küçük çizgi halinde, başın üstünden çıkar. Figür detaylar açısından grubumuz geyik figürleriyle, temelde ortak öğeler içermektedir. Kuzey Ionia.4 geyik figürü,

MÖ.7.yy'ın sonuna tarihlenmektedir.(82)

Kuzey Ionia.5 kaz figürü,British Museum 64.10-7.21 nolu oinochoe üzerinde yer almaktadır.(83)Silueti ve detayları ile grubumuz figürlerinden uzaktır.Küçük baş,kısa boyun ve büyük,kabarık gövde,çok ince bacaklar üzerinde durmaktadır.Kanat bölümlenmesi ve kuyruk,reserve alanların kontur tekniğinde dolgu motifleri ile yatay paralel çizgilerle doldurulmasından oluşur.(Fig.50) Bu figür,MÖ.7.yy'ın son çeyreğine tarihlenmektedir.(84)

Kuzey Ionia.6 boğa figürü,British Museum 60.4-4.7 nolu oinochoe üzerinde bulunmaktadır.(85) Firnis silueti ile orantısız bir yapı gösterir.Bacaklar ince uzun,gövdesi ise kısa ve ağırdır.Karın altı,gövdedeki dalgalı çizgi,boyun ve baş reserve bırakılmıştır.Boyun,göğüsteki deri kıvrımları dalgalı paralel çizgilerle belirtilmiştir.(Fig.51) Boynuz firnis boya ile doldurulmuştur.Grubumuzun tek boğa figürü ile benzeşmeyen bu örnek,MÖ.625-600 arasına tarihlenmektedir.(86)

Grubumuzdaki köpek figürü ile karşılaştıracığımız Kuzey Ionia.7 köpek figürü, Leningrad'da bulunan bir destekli krater üzerinde yer almaktadır.(87) Arka bacakları üzerinde yükselerek,ön ayaklarına doğru yaylanır. Arka bacağın pençesi,A skyphos'u örneğindeki gibi ince ve basıktır. Bacak gövde ile birlikte,firnis siluet tekniğinde iken,bilek ve pençe kontur tekniğinde çizilerek,içi reserve bırakılmıştır. Sırt çizgisi düz olmasına karşın,karın altı çizgisi ön bacaklarla birlikte sağırdan aşağı doğru iner. Kuyruk kısadır.Figür NO.7.yy'ın son çeyreğine tarihlenmektedir.(88) (No.32)

III. Aiolis Orientalizan Seramiği ile Figürlü
Dekorasyon Açısından Karşılaştırma :

Aiolis Orientalizan seramiğindeki örnekleri ile grubumuz hayvan repertuarında yer alan figürleri karşılaştırmada, Larisa buluntuları esas alınmıştır. Hayvan figürlerinin, Larisa stil evrelerine göre karşılaştırılarak incelenmesi sonucunda paralelleri saptanmıştır. Larisa II. , III. ve IV. stil evrelerine ait hayvan figürleri, grubumuz figürleriyle sadece prensipte karşılaştırılabilir özellikler taşır.(89)

Larisa III.stil evresine ait ve bir tabak fragmentinde yer alan Aiolis.1 keçi figürü (90), gövde yapısı ve detaylar açısından grubumuz B.I, B.II skyphosları keçi figürlerine yaklaşıyor.(Fig.53) Sırt çizgisindeki hafif kavis, arka bacak kaslarının belirginleşmesi yanısıra, kulak ve başın, kürek kemiği yayının ve karın altının, arka bacakların silüetini birbirinden ayıran küçük çizginin reserve bırakılarak belirtilmesi gibi detaylar ortaktır. Buna karşın yumrulu boynuzun kıvrımı, karın altındaki reserve alanın noktalanmaması, sadece iki tırnağın gösterilmesi gibi farklılıklar da göze çarpar. Ancak Larisa IV.stil evresine ait bir skyphoskrater üzerindeki keçi figürü (91), bu detay farklılıkları ile bir genelleme yapılamayacağını gösterir. Aiolis.2 keçi figürü (Fig.54) otlarken resmedilmiştir, gövdesi dar ve uzundur, dört tırnak da belirtilmiştir. Baş, kürek kemiği ve karın altı, bacakları ayıran çizgi reserve bırakılmıştır. Boynuz, kalın yumrulu ve öne doğru eğilidir. Karın altı noktalanmamıştır. Başın tek detaya, her iki figürde de yuvarlak çerçevesi ve irisli gözüdür.

Larisa II.stil evresine ait bir skyphoskrater üzerindeki Aiolis.3 çeyik figürü, Aiolis Orientalizan grubunun tek örneğini oluşturur.(92) Figürün gövdesi keçi figürlerine göre daha köseli ve sert silüet özelliklerine sahiptir.(Fig.55)

Bacakları önde ince ve yay gibidir,arkada ise daha kalın ve uzun çizilmişlerdir.Boyun kalındır ve sırt çizgisinden köşeli bir profille,ön bacağına paralel aşağı iner. Karın altı,başı boyundan ayırır bilezik şeklindeki detay,baş ve kulak reserve bırakılmışlardır.Geyik figürünün derisindeki benekler,firnis siluet üzerinde küçük ve çok sık bırakılmış reserve noktalarla belirtilmiştir.Boynuz ise yüksek ve çok çatallıdır. Larisa geyik figürünün resim tekniği ve bazı detayları dışında, grubumuz A skyphosu geyik figürleriyle stil birliği göstermediği açıktır.Reserve bırakılan alanlar, derinin stilizasyonu,yegane ortak öğeleri oluştururken,Larisa. III.stil evresine ait geyik figürünün,keçi figürlerine göre erken tarihi,bu farklılıkları açıklar.

Grubumuz hayvan figürleri ile paraleli saptanabilen son örnek ise,Larisa.IV stil evresine ait bir oinochoe üzerindeki Aiolis.4 kaz figürleridir.(93) Kısa boyunlu ve şişkin gövdeli figürlerin ayaklarının çizilip çizilmediği,bu kısım korunmadığından bilinmemektedir. Baş gövdeyle orantılıdır,gaga belirtilmiştir. Göz,başın en geniş yerine oturtulmuş reserve yuvarlak içindeki firnis noktalı irisden oluşur. Gövde,boynun kıvrımı hizasında ve sırt şişkinliğinin bitimindeki iki dikey,kalın reserve çizgiyle,üç bölünmüştür. (Fig.56) Arkada kalan reserve çizgiden başlayarak,kuyruk silueti formunda birbirine paralel ve küçülen reserve yaylarla kuyruk tüyleri belirtilmiştir. Böylece kanat, grubumuz kaz figürlerinde olduğu gibi ayrı bir bölümle gösterilmemiş,ancak reserve dikey çizgilerle tüm gövde içi üç iç bölgeye ayrılmıştır.

Aiolis Orientalizan seramiği hayvan figürlerinin, grubumuz figürleri ile özellikle III. ve IV. stil evreleri içinde,siluet,resim tekniği ve kimi detay özellikleri açısından farklılaştığı açıktır. Larisa III.stil evresi MÖ.640-610 tarihleri arasında,Larisa IV.stil evresi ise MÖ.625-575 tarihleri arasında verilmektedir.(94)

IV. Karia Orientalizan Seramiği ile Figürlü
Dekorasyon Açısından Karşılaştırma :

Karia Orientalizan seramiği ile yapılan karşılaştırmalar sırasında grubumuz figürleriyle, özellikle detaylar açısından benzerlikler saptanmıştır. Karia Orientalizan seramiği hayvan repertuarı, keçi, geyik, kaz, boğa ve köpek figürlerinin hepsine sahiptir. Dört stil evresine ait hayvan figürleri ile yapılan karşılaştırma sonucu, Karia Orta Orientalizan I. ve II. grupları ile, Geç Orientalizan grubuna ait hayvan figürlerine yaklaştıkları görülür. (95)

Karia Orta Orientalizan I. grubuna ait yüksek sürahi üzerindeki Karia.1 ve 2 keçi figürleri otlarken resmedilmiştir. (96) (Fig.57-58) Gövdesinin ön kısmı geniş ve yuvarlak hatlı ilk keçi figüründe, karın bölgesi giderek daralır. Arka bacakların üst kısımları şişkin ve adalelidir. Bacaklar uzundur, eklem yerleri ve tırnaklar belirtilmiştir. Boyun ince-uzundur, sırt çizgisinden ön bacağa doğru yaylanarak çıkar. Boynuz yumru çıkıntılıdır, yukarı doğru incelik. Kürek kemiği kavsi, karın altı, bacakları ayıran çizgi, baş ve kulak reserve bırakılmıştır. Kulak ve sakal, başın kontur çizgisinin birer parçasıdır. Büyük ve yuvarlak çerçeveli, irisli göz, ağız ve burun belirtilmiştir. Karın altındaki reserve alan noktalanmamıştır. Diğer keçi figürü ise deri stilizasyonu ve boynuzu nedeniyle geyik figürüne benzemektedir. Siluet gövde üzerinde büyük reserve benekler vardır. Bu reserve beneklerin içine firnis boya ile bir halka ve en içe de bir nokta yerleştirilmiştir. Boynuz ise yumrulu iki çatala ayrılır. Ayrıca başı boynundan ayıran bilezik şeklindeki reserve detay da görülür.

Karia Orta Orientalizan II. grubuna ait oinochoe üzerindeki keçi figürü ise gövde yapısı ile farklıdır. (97) Dar ve uzun gövdesi, kısa boynu, büyük tırnaklı ince bacakları ile başka bir tipi oluşturur. (Fig.59) Kulak küçüktür ve baş, sakalla birlikte reserve bırakılmıştır. (Karia.3)

Göz iri ve yuvarlaktır, ağız ve burun belirtilmiştir. Boynuz yumru çıkıntılı ve arkaya doğru uzanan bir baston gibidir. Kürek kemiği kavsi ve bacakları ayıran detay, karın altı noktalaması görülmez.

Karia Orta Orientalizan II. grubuna ait oinochoe üzerindeki Karia.4 geyik figürü, resmedildiği omuz paneline göre arka bacağı oturur şekilde kıvrık, ön bacağı ise ileri ve yukarı kalkık şekilde çizilmiştir. (98) Başı arkaya dönüktür. Vücut duruşu ve yapısı açısından grubumuz figürleriyle karşılaştıramadığımız figürün deri stilizasyonu, kuyruk ve karın altı, baş, kürek kemiğinin reserve bırakılması gibi özellikleri ile benzerlik gösterir. (Fig.60) Cinsiyet organı belirtilmesine karşın, boynuzun yokluğu genç ve erkek bir geyiğe işaret eder. Paraleli oluşturan bu yegane geyik figürünün deri stilizasyonu ve içi reserve bırakılmış kısa kuyruk, tüm figürlerde tekrarlanan reserve detaylar yanı sıra, grubumuz geyik figürleri ile ortak noktaları oluşturur. Keçi figürünün benekli deri stilizasyonundaki içi dolgulu tip ise, ikinci bir tarzın varlığını göstermektedir.

Karia Orientalizan seramiğinde kullanılan kaz figürleri, silüet özellikleri açısından grubumuz kaz figürlerinden ayrılmakla birlikte, kanatların iç bölümleri ve kuyruk stilizasyonu açısından Sardis örneklerinden sonra en yakın paralelleri oluştururlar.

Karia Orta Orientalizan II. grubuna ait Karia.5 kaz figürü (99) ile Geç Orientalizan gruba ait üç kaz figürü; Karia.6-7-8 (100), grubumuz kaz figürlerinde saptadığımız üç iç bölümlü kanat gösterimine sahiptirler. (Fig.61-64) Ancak Kariyalı kaz figürlerinde silüet farklılıkları öncelikle dikkati çeker. İnce, uzun boyun ve baş geriye dönüktür. Gövde şişkin ve mekik formudur. Kanat genellikle gövdenin üst kısmını kaplar, tüm gövdenin kanatla doldurulduğu bir örnek de vardır. Ayaklar sadece bir kaz figüründe (Fig.63), tek ayak çizilerek belirtilmiştir. Gövdenin karın kısmında reserve bırakılan ince, uzun alan bacağın üst kısmıdır, ayak da kontur tekniğindedir, içi reserve bırakılmıştır.

Baş, boyun ve karın firnis boya ile doldurulmuştur. Reserve bırakılan kanat uç kaz figüründe, grubumuzun kaz figürlerinde olduğu gibi, dikey ikili paralel çizgilerle üç bölüme ayrılmış, iç bölümlere uygun geometrik dolgularla ilk iki alan, yatay paralel çizgilerle de kuyruk oluşturulmuştur. Diğer kaz figürünün (Fig.64) kanat çiziminde ise sadece dikey, ikili bölük çizgileri ve dolgular yer alır, kuyruksız yatay tarama yoktur. Bunun yanısıra, yaygın görülen ikinci tip kaz figürlerinde (Fig.65) boynun kuğu boynu gibi ince ve kavisli olduğu, kanadın ise göğsün firnis silüetinden ayrılmaksızın, sadece üçgen şeklindeki arka gövde parçası reserve bırakılarak, içinin ikili dikey ve paralel yatay çizgilerle tarandığı ve böylece kuyruğun belirtildiği görülür. (101)(Karfa.9)

Karia Geç Orientalizan grubu içinde yer alan kase üzerindeki Karfa.10 boğa figürü ise diğer figürlere göre daha geç bir örneği oluşturur. (102) Firnis silüeti ve reserve teknikteki detayları A skyphosu boğa figüründen tamamen farklıdır. Sadece iki bacağın belirtildiği gövde kısa ve alçak, boyun ise gıçkindir. (Fig.66) Başta sadece göz çevresi ve kulak ayrıca kürek kemiği kavsi, sağrıdaki deri kıvrımları reserve bırakılarak belirtilmiştir. Tek boynuz kalın ve S kavislidir, öne doğru uzanır. Kulak ve kuyruk püsküllü kontur tekniğindedir. Karfa altı, boynundaki deri kıvrımları, orientalizan seramik repertuarındaki varlığı dışında, grubumuzdaki figürlerle karşılaştırılabilir bir taraf göstermez.

Karia Geç Orientalizan grubuna ait bir amphora üzerindeki Karfa.11 köpek figürü de (103), boğa figürü gibi geç bir örnektir ve gerek firnis silüeti gerekse iç detaylar açısından A skyphosu köpek figürü ile karşılaştırılacak özelliklere sahip değildir. (Fig.67)

Karia Orta Orientalizan I ve II gruplarına ait hayvan figürleri resim tekniği, reserve alanlar ve detaylar açısından benzerlik gösterirken, figürlerin stilizasyonunda bölgesel ve yerel farklılıktan kaynaklanan değişiklikler göze çarpar. I. grup MÖ.630-620, II grup ise MÖ.620-590 arasına verilir. (104)

C. Fikellura Seramiği ile Figürlü ve Bezekli
Dekorasyon Açısından Karşılaştırma :

Grubumuzun Sardeis Erken Fikellura Frubu ile olan yakın ilişkisi, form, bezeme sistemi, resim tekniği ve stil özellikleri arasındaki birlik nedeniyle, Prof. Greenewalt, jr.'ın Sardeis grubunu Fikellura seramiği ile karşılaştırmasından yola çıkarak, grubumuzun Fikellura seramiği ile olan benzerliklerinin saptanması yerinde olacaktır.

Fikellura seramiğinin öncülerinden biri olarak kabul edilen ve Indiana University Art Museum 72.144.4 nolu yonca ağızlı oinochoe üzerindeki keçi figürü (105), doğal yapısını ve gövde oranlarını yitirmiş, reserve detaylardan arınmış bir şekil çizer. (Fig.68) Fikellura.1 keçi figüründe boyun incedir, göğüste birden şişkinleşen geriye çekilmiş uzun bir silüet halindedir. Karın bölgesi sırt çizgisinin alçalması nedeniyle incelmıştır. Sağrı yüksektir, arka bacaklar aşağıdan ve yay şeklinde bir kavisle açılırlar. Bacaklar incedir, tırnaklar belirtilmiştir. Baş gövdeye oranla büyüktür, kontur tekniğinde çizilerek içi reserve bırakılmıştır. Yuvarlak çerçeveli ve irisli büyük göz, ağız ve öne doğru kıvrılan sakal başlıca detaylardır. Kulak ilmek şeklindedir, içi reserve bırakılmıştır. Boynuz ise başın tepesinde kalın, yumru çıkıntılı formuyla yer alır. Kürek kemiği kavsi, boyundaki bilezik ve karın altı reserve bırakılmamış, sadece arka bacakları silüet üzerinde ayıran detay belirtilmiştir. MÖ.580 tarihine verilen bu figür (106), gerek silüet yapısı gerekse stil özellikleri açısından grubumuz keçi figürlerinden uzaklaşır. Ancak başın hala reserve bırakılması ve deformasyona rağmen figürün gövde duruşu, bu keçi figürünün grubumuz keçi figürleri ile Fikellura keçi figürleri arasında bir geçiş örneği olduğunu gösterir.

Fikellura seramiğinin erken örneklerinden olan ve Aslan Grubu içindeki British Museum 113 amphorası üzerindeki (107) Fikellura.2 keçi figürü ise vücut duruşu ve stil özellikleri

ile grubumuz keçi figürlerinden ayrılır.(Fig.69) Kıvrılmış bacakları ve geriye dönük başı ile figürün iç detaylardan arındığı görülür.Tırnaklar belirtilmemiş,boynuz kısalarak yumrularını kaybetmiştir.Baş siluet halindedir,ağız,göz, başı boyundan ayıran kısa yay ve kulağın içi küçük reserve detayları oluşturur.Kürek kemiği yayı dışında,reserve detay bulunmaz.Kontur tekniğinden vazgeçilmiştir.Figür MÖ.560'a tarihlenmektedir.(108)

Fikellura seramiği keçi figürleri gibi,geyik figürleri de vücut yapısı ve duruşu,stil özellikleri ile grubumuz figürlerinden ayrılırlar.

Aslan Grubu içindeki British Museum 119 amphorası üzerindeki (109) Fikellura.3 geyik figürü,(Fig.70),gövdesiyle orantısız küçük başı,kısa boynu ve iri gövdesiyle ,ön bacaklarını kırmış,arka bacakları üzerinde durmaktadır.Erkek geyik figürü olmasına rağmen boynuzu yoktur.Baş silueti,göz ve yay şeklindeki kaşı belirten reserve iki detayı içerir.Karın altı çizgisi,kürek kemiği yayı ve deri üzerindeki benekler reserve bırakılmıştır.Derinin stilizasyonu dışında,grubumuzun geyik figürleri ile benzeşmez. Figür MÖ.560'a tarihlenir.(110)

Grubumuzun A skyphosunda yer alan köpek figürünün sadece arka bacağı ve gövdesinin arka kısmı korunmuş olmasına karşın,Fikellura stiline ait ve geyik figürü ile aynı amphora üzerinde yer alan köpek figürü (111) karşılaştırmaya olanak verir. Fikellura.4 köpek figürü (Fig.71) gergin ve uzun arka bacaklar üzerinde yükselmiş bir sağrıya sahiptir.Kuyruk ince ve sırtta doğru dönüktür. A skyphosu köpek figüründe tek ve yaylanan,büyük reserve pençeli arka bacak izlenirken,Fikellura örneğinde dik,küçük siluet pençeli iki arka bacak da gösterilmiştir. Figür MÖ.560'a tarihlenir. (112)

Grubumuzdaki örneği ile karşılaştırabileceğimiz son hayvan figürü ise, British Museum 117 amphorası üzerindeki (113), Fikellura.5 kaz figürüdür. İnce uzun bacaklı,mekik gövdeli, ince ve kısa boyunlu,küçük başlı bir hayvandır. (Fig.72)

Baş, göğüs, sırt, gövde altı, bacaklar silüet tekniğindedir. Gövdenin içi reserve bırakılmış ve B.III , B.IV skyphosları kaz figürlerinde olduğu gibi dikey ikili çizgilerle üç iç bölüme ayrılarak, geometrik dolgularla süslenmişlerdir. Burada, öndeki üçgen bölük, üçgen şeklinde bir ikinci çerçeveye içine oturtulmuş üçgen dolgu ile karşımıza çıkar. Reserve zemin üzerinde, yatay paralel çizgilerden oluşan kuyrukta ise, sırttan gelen kontur çizgisi uzayarak uç kısmını kapatır. MÖ.550 tarihine ait olan bu figür (114), gövdenin detaylandırılması dışında, B.III ve B.IV figürleri ile gövde yapısı, silüet özellikleri açısından farklılaşır.

Fikellura seramiğinde karşılığını bulmamıza rağmen, karşılaştırma yapmamıza olanak vermeyen tek boğa figürü (115) British Museum 119 amphorası üzerinde yer almaktadır. Bir aslan ve panter figürü arasında oturur durumda ve parçalanırken resmedilmiştir.

Grubumuz skyphoslarında kullanılan doldurma motifleri ve bezek bantlarından Tip.Ib , Tip.IIc, Tip.VII , Fikellura seramiğinde karşılığını bulur. (Fig.73) Tek doldurma motiflerinden, dört dörtgenden oluşan karo formulu motif ve yumru çıkıntılı, ayırık kenarlı noktalı motif, Fikellura seramiğinde de kullanılmışlardır.(116) Friz üst çizgisinden çıkan paralel çizgi grubu ise, Fikellura seramiğinde dil motiflerine dönüşmüştür. Fikellura dil motiflerinin ikinci tipine ait, ince ve uzun çizgilerden oluşan bu pendentif motifler, grubumuz çizgi gruplarının serbest kullanımından uzaktırlar. Hepsi aynı boydadır, sıralı olarak uygulanırlar, friz alt çizgisinden çıkan örneklerine rastlanmaz.(117) Saplı gonca motifi ise, Fikellura seramiğinde ince saplı ve goncanın aşırılığı ile bir yana doğru bükülen formuyla görülür. Daha doğal ve yumuşak bir çizim gösterir.(118) Grubumuz saplı gonca motiflerinin kalın saplı, dik, büyük goncalı görüntüsü değişmiştir.

Bezek bantları içinde ise, küçük çengel meander bantları Fikellura seramiğinde yaygın kullanılır, ancak orientalizan formdan çok daha küçüktür.(119) Z sırası şeklindeki bezek bandının benzeri sayabileceğimiz Fikellura örneği ise, "koşan köpek" tipindeki açık halat bandıdır.(120) Yumuşak kavisli Z sırasında birbirini izleyen bezekler arasında birer de nokta bulunmaktadır. Grubumuzda B.II skyphosunda bulunan Z sırası, Fikellura seramiğinde, bir örnek, düzenli sıralanmış ve noktalarla zenginleştirilmiş bir bezek bandı şeklinde karşımıza çıkar.

Grubumuzda B.II skyphosunda kullanılan örtü doldurma motifi "balık pulları" ise, erken bir Fikellura ögesidir ve ilk kez Louvre Grubu'nda ortaya çıkar.(121)

Hayvan figürlerinin gerek silüet özellikleri, duruşları ve gerekse kullanılan detaylar, bunların resim tekniği açısından, Fikellura seramiği kendine has stili ile grubumuz hayvan figürlerinden ayrılır. Reserve çizgi ve alanlarla, kontur tekniği kullanılarak gerçekleştirilen baş ve gövde detayları Fikellura seramiğinde en aza indirgenmiş, kimileri ise tamamen kaldırılmıştır.

Ancak grubumuz skyphoslarında yer alan doldurma motifleri ve bezek bantları, Fikellura seramiğinde daha yumuşak, disiplinli ve zenginleştirilmiş formlarda karşımıza çıkar.

D. Doğu Yunan Ekolleri ile Doldurma Motifleri ve
Bezeme Bantları Açısından Karşılaştırma :

Grubumuzda kullanılan doldurma motiflerinin benzerlerine orientalizan seramik repertuarında da rastlamaktayız. Bunların arasında en sık karşımıza çıkan, tek doldurma motiflerinden Tip.I, Tip.II ve Tip.III'dür. (Fig.74)

Dörtlü dörtgen grubundan oluşan Tip.I'in her iki çizimi de saptanmıştır. Tip.Ia örneği (122) B.IV skyphosundaki şekliyle karşımıza çıkarken, Tip.Ib örneği küçük (123) ve uzun (124) dörtgenlerden oluşan iki şekilde karşılığını bulur. Yumru çıkıntılı dört kenarla, ortadaki noktadan oluşan Tip.II motifi "c" çizimi ile değişik yönlerde doğru yerleştirilmiştir. (125) Dörtgen içine oturtulmuş çaprazdan oluşan Tip.III motifi de, çaprazın uçları dışarı taşar şekilde çizilir. (126)

Friz üst çizgisi ile bağlantılı Tip.IV "pandantif" üçgenleri ise orientalizan seramikte iki şekilde görülür. Bunlar iç üçgen bölüklerinin dolgularına göre değişirler. İki üçgen ve bir dörtgen oluşacak şekilde bölünen üçgenlerin iç boşluklarında büyük benekler (127) veya yine kontur tekniğinde yapılmış iki küçük üçgen ve bir dörtgen yer alır. (128)

Friz üst çizgisinden çıkan, kısa paralel çizgi grupları ise, yaygın olmamakla birlikte, çok daha kısa ve bir örnek gruplar halinde kullanılmışlardır. Tip.V pandantif motifini oluşturan çizgiler farklı sayılarda bir araya getirilmişlerdir ve bir gruptan çok, sıralı kısa çizgiler şeklindedir. (129)

Bu motifin friz zemin çizgisinden çıkan örnekleri de saptanmıştır. (130)

Grubumuzda sık kullanılan saplı gonca motifinin türünde, ancak çok daha süslü resmedilmiş olan Tip.VII benzeri lotos goncası, orientalizan seramikte saptayabildiğimiz tek örnektir. Sap goncanın ağırlığı ile kıvrılmıştır. (131) Bunun yanısıra saplı gonca motifinin ışınlarla alternatif sıralanarak kullanımının iki farklı düzenlemesini de orientalizan seramikte

buluyoruz.(Fig.75) Işınların sivri uçlarından çıkan ince volütler arasına sıkıştırılmış ve ters dönmüş gonca motifleri, A skyphosundaki şemayı akla getirmektedir.(132) Ayrıca ışınlarla aynı yönlü ve alternatif sıralanmış, saplı gonca motiflerine de rastlanır.(133) Bu saplı goncalar da, sap üstündeki yatay paralel iki küçük çizgi de belirtilir.

Grubumuzda B.II skyphosunda yer alan "örtü" doldurma motifi olan "balık pulları" ise,MÖ.6.yy başındaki Rhodos vazolarında kullanılan bir süsleme unsurudur. Firnis boya ile yapılmış ve iç noktaları konulmuş MÖ.7.yy'ın 3.çeyreğine ait erken örnekler yanısıra (134),yayları firnis boya ile çizilmiş,iç noktaları ise beyaz boya ile konulmuş erken 6.yy'a ait örnekler (135) yaygındır. Kuzey Ionia'da ise Klazomenai'de beyaz noktalı balık pulu motifi çok geniş şekilde MÖ.6.yy'ın 3. çeyreğinde kullanılmıştır.(136)

Bezek bantları arasında ise,çengel meanderin örnekleri saptanabilmektedir.(Fig.74) Bandın yüksekliğine göre değişen büyüklüklerde MÖ.7.yy'dan başlayarak kullanılırlar.(137)

E. Küçük Asya ve Doğu Yunan Ekolleri ile Form Açısından Karşılaştırma :

Grubumuzu oluşturan skyphosların form açısından en yakın paralelleri,Sardeis "Erken Fikellura" skyphoslarıdır. C.H.Greenewalt, ir'in Erken Fikellura şeklinde isimlendirdiği ve figürlü dekorasyon açısından da grubumuzla yakın benzerliklerini saptadığımız grup,çabuk skyphos içermektedir. Erken Fikellura skyphosları, 7.8-9.5 cm. arasında değişen yüksekliktedirler ve 9.5-10.5 cm. arasında ağız çapına sahiptirler.(138) Dudak kenarları hafifçe içe döner.Üç profil tipi saptanmıştır.(139) Dudak kenarından sonra kaldeye doğru düz bir çizgi halinde daralarak inen gövde profili,dudak kenarının altından alt gövdeye dek düzlenen ve içe doğru daralan gövde profili,ve dudak kenarından düz gelerek hafif şişkinleşen gövde profili.

Bu profil tipleri içinde A ve B.I - II skyphoslarına yakın sayılabilecek, Sardeis Erken Fikellura ikinci tipidir. Sardeis Erken Fikellura grubu içinde, en büyük EF.20 skyphosuna ait bir halka kaide ele geçmiştir.(140) EF.12 skyphosuna ait tek kulp ise, alışılmış yatay kulp türündedir.

Sardeis Erken Fikellura grubu skyphosları yanısıra, "Sardeis Tören Yemekleri" geleneğine ait olan ve in-situ halde ele geçen yemek takımları da skyphosları içerirler. C.H.Greenewalt, jr. , hamur, form , boyutlar ve dekorasyon açılarından, yemek takımlarını oluşturan kapların Erken Sardeis'in seramik repertuarında alışılmış tipleri oluşturduğunu söyler.(141) Formları Yunan seramik repertuarına uymakta, Lydialı olmayan çağdaşı Anadolu ve Yakın Doğu kapları arasında ise daha az paraleli bulunmaktadır. Bu skyphoslar, kırmızı-kahverengi veya kahverengi-sepye renkli astarın fırça ile sürülmesi ya da kabin astara batırılması yoluyla süslenmişlerdir. Skyphos formları, gövdenin şişkinliği, uzunluğu ve kavsi ile, kaidenin yüksekliğine göre değişiklik gösterirler.(142) En büyük skyphos 11.2 cm., en küçüğü ise 6 cm. yüksekliğindedir. Sardeis'in sık kullanılan bu formunda, şişkin gövdeli skyphos Doğu Yunan çeşitlerini temsil eder, (143) Doğu Yunan seramik repertuarında ender görülen uzun gövdeliler ise Protokorinth tipindedir.(144) Bunun yanısıra, zengin dekorasyona sahip, mermer taklidi astarlı, orientalizan motif ve figürler taşıyan yerel Sardeis skyphosları da bulunmaktadır.(145)

Sardeis skyphosları içinde en erken grubu, Erken Fikellura örnekleri oluşturmaktadır, ve MÖ.625-575 arasına tarihlenmektedirler.(146) Sardeis'deki iki Lydia mezarından ele geçmiş olan, mermer taklidi astarlı ve orientalizan figürlü skyphoslar ise MÖ.570'e verilmektedirler. (147) Sardeis serisini tamamlayan ve tören yemeklerinde kullanılan skyphoslar, konteks buluntu takımları içinde MÖ.575-525 arasına tarihlenmektedirler, en geç örnekleri oluştururlar.(148)

Aiolis orientalizan seramiği tüm stil evreleri boyunca, değişik bezeme sistemlerinde resmedilmiş skyphos-kraterlere sahiptir.(149) Larisa buluntuları arasında sık rastlanan bu formun,MÖ.6.yy'dan itibaren küçük örnekleri de görülür. Skyphos-kraterlerde,ağız kenarı hafifçe içe doğru çekilir, geniş bir kavisle küçük ve alçak bilezik kaideye bağlanan gövde profiline sahiptir. Larisa II ve III stil evrelerine ait basık ve geniş skyphos-kraterlerin ardından (150), Larisa IV stil evresine ait ve MÖ.625-575 arasına tarihlenen daha yüksek ve dar gövdeli örnek gelir.(151) Bu skyphos-kraterin bezeme şeması da ilk örneklere oranla A skyphosuna daha yakındır. Ancak A skyphosundaki birden derinleşen, yüksek ve dar profilli çanak,Larisa örneklerinin hiçbirinde izlenemez.

Karia orientalizan grubu içinde yer alan tek skyphos ise 17.5 cm. yüksekliği, 23 cm. ağız çapı ile büyük bir örnektir.(152) Dudak kenarı hafif içeri dönmekte,kulolar altından başlayarak gövde düz bir kavisle,alçak konik kaideye bağlanmaktadır.Grubumuz skyphosları ile profil açısından birlik göstermez.

Orientalizan seramiğin Güney Ionia ve Kuzey Ionia ekollerinde çok ender olarak rastladığımız skyphos formu, Fikellura seramiğinde kullanılmamıştır.

Böylece, grubumuzu oluşturan skyphosların paralelleri tamamen değişik profillerde ve sadece bu formun Doğu Yunan ekollerindeki varlığını gösterir şekilde sentanabilmiştir. Sardeis Erken Fikellura skyphosları ise, grubumuzla yegane profil birliği gösteren örnekleri oluşturmaktadır.

V. B Ö L Ü M

" TARİHLEME "

Grubumuzu oluşturan skyphosların buluntu şekli nedeniyle, tarihlenenin yapılabilmesi sadece stil karşılaştırmasına dayandırılabilir. Küçük Asya ve Doğu Yunan ekolleri ile figür ve doldurma motifleri açısından yaptığımız detaylı karşılaştırma, tarihleme üzerinde öncelikli etkenliğe sahiptir. Form ile ilgili saptamalarımız ise, skyphos formunun Doğu Yunan ve Fikellura seramik ekollerinde ender kullanılması dolayısıyla tarihlemede yardımcı bir öğe olmamaktadır.

Küçük Asya ekolleri içinde incelediğimiz ve Berlin grubu olarak isimlendirdiğiniz vazolar arasında, 1966.24 nolu küçük sürahi, içerdiği hayvan frizi, doldurma motifleri ve bezek bandı ile buluntu grubumuzun en yakın paralelidir. W.Schiering, Berlin grubunu tarihlerken, keçi figürlerinin stilini Doğu Yunan örnekleriyle karşılaştırmış (153), benzerlikler saptamış, boğa figürünün çizimini ise Phrygia-Lydia örnekleriyle yakınlaştırarak ele almıştır. Berlin grubu içinde yer alan tabağın form açısından ilk olarak MÖ.7.yy'ın son üçlüğünde Doğu Yunan seramiğinde ortaya çıktığını, Küçük Asya'da ise Güneybatı Anadolu ve Phrygia-Lydia seramik formları arasında da rastlandığını belirtir. (154) Tabağın Lydia'yı anımsatan haçlı dekorasyonu ve ayağındaki, özellikle yapıldığı belirtilen çizgili firnis W.Schiering Berlin grubunu MÖ.625-600 arasına tarihlemektedir. (155)

Küçük Asya ekollerinin diğer grubunu oluşturan ve C.H.Greenewalt, jr. tarafından "Erken Fikellura" seramiği olarak isimlendirilen vazolar ise, buluntu grubumuzun form açısından yegane yakın benzerlerine sahiptir. Stil açısından ise figürlü ve bezekli dekorasyon elemanlarıyla, Berlin grubundan sonra grubumuzun en yakın paralelidir.

C.H.Greenewalt, jr. , Sardeis'de MÖ.7. ve 6. yy katlarının stratigrafisi kesin analizlere kavuşuncaya dek "Erken Fikellura" şeklinde adlandırdığı grubun tarihlenmesinde kullanılabilir delillerin stile dayanacağını söyler.(156) Sardeis grubunun hayvan figürlerindeki reserve detayların, Rhodos-Yaban Keçisi Stili ve en erken Fikellura veya Fikellura benzeri örneğini oluşturan "Vathy Aslan fragmenti" ile ortak olması, bunun yanısıra Sardeis grubundaki hayvan frizlerinde yer alan figürlerde, daha sonraki Fikellura gruplarında da olduğu gibi ek kırmızı boyanın kullanılmayışı özelliklerini kriter olarak belirleyen C.H.Greenewalt, jr. , Sardeis grubunu MÖ.625-575 arasına tarihler.(157) Bunun yanısıra, "Erken Fikellura" grubu içinde yer alan EF 20 fragmentindeki bir dekorasyon ögesinin, MÖ.600'den önce alınsılmamış bir realizmi yansıttığını söyler ve grubun en geç elemanı olan EF 20 yardımıyla, stil karşılaştırması yoluyla saptadığı tarihi sağlar.(158) Grubumuzun en yakın paralelini oluşturan Berlin grubu, Sardeis grubunun tarihlenmesinde de etken olmuştur.(159)

Doğu Yunan ekolleri içinde incelediğimiz Güney Ionia, Kuzey Ionia, Aiolis ve Karia örnekleri arasında, değişik merkezlerden seçilen figürlerden MÖ.7.yy'ın son çeyreğine ait olanların, grubumuz figürleriyle benzerliği saptanmıştır. Esas unsurları oluşturan resim tekniği, firmis siluet özellikleri, detaylar ve hayvan repertuarı, ekollerin özgün stillerine bağlı farklılıklara rağmen, grubumuzla ortak olduklarını ortaya çıkarmaktadır. Doğu Yunan ekolleri arasında, grubumuzun stil açısından en yakın paralelleri ise Güney Ionia örneklerinde bulabilmekteyiz. Karia paralelleri ise sadece kaz figürleri için yakın benzerleri oluşturur. Güney Ionia ekolüne ait merkezlerden seçilen vazolar üzerindeki hayvan figürleri, MÖ.7.yy'ın ikinci yarısı ile MÖ.7.yy'ın sonuna tarihlenen örneklerdir. Grubumuzun Güney Ionia ekollü paralelleri yardımıyla tarihlenmesi konusunda bir çözüme var bırakmamak ve Sardeis grubunun MÖ.6.yy'ın ilk çeyreğine dek inen tarihlenmesinin grubumuz için de geçerli olup olmayacağını saptamak amacıyla, en yaygın kullanılan üç figürün geç örnekleri ile karşılaştırma yapmak yerinde olacaktır.

Rhodos ekolüne ait, Charlottenburg.2937 nolu oinochoe üzerindeki Güney Ioinia örneklerimizden 17 nolu keçi figürü (160) (Fig.41), ince uzun gövdesi, sert bir köşe yaparak boyna dönen sırtı, kısa ve başa doğru incelen boynu, büyük başı ile karşımıza çıkar. Bacakları ince-uzundur, dört tırnak da belirtilmiştir. Reserve bırakılarak belirtilen detaylar, ince bir karın altı ve kürek kemiği yayı yanısıra, kalın boyun bileziği, baş ve uzun kulağı da içerir. Böynüz dik duran, çok yumrulu bir baston gibidir. Figürün MÖ.7.yy'ın sonuna ait Rhodos örneklerinin yumuşak ve doğal çiziminden, vücut oranlarından uzaklaştığı görülür. Reserve detaylar da azdır, başın kontur tekniğindeki detayları ise değişmemiştir. Güney Ionia 17 keçi figürü MÖ.6.yy'ın ilk çeyreği sonuna tarihlenir. (161)

Chios ekolüne ait ve Vulci'de ele geçmiş bir kalyx üzerindeki Güney Ionia örneklerinden 18 nolu keçi figürü (162) (Fig.42), uzun bacakları üzerindeki ince, ancak boyuna dümdüz bağlanan gövdesiyle orantısız bir yapıya sahiptir. Böynüz kısa, kalın ve yumruludur. Karın altı reserve bırakılarak noktalanmış, arka bacakları ayıran çizgi, baş ve kulak dışında reserve detay kullanılmamıştır. Başın kontur detayları aynıdır. Chios ekolüne ait Güney Ionia.5-6 (Fig.29-30) keçi figürleri ile farklılığı açıktır. Güney Ionia.18 keçi figürü, MÖ.6.yy'ın ilk yarısına tarihlenir. (163)

Samos ekolüne ait ve "Bulutlu Grubu XXXIII"den gelmekte olan bir krater üzerindeki Güney Ionia örneklerinden 19 nolu çeyik figürü (164) (Fig.43), gerek vücut yapısı gerekse detayları açısından değişik bir örnektir. Korunan gövdesi kalın, boynu kısa ve incedir. Bacaklardan sadece biri korunmuştur, üst kısmı adaleli, aşağısı ise incedir. Deri, firnis zemin üzerine büyük reserve beneklerle stilize edilmiş, bu beneklerden bir kısmının içine firnis boya ile noktalan konulmuştur. Karın altı reserve bırakılarak, üç sıra halinde noktalanmış, arka bacakları ayıran detay belirtilmiştir. Küvrük aşağı kıvrık ve silüet halindedir.

Baş ağıza doğru daralır, büyük irisli yuvarlak göz başın arka boşluğunu doldurur. İki kulak da yanyana gösterilmiştir. İçleri başla birlikte reservedir. Alnın üstünden, eğreti gibi duran ve küçük yapraklı bir dalı akla getiren boynuz çıkar. Güney İonia 18 geyik figürü, MÖ.570'e tarihlenir. (165)

Samos ekolüne ait ve "Buluntu Grubu XXXII"den olan bir tabak üzerindeki Güney İonia örneklerimizden 20' nolu geyik figürü (166) (Fig.44), gövdesinin sadece ön kısmı korunmuş olmasına rağmen, çizimindeki değişikliklerle dikkati çeker. Gövdeden boyuna geçişteki çukur, uzun boynun üst ve alt konturlarındaki dalgalanmalar, ince ve tek ön bacak, figüre orantısız bir görünüm verir. Deri, firnis zemin üzerine büyük reserve beneklerle karakterize edilmiş, karın altı ve kürek kemiği de reserve bırakılarak belirtilmiştir. Baş üçgen şeklindedir ve kulakla birlikte reserve bırakılmıştır. Alt çene kemiği, ağız, yuvarlak çerçevesel ve irisli göz detayları oluşturur. Boynuz başın üstünde iki küçük yumru çıkıntı halindedir. Güney İonia 20 geyik figürü, MÖ.570'e tarihlenmektedir. (167)

Rhodos ekolüne ait, British Museum 62.5-12.12 nolu oinochoe üzerindeki Güney İonia örneklerinden 21 nolu kaz figürü, (168) (Fig.45), ince uzun, mekik şeklindeki gövdesi ile erken örneklerden uzaklaşır. Kanat bölümleri değişmemiştir. Boyun ince-uzun serive çekiktir, baş küçüktür. Bacakları ve ayakları ise gövdeyle orantısız büyüklüktedir, içleri reserve bırakılmıştır. Güney İonia 21 kaz figürü, MÖ.6.yy'ın ilk çeyreğine tarihlenir. (169)

Teknik özellikler açısından, MÖ.7.yy'ın son çeyreğindeki örneklerle ortak olan bu geç Güney İonia figürleri, gövde yapıları, yüzölçümleri, detayların kullanımı açısından ince bir ayırım gereğini ortaya koymaktadır. Böylece, genel bir bakış açısıyla ve Sardis grubu tarihlenmesinden vola çıkarak MÖ.575 tarihine indirilebilecek alt sınır, MÖ.6.yy'ın ilk çeyreğine ait Güney İonialı figürlerin incelenmesi sonucu ortaya

çıkan ayırımın varlığı ve Berlin grubunun MÖ.600'de kalan en geç tarihine dayanılarak, grubumuz için de MÖ.600 olmalıdır.

Buna karşın, Güney İonialı geç örnekler arasında, incelediklerimizden daha özenle resmedilmiş ve MÖ.7.yy'ın son çeyreğine ait figürlerle ayırt edilmesi güç, keçi ve geyik figürleri de bulunmaktadır. Vücut yapıları daha sert, çizgisel özellikler sergilemesine rağmen, bu figürlerin reserve ve kontur tekniğindeki detayları çoğu kez aynı incelikleri tekrarlamaktadır. MÖ.6.yy'ın ilk çeyreğine ait bu figürlerden, yukarıda incelediğimiz ve Samos'daki konteks gruplarından gelmekte olan geyik figürleriyle aynı grup içinde bulunanlarda vardır. (170) Böylece grubumuzun tarihlenmesi konusunda bir ikileme karşı karşıya kalırız. Ancak, gerek keçi figürleri, gerekse bezek elemanları açısından en yakın paraleli oluşturan Berlin grubunun tarihlenmesi, grubumuz için birincil öneme sahiptir. W.Schiering'in tartışarak ve karşılaştırarak tarihlenildiği, üstelik tarihleme konusunda form açısından da paralelleri saptamak gibi bir avantaja sahip olduğu Berlin grubu, bizim grubumuz gibi küçük ve kapalı bir özelliğe sahiptir. Ayrıca, ayaklı tabak yardımıyla, tarihlenmesi sağlanabilmektedir.

Sardeis "Erken Fikellura" vazoları ise geniş bir gruptur ve form açısından da grubumuza yaklaşmaktadır. C.H.Greenewalt, jr.'ın, Sardeis grubunu tarihlenirken başvurduğu karşılaştırma örnekleri ise oldukça geç tarihlere uzanır. Bu noktada, Berlin grubu ile grubumuz figürleri arasındaki yakın stil birliğine dayanarak, sadece Sardeis grubu için önerilen, "Vathy Aslan fragmenti"nin varlığı, Fikellura stilinde de kırmızı ek boyanın kullanılmayışı ve Rhodos-Yaban Keçisi Stili'nde karakteristik olan reserve baş, karnı altı, pençe detaylarından oluşan nedenlerden yola çıkarak, grubumuz için MÖ.757 kadar geç bir alt sınır koymamız gerektiği kanısındayım. Grubumuz içinde MÖ.6.yy'ın ilk çeyreğini verecek, Sardeis grubundaki EF 20 fragmenti gibi bir örnek de bulunmadığından, Güney İonialı ve MÖ.7.yy'ın sonuna ait figürlerden sor ayrılan örneklerle rağmen, buluntu grubumuzun alt sınırını MÖ.600 şeklinde belirlemek doğru olacaktır.

Bunun yanısıra, buluntu grubumuzun figürlü ve bezekli dekorasyon açısından en yakın iki örneğini oluşturan Küçük Asya ekollerinin en erken tarihi olan MÖ.625, grubumuz için de, özellikle Güney İonia Yaban Keçisi Stili'ndeki vazolarla yapılan karşılaştırmadan sonra, üst sınırı oluşturmaktadır. Böylece, stil karşılaştırması yoluyla MÖ.625-600 arasına tarihlediğimiz buluntu grubumuz Berlin ve Sardeis grupları arasındaki yerini almalıdır.

Buluntu grubumuzu oluşturan skyphosların ait oldukları işliklerin, üretim tarihi açısından birbirini yakından izlediklerini söyleyebiliriz. A işliğinin ürünü olan Kat.1 skyphosu figürleri, frizin yüksekliğine bağlı kalınarak küçük çizilen figürlerde gövde deformasyonu ve detay kaybı gibi etkilere rağmen, stil açısından B işliği skyphoslarındaki figürlerden farklıdır.

A skyphosu keçi ve geyik figürlerinde gövdeler serttir, bacaklar yaylanmaz, baş yuvarlak hatlı konturunu yitirmiştir, üçgen formudur. Kontur tekniğindeki detaylar ve doldurma motifleri, B işliği skyphoslarındaki örneklerine göre daha az özenle resmedilmişlerdir. Bu çizim farklılıkları, skyphosları boyayan sanatçıların farklı olabileceği olasılığından öte, kısa aralı ve aynı dörtlük içinde çalışan iki işliğin sonucu gibi görünmektedir. Böylece, MÖ.7.yy'ın ilk çeyreği içinde önce B işliği skyphoslarının, ardından da A işliği skyphosunun üretildiği söylenebilir.

S O N U Ğ

Buluntu grubumuzun sahip olduğu figürlü ve bezekli dekorasyonun, grubumuzu Doğu Yunan seramiğinin Orta Yaban Keçisi II. ve Fikellura stilleri arasına yerleştirecek öğeler taşıdığı saptandıktan sonra, Berlin ve Sardeis gruplarının aynı stildeki vazoları ile birlikte ele alınmaları gerektiği açıktır.

P.Dupont, "Arkaik Milet Seramiğinin Doğa Bilimi ile İlgili Anlamı" isimli çalışmasında, arkaik Doğu Yunan seramiğine ait örnekler üzerinde yaptığı kil analizleri sonucunda, Samos için; analiz edilen tüm hayvan frizi stili ve Fikellura uygulamalarının Miletos kökenli olduğunu söyler. Rhodos için de; Louvre Müzesi'nde bulunan bir seri Kamiros vazosu üzerinde yapılan analizler sonucunda, Orta Yaban Keçisi II. ve Fikellura stilineki tüm parçaların Miletos üretimi olduğunu belirtir.(171) Fikellura stili ise, Geç Yaban Keçisi stilinin gelişimini sürdürmek veya Doğu Yunan çevresi dışında diğer çağdaş modelleri izlemek yerine, Orta Yaban Keçisi II. stilinin etkilerini gösterir.(172) Fikellura seramiğinde siluet tekniği ve reserve detaylar, kontur tekniği ve boya ile yapılan detayların yerini almıştır. Bunun yanı sıra, kazıma çizgi ve kırmızı ek renk de kullanılmaz.

R.M.Cook, P.Dupont'un kil analizlerinin de desteklediği gibi (173), Orta Yaban Keçisi stili ile Geç Yaban Keçisi stilinin çağdaş, ancak farklı üretime ait olduklarını söyler. Orta Yaban Keçisi stili Güney İonialı, Geç Yaban Keçisi stili ise Kuzey İonialıdır. R.M.Cook, Yaban Keçisi stilinin MÖ.7.vy-ın son çeyreğinde Kuzey İonialı islikler tarafından üretilendiğini ve burada kabalaştırılan kontur stiline, kısa zamanda Korinth'den etkilenecek bir de sivah figür tekniğinin eklendiğini belirtir.(174)

R.M.Cook, Orta Yaban Keçisi II. stili ile Fikellura stilinin Miletos kökenli olduklarını düşünerek ve Geç Yaban Keçisi stilinin de Kuzey İonialı olduğunu göz önüne alarak, bu iki stil arasında bir kesintiden çok, bir geçişin varlığına inanır.(175) Bu arada, iki stil arasındaki kronolojik ve stilistik boşluk, olası Fikellura öncülerine dayanan veya Orta Yaban Keçisi stili ile Fikellura stilinin tarihlerini uzatarak bunları birbiriyle bağlantılı kılmayı amaçlayan varsayımlar yoluyla doldurulmaya çalışılmıştır.(176)

R.M.Cook , 1970'li yıllarda sanat piyasasında belirlemeye başlayan ve Miletos'la Mylasa arasında bir yerde; Karia bölgesinden geldikleri söylenen vazolara dikkati çeker.(177) Bu vazoların bir kısmı, hem Orta Yaban Keçisi, hem de Fikellura stillerinin karakteristik özelliklerine sahiptir. Schaus ise, bu vazoların bir taşra ekolüne ait olduklarını önermenin daha yerinde olacağını belirtir.(178)

P.Dupont da iki stil arasındaki boşluğun doldurulmasında, "tağralı" olarak isimlendirilen geçiş dönemi örneklerinin incelenmesi gerektiğini söyler.(179) Ve örnek olarak, böyle parçalar içinde en karakteristik olan ve Bodrum Müzesi'nde bulunan, hayvan frizli dekorasyona sahip vazo fragmentini gösterir. Fragmentte, üstte Orta Yaban Keçisi II. stilinde keçi ve köpek figürleri, altta ise Fikellura stilinde bir sıra keçlik bulunmaktadır.(180) Diğer bir geçiş dönemi eseri ise, E.W.Karydi tarafından "eski ve Fikellura boyama tarzı arasında yer aldığı" belirtilen, Histria'da bulunmuş bir fragmenttir.(181) Orta Yaban Keçisi stili ve Fikellura stili arasında yer alabilecek bir başka vazo da, Indiana University Art Museum'da bulunan 72.144.4 nolu oinochoedir.(182) Ana panelde Fikellura stilindeki köpeklerle, Yaban Keçisi stiline keçi figürleri birarada kullanılmıştır. Ayrıca, E.W.Karydi'nin belirttiği Histria fragmentinde de bulunan pendentif doldurma motifleri ve dil motifleri sırasını da içerir.

Orta Yaban Keçisi II. ve Fikellura stilleri arasındaki kronolojik ve stilistik boşluğu tamamlamak amacıyla belirtilen, bu tek ve grup vazoların ortak özelliği, her iki stildeki

hayvan figürlerine birarada sahip olmaları veya Fikellura stilinde resmedilmiş figürlerle, Yaban Keçisi stilindeki doldurma motiflerinin birlikte kullanılmalarıdır. Oysa, buluntu grubumuzun da katıldığı Berlin ve Sardeis gruplarında, figürler Orta Yaban Keçisi II. stilinin geleneğini sürdürmekte, doldurma motifleri ve bezek bantları ise Fikellura seramiğinde karakteristik olan öğelerden oluşmaktadır. Henüz Orta Yaban Keçisi stilinin baskın olduğu bir dönemde, Küçük Asya'daki yerel işliklerde üretilen bu seramik, R.M.Cook, P.Dupont, E.W.Karydi ve Schaus tarafından belirtilen vazolardan ayrılmaktadırlar. Kronolojik ve stilistik açıdan, yukarıda belirtilen örneklerden erkendirler.

W.Schiering, Berlin grubunu oluşturan vazo formları ve figürlerden yola çıkarak (183), C.H.Greenewalt, jr. ise Sardeis grubu vazolarının manganez içeren firnis boyasının, Yunan orientalizan seramiğinde kullanılmayan bir tür olduğunu ve Doğu Yunan şehirlerinde "Erken Fikellura" tipi seramiğin yokluğunu ileri sürerek (184), üretimin "Küçük Asya'nın Yunanlı olmayan" bir yerinde yapılmış olduğunu belirtmektedirler. Smyrna ile Sardeis arasındaki bir çocuk mezarına ait Berlin grubu ve olasılıkla Batı Lydia'da üretildiği düşünülen Sardeis grubuyla birlikte buluntu grubumuzda, P.Dupont'un devişiyile "taşralı" işliklerin üretimidir.

MÖ.625-600 arasına tarihlenen Berlin grubu ve buluntu grubumuz ile, MÖ.625'de başlayıp MÖ.575'e dek indirilen Sardeis grubu, herşeyden önce "yerli bir Küçük Asya ekolü"nin ürünleri olarak ele alınmalıdır. Bu ekol içindeki Sardeis grubunun, özellikle R.M.Cook, P.Dupont ve E.W.Karydi tarafından verilen geçiş örneklerinden sonra, "Erken Fikellura" şeklinde isimlendirilmemesi doğru olacaktır kanısındayım. Çünkü Sardeis grubu bezekli dekorasyon açısından Fikellura öğeleri tasılamakla birlikte, figürlü dekorasyon açısından Fikellura stilini çok daha belirgin yansıtan örnekler bulunmaktadır.

R.M.Cook tarafından belirtilen ve Karia bölgesinden geldikleri bilinen vazo grubu, her iki stilde resmedilmiş figürleri birarada bulundurmaktadır. P.Dupont'un, Bodrum Müzesi'nde bulunduğunu bildirdiği fragment de aynı özelliktedir. G.Moon tarafından "Erken Fikellura" olarak isimlendirilen ve MÖ.580'e tarihlenen oinochoe de dekorasyon elemanları ile bu grubu tamamlar.

Bir dizge kurmak gerekirse, önce buluntu grubumuz, Berlin grubu ve Sardeis grubu, sonra da yukarıda oluşturduğumuz Fikellura figürlü grup gelmelidir.

Buluntu grubumuz ve Berlin grubunun, Sardeis grubu ile olan stil birliği, Sardeis fragmentleri için üretim yeri olarak önerilen Batı Lydia bölgesinin, ilk iki grup için de göz önünde tutulmasını gerektirir. Böylece, buluntu grubumuzun, Berlin ve Sardeis gruplarıyla birlikte, Güney İonia Yaban Keçisi stili figürlerine olan yakın benzerliği ve P.Dupont'un arkaik Doğu Yunan seramiği üzerindeki arkeometri çalışmalarıyla ortaya çıkardığı; Güney İonia ekollerinden Samos ve Rhodos'un Orta Yaban Keçisi ve Fikellura stillerinin Miletos kökenli olduğu sonucu, Lydia ile Miletos'un MÖ.7.yy'ın son çeyreği ile MÖ.6.yy'ın ilk çeyreği arasındaki ilişkileriyle ilgili yeni bir soruyu ortaya çıkarmaktadır.

K I S A L T M A L A R

AJA	American Journal of Archaeology
BSA	The Annual of the British School at Athens
CSCA	California Studies in Classical Antiquity
CVA	Corpus Vasorum Antiquorum
DUGAS , DELOS III	Les Vases De Delos III , Les Vases Orientalisants De Style Non Melien
DUPONT , DACIA	Classification Et Determination De Provenance Des Ceramiques Grecques Orientales Archaïques D'Istres Rapport Preliminaire
E.W.KARYDI , SAMOS VI,1	Samische Gefasse Des 6.Jahrhunderts v.Chr
K.F.KINCH , VROULIA	Feuilles De Vreulia (Rhodes)
JHS	The Journal of Hellenic Studies
H.WALTER , SAMOS V	Frühe Samische Gefasse

D İ P N O T L A R

1. C.H.Greenewalt, jr. , CSCA Vol.4 , "Fikelura and Early Fikellura Pottery From Sardis" , 1971
W.Schiering , Berliner Museen 18 , "Aus Einem Ost-griechischen Kindergrab" , 1968
2. R.M.Cook , BSA XXXIV , "Fikellura Pottery" , 1936
R.M.Cook , "Antecedents of Fikellura" , Prof.E.Akurgal Hatıra Kitabı için makalesi , Manuscript
3. Schaus , "Two Fikellura Vase Painters" , Doktora tezi Manuscript, 1984
4. P.Dupont , Dacia , N.S Tome XXVII,1-2 , 1983
5. Schaus , "Two Fikellura Vase Painters" , Doktora tezi Manuscript, 1984
6. P.Dupont , Dacia , N.S Tome XXVII,1-2 , 1983
7. Schaus , "Two Fikellura Vase Painters" , Doktora tezi Manuscript , 1984
8. K.F.Kinch , Vroulia , 1914 , s.199-200 Fig.81 a-b
9. Munsell Soil Color Charts , 1975 Edition
10. K.F.Kinch , Vroulia , 1914 , s.265-272
E.P.Price , JHS XLIV , "Pottery From Naucratis",1924, s.210
11. Clara Rhodes , Vol.IV Camiro 1 ,1929-30 , Tav.VI Sep.CXCI,1
12. C.H.Greenewalt, jr., CSCA Vol.4 , "Fikellura and Early Fikellura Pottery From Sardis" ,1971 , plt.4,1
13. W.Schiering , Berliner Museen 18 , "Aus Einem Ost-griechischen Kindergrab" , 1968 , s.1-6
14. W.Schiering , ibidem , s.2
15. W.Schiering , ibidem , s.6
16. W.Schiering , ibidem , s.5
17. W.Schiering , ibidem , s.6
18. C.H.Greenewalt, jr. , CSCA Vol.4, "Fikellura and Early Fikellura Pottery From Sardis" , 1971 , s.153
19. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , s.162

20. C.H.Greenewalt, jr. , CSCA Vol.4 , "Fikellura and Early Fikellura Pottery From Sardis" , 1971 , s.155
21. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plts.5,1;6,1;9,4;11,1-2
22. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.5,1
23. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.7,1
24. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.7,4
25. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.9,2
26. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.9,3
27. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.13,2
28. C.H.Greenewalt, jr. , CSCA Vol.3 ; "Orientalizing Pottery From Sardis: The Wild Goat Style" , 1970, plt.2,1-2
29. C.H.Greenewalt, jr. , CSCA Vol.4 , "Fikellura and Early Fikellura Pottery From Sardis" , 1971, plt.9,4
30. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.13,5
31. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.6,1-2
32. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.9,3
33. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.9,4
34. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.13,4
35. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.13,5
36. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.8,4
37. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.9,2
38. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.7,3
39. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.8,4
40. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.10,2
41. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.12,1
42. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.6,1-2
43. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , plt.11,1
44. CVA , München 6 - Deutschland 28 , Taf.275
45. CVA , ibidem , 449-4 Kanne
46. C.Kardara , AJA 57 , "The Arapides Oinochoe" , 1953, Fig.5
47. C.Kardara , ibidem , s.279
48. H.Walter , Samos V , 1968 , Taf.119,600
49. H.Walter , ibidem , s.64
50. E.Walter-Karydi , Samos VI,1 , 1973 , Taf.90,715
51. E.Walter-Karydi , ibidem , s.68
52. H.Walter , Samos V , 1968 , Taf.125,615
53. H.Walter , ibidem , s.76
54. H.Walter , ibidem , Taf.124,612
55. H.Walter , ibidem , s.76

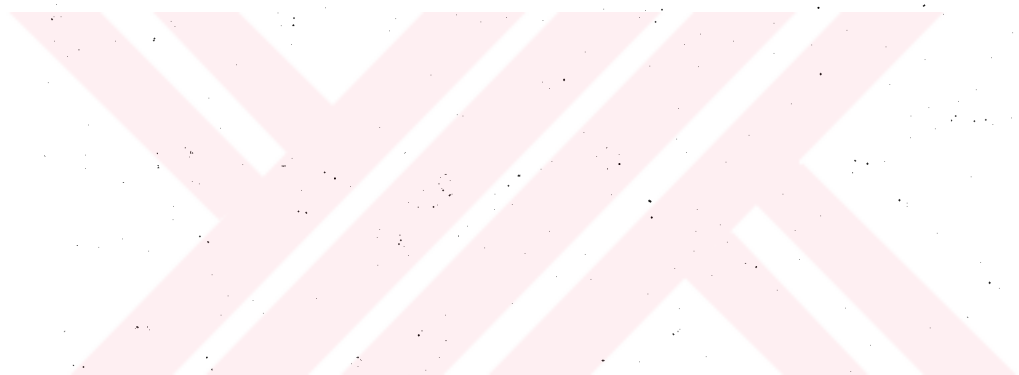
56. H.Walter , Samos V , 1968 , Taf.96,503
57. H.Walter , ibidem , s.65
58. H.Walter , ibidem , Taf.122,625
59. H.Walter , ibidem , s.64
60. C.Kardara , AJA 57 , "The Arapides Oinochoe" ,1953, Fig.4
61. C.Kardara , ibidem , s.279
62. H.Walter , Samos V , 1968 , Taf.122,600
63. H.Walter , ibidem , s.64
64. E.Walter-Karydi , Samos VI,1 , 1973 , Taf.37,289
65. E.Walter-Karydi , ibidem , s.26
66. H.Walter , Samos V , 1968 , Taf.115,591
67. H.Walter , ibidem , s.71
68. H.Walter , ibidem , Taf.127,621
69. H.Walter , ibidem , s.76
70. E.Walter-Karydi , Samos VI.1 , 1973 , Taf.91,743
71. E.Walter-Karydi , ibidem , s.67
72. H.Walter , Samos V , 1968 , Taf.122,601
73. H.Walter , ibidem , s.64
74. H.Walter , ibidem , Taf.127,601
75. H.Walter , ibidem , s.76
76. E.Walter-Karydi , Samos VI,1 , 1973 , Taf.105,877.
77. E.Walter-Karydi , ibidem , s.81
78. E.Walter-Karydi , ibidem , Taf.105,877
79. E.Walter-Karydi , ibidem , Taf.105,878
80. E.Walter-Karydi , ibidem , s.81
81. E.Walter-Karydi , ibidem , Taf.105,877
82. E.Walter-Karydi , ibidem , s.81
83. E.Walter-Karydi , ibidem , Taf.106,883
84. E.Walter-Karydi , ibidem , s.85
85. E.Walter-Kraydi , ibidem , Taf.106,882
86. E.Walter-Karydi , ibidem , s.85
87. E.Walter-Kraydi , ibidem , Taf.118,968
88. E.Walter-Kraydi , ibidem , s.80
89. Boehlau-Schefold , Larisa am Hermos III , 1942
90. Boehlau-Schefold , ibidem , Taf.33,1
91. Boehlau-Schefold , ibidem , Taf.29,4
92. Boehlau-Schefold , ibidem , Taf.25,2
93. Boehlau-schefold , ibidem , Taf.22,2
94. Boehlau-Schefold , ibidem , s.192-195

95. Peter Gercke , Funde aus der Antike ,1984
96. Peter Gercke , ibidem , s.36-38
97. Peter Gercke , ibidem , s.41
98. Peter Gercke , ibidem , s.48-49
99. Peter Gercke , ibidem , s.61
100. Peter Gercke , ibidem , s.31,45,59
101. Peter Gercke , ibidem , s.31
102. Peter Gercke , ibidem , s.74
103. Peter Gercke , ibidem , s.30
104. Peter Gercke , ibidem , s.28
105. Warren G.Moen , "Greek Vase Painting in Midwestern Collections" , 1980 , s. 29
106. Warren G.Moen , ibidem
107. R.M.Cook , BSA XXXIV , "Pikellura Pottery" , 1936,plt.3,a
108. R.M.Cook , ibidem , s.7
109. R.M.Cook , ibidem , plt.2,b
110. R.M.Cook , ibidem , s.7
111. R.M.Cook , ibidem , plt.3,a
112. R.M.Cook , ibidem , s.7
113. R.M.Cook , ibidem , plt.4,c
114. R.M.Cook , ibidem , s.8
115. R.M.Cook , ibidem , plt.3,b
116. R.M.Cook , ibidem , s.70 Fig.9,9,14
117. R.M.Cook , ibidem , s.74 Fig.12,2
118. R.M.Cook , ibidem , s.70 Fig.9,30
119. R.M.Cook , ibidem , s.72
120. R.M.Cook , ibidem , s.72 Fig.11,7
121. R.M.Cook , ibidem , s.78
122. K.F.Kinich , Vroulia , 1914 , plt.35, 2-21
123. W.Schiering , " Werkstätten Orientalisierender Keramik Auf Rhodes" , 1957 , Beilage.I
124. H.Walter , Samos V , 1968 , Abb.47
125. W.Schiering , " Werkstätten Orientalisierender Keramik Auf Rhodes" , 1957 , Beilage.I
126. W.Schiering , ibidem
127. H.Walter , Samos V , 1968 , Abb.48
128. W.Schiering , "Werkstätten Orientalisierender Keramik Auf Rhodes" , 1957 , Beilage.3

129. E.Walter-Karydi , *Samos VI,1* , 1973 , Taf.108,899-902-901
Taf.109,907 ; 105,877
C.Dugas , *Deles III.* , 1935 , plt.39,4-7
W.Schiering , "Werkstätten Orientalisierender Keramik
Auf Rhodes" , 1957 , Beilage.3
130. C.Dugas , *Deles III.* , 1935 , plt.39,4-7
131. E.Walter-Karydi , *Samos VI,1* , 1973 , Taf.62,516
132. C.Dugas , *Deles III.* , 1935 , s.23,19 a-b
133. C.Dugas , *ibidem* , s.21,16 a-b
134. CVA , *Oxford II* , GB 9 , plt.5,13
135. CVA , *ibidem* , plt.5,14
136. CVA , *BM II Dn* , "Clazomenian Black Figure and Other
East Greek Pottery" , plt.9,23-26 ; 9,30-31
137. E.Walter-Karydi , *Samos VI,1* , 1973 , Abb.44-45
W.Schiering , "Werkstätten Orientalisierender Keramik
Auf Rhodes" , 1957 , Beilage.5
138. C.H.Greenewalt, jr. , *CSCA Vol.4* , "Fikellura and Early
Fikellura Pottery From Sardis" , 1971 , s.156
139. C.H.Greenewalt, jr. , *ibidem* , plt.4
140. *ibidem*
141. C.H.Greenewalt, jr. , *CSCA Vol.17* , "Ritual Dinners in
Early Histic Sardis" , 1978 , s.11
142. C.H.Greenewalt, jr. , *ibidem* , s.15
143. K.F.Kinch , *Vreulia* , 1914 , plts.36,2-39 a-b ; 43,27-1a
E.Walter Karydi , *Samos VI.1* , 1973 , plt.124-125
144. *ibidem*
145. C.H.Greenewalt, jr. , *CSCA Vol.17* , "Ritual Dinners in
Early Histic Sardis" , 1978 , s.16
146. C.H.Greenewalt, jr. , *CSCA Vol.5* , 1972 , plt.4,1-2 ; 6,1
147. C.H.Greenewalt, jr. , *CSCA Vol.4* , 1971 , s.164
148. C.H.Greenewalt, jr. , *CSCA Vol.17* , "Ritual Dinners in
Early Histic Sardis" , 1978 , s.30
149. Boehlau-Schefeld , *Larisa am Hermes III.* , 1942
150. Boehlau-Schefeld , *ibidem* , Taf.25-28
151. Boehlau-schefeld , *ibidem* , Taf.29
152. Peter Gercke , *Funde aus der Antike* , 1984 , s.73
153. W.Schiering , *Berliner Museen 18.* , "Aus Einem Ost-
griechischen Kindergrab" , 1968 , s.3
154. W.Schiering , *ibidem* , s.5
155. *ibidem*

156. C.H.Greenewalt, jr. , CSCA Vol.4 , "Fikellura and Early Fikellura Pottery From Sardinia" , 1971 , s.163
157. ibidem
158. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , s.164
159. C.H.Greenewalt, jr. , ibidem , s.161-162
160. E.Walter-Karydi , Sames VI,1 , 1973 , Taf.63,523
161. E.Walter-Karydi , ibidem , s.51
162. E.Walter-Karydi , ibidem , Taf.91,742
163. E.Walter-Karydi , ibidem , s.67
164. H.Walter , Sames V , 1968 , Taf.105,556
165. H.Walter , ibidem , s.69
166. H.Walter , ibidem , Taf.112,578
167. H.Walter , ibidem , s.71
168. E.Walter-Karydi , Sames VI,1 , 1973 , Taf.64,534
169. E.Walter-Karydi , ibidem , s.51
170. H.Walter , Sames V. , 1968 , Taf.102,537
171. P.Dupont , "Milet 1899-1980", Kolloquium Frankfurt am Main , "Naturwissenschaftliche Bestimmung der archaischen Keramik Milets" , 1980 , s.62
172. Schaus , "Two Fikellura Vase Painters" , Doktora tezi, Manuscript , 1984 , s.99
173. P.Dupont , Dacia N.S Tome XXVII,1-2 , 1983 , s.19-43
174. R.M.Ceek , "Antecedents of Fikellura" , Prof.E.Akurgal Hatıra Kitabı için makalesi , Manuscript , s.2
175. ibidem
176. Schaus , "Two Fikellura Vase Painters" , Doktora tezi, Manuscript , 1984 , s.100
177. R.M.Ceek , "Antecedents of Fikellura" , Prof.E.Akurgal Hatıra Kitabı için makalesi , Manuscript , s.2
178. Schaus , " Two Fikellura Vase Painters", Doktora tezi, Manuscript , 1984 , s.101
179. P.Dupont , "Milet 1899-1980" , Kolloquium Frankfurt am Main , "Naturwissenschaftliche Bestimmung der archaischen Keramik Milets" , 1980 , s.65
180. P.Dupont , ibidem
181. E.Walter-Karydi , Sames VI,1 , 1973 , s.57
182. Warren G.Meon , "Greek Vase Painting in Midwestern Collections" , 1980 , s.29

183. W.Schiering , Berliner Museen 18 , "Aus Einem Ost-
griechischen Kindergrab" , 1968
184. C.H.Greenewalt,jr. , CSCA Vol.4 , "Fikellura and Early
Fikellura Pottery From Sardis" , 1971 , s.163

RESİMLER LİSTESİ

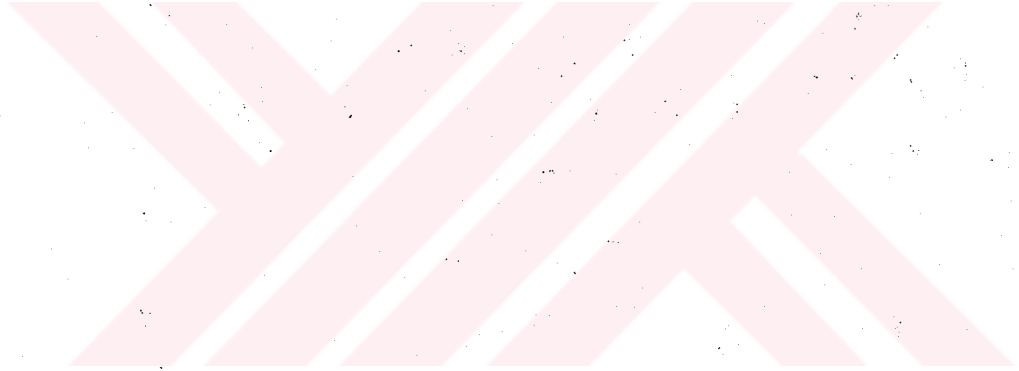
1. A Skyphesu (Kat.1)
2. A Skyphesu (Kat.1)
3. A Skyphesu (Kat.1)
4. A Skyphesu (Kat.1)
5. A Skyphesu (Kat.1) Detay , keçi, geyik figürleri
6. A Skyphesu (Kat.1) Detay , beğa figürü
7. B.I Skyphesu (Kat.2)
8. B.I Skyphesu (Kat.2)
9. B.I Skyphesu (Kat.2)
10. B.II Skyphesu (Kat.3)
11. B.II Skyphesu (Kat.3)
12. B.III Skyphesu (Kat.4)
13. B.IV Skyphesu (Kat.5)
14. B.III-B.IV Skyphes fragmentleri
15. Berlin Grubu , 1966.24-26
16. a-b Berlin Grubu , 1966.24

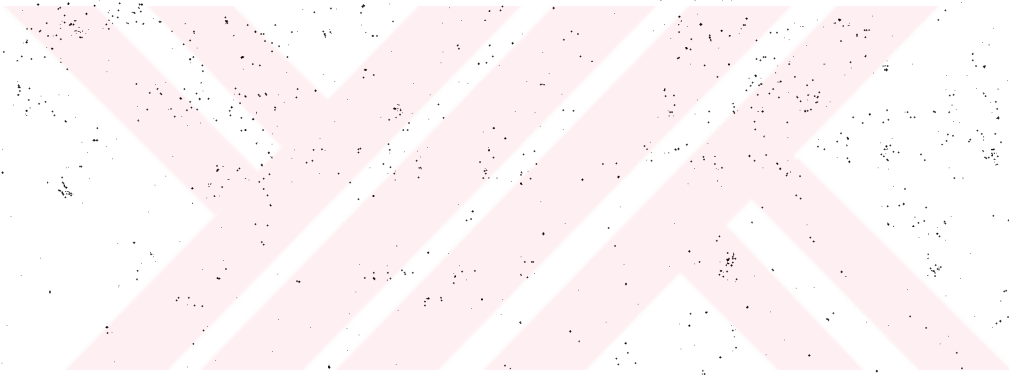
FIGÜRLER LİSTESİ

1. A Skyphesu (Kat.1) Dekerasyon çizimi
2. A Skyphesu (Kat.1) Profil çizimi
3. B.I Skyphesu (Kat.2) Dekerasyon çizimi
4. B.I Skyphesu (Kat.2) Profil çizimi
5. B.II Skyphesu (Kat.3) Dekerasyon çizimi
6. B.II Skyphesu (Kat.3) Profil çizimi
7. B.III Skyphesu (Kat.4) Dekerasyon-profil çizimi
8. B.IV Skyphesu (Kat.5) Dekerasyon-profil çizimi
9. B.III-B.IV Skyphes fragmentleri elası restitüsyon çizimi
10. a-b Siren figürleri
11. Kaz - Sphinx kompozisyonu
12. Deldurma motifleri ve bezek bantları
13. Berlin Grubu , 1966.24 keçi figürü
14. Berlin Grubu , 1966.25 kaz figürü
15. Berlin Grubu , 1966.24 beğa figürü
16. Berlin Grubu , Deldurma motifleri ve bezek bantları
17. Sardeis , EF.1 keçi figürü
18. Sardeis , EF.4 keçi figürü
19. Sardeis , EF.14 keçi figürü
20. Sardeis , EF.26 geyik figürü
21. Sardeis , EF.16 kaz figürü
22. Sardeis , EF.29 kaz figürü
23. Sardeis , EF.3 köpek figürü
24. Sardeis Grubu , Deldurma motifleri ve bezek bantları
25. Güney İonia.1 keçi figürü
26. Güney İonia.2 keçi figürü
27. Güney İonia.3 keçi figürü
28. Güney İonia.4 keçi figürü
29. Güney İonia.5 keçi figürü
30. Güney İonia.6 keçi figürü
31. Güney İonia.7 keçi figürü
32. Güney İonia.8 keçi-geyik figürleri
33. Güney İonia.9 geyik figürü

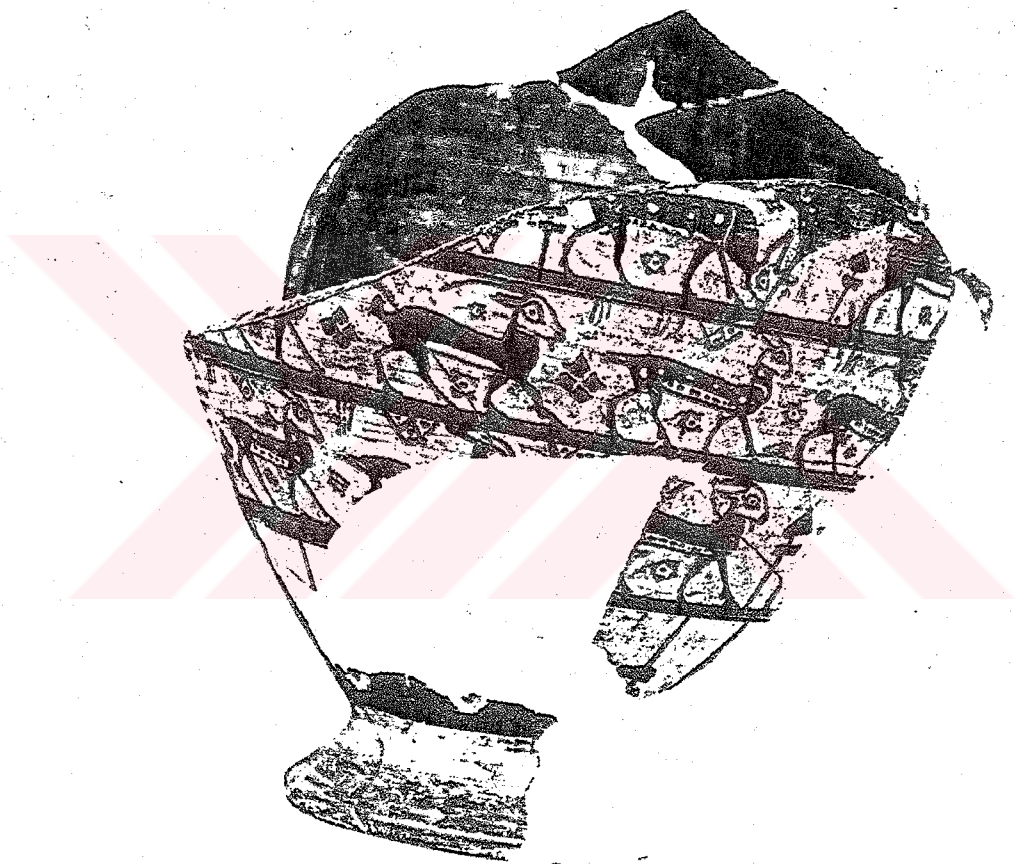
34. Güney İonia.10 kaz figürü
35. Güney İonia.11 kaz figürü
36. Güney İonia.12 kaz figürü
37. Güney İonia.13 beğa figürü
38. Güney İonia.14 beğa figürü
39. Güney İonia.15 köpek figürü
40. Güney İonia.16 köpek figürü
41. Güney İonia.17 keçi figürü
42. Güney İonia.18 keçi figürü
43. Güney İonia.19 geyik figürü
44. Güney İonia.20 geyik figürü
45. Güney İonia.21 kaz figürü
46. Kuzey İonia.1 keçi figürü
47. Kuzey İonia.2 keçi figürü
48. Kuzey İonia.3 keçi figürü
49. Kuzey İonia.4 geyik figürü
50. Kuzey İonia.5 kaz figürü
51. Kuzey İonia.6 beğa figürü
52. Kuzey İonia.7 köpek figürü
53. Aielis.1 keçi figürü
54. Aielis.2 keçi figürü
55. Aielis.3 geyik figürü
56. Aielis.4 kaz figürü
57. Karia.1 keçi figürü
58. Karia.2 keçi figürü
59. Karia.3 keçi figürü
60. Karia.4 geyik figürü
61. Karia.5 kaz figürü
62. Karia.6 kaz figürü
63. Karia.7 kaz figürü
64. Karia.8 kaz figürü
65. Karia.9 kaz figürü
66. Karia.10 beğa figürü
67. Karia.11 köpek figürü
68. Fikellura.1 keçi figürü
69. Fikellura.2 keçi figürü
70. Fikellura.3 geyik figürü
71. Fikellura.4 kaz figürü
72. Fikellura.5 köpek figürü

73. Fikellura, Deldurma metifleri ve bezek bantları paralelleri
74. Deęu Yunan Ekelleri , Deldurma metifleri ve bezek bantları paralelleri
75. Deęu Yunan stili ışın ve saplı genca sırası

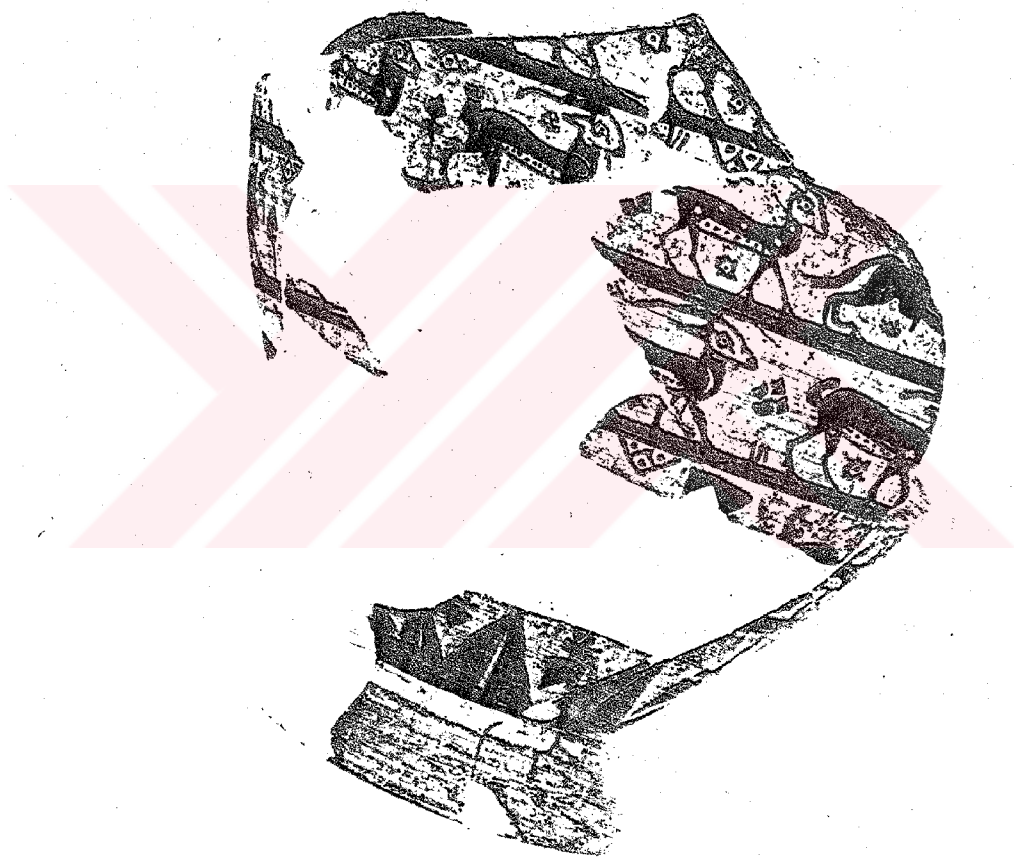

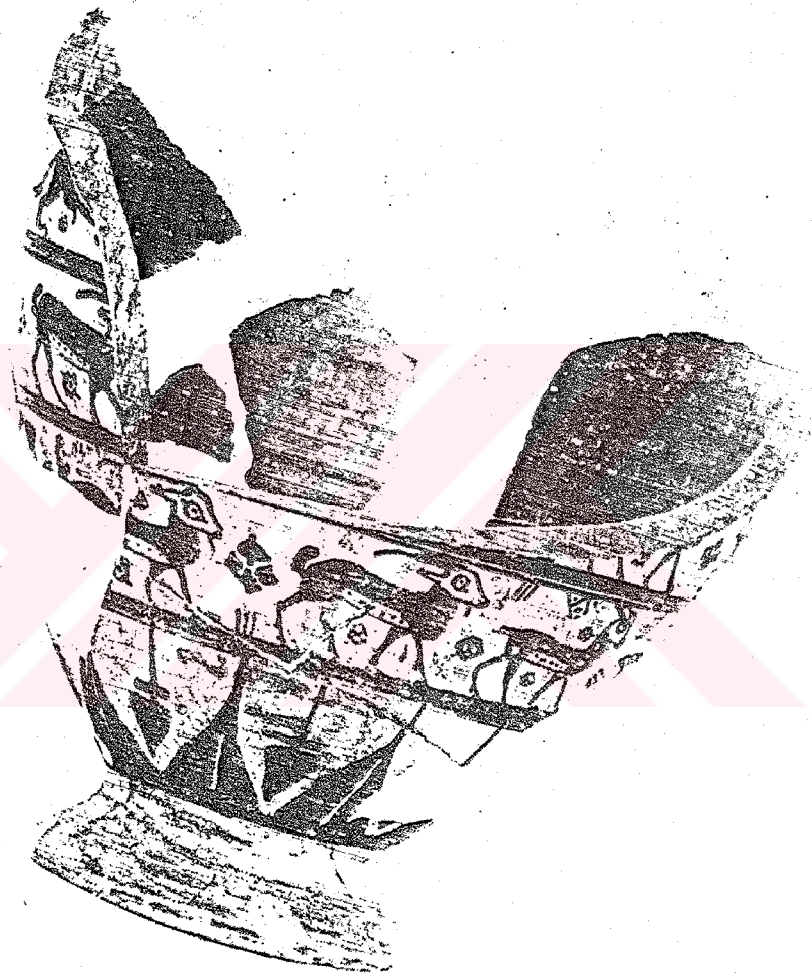
LEVHALAR

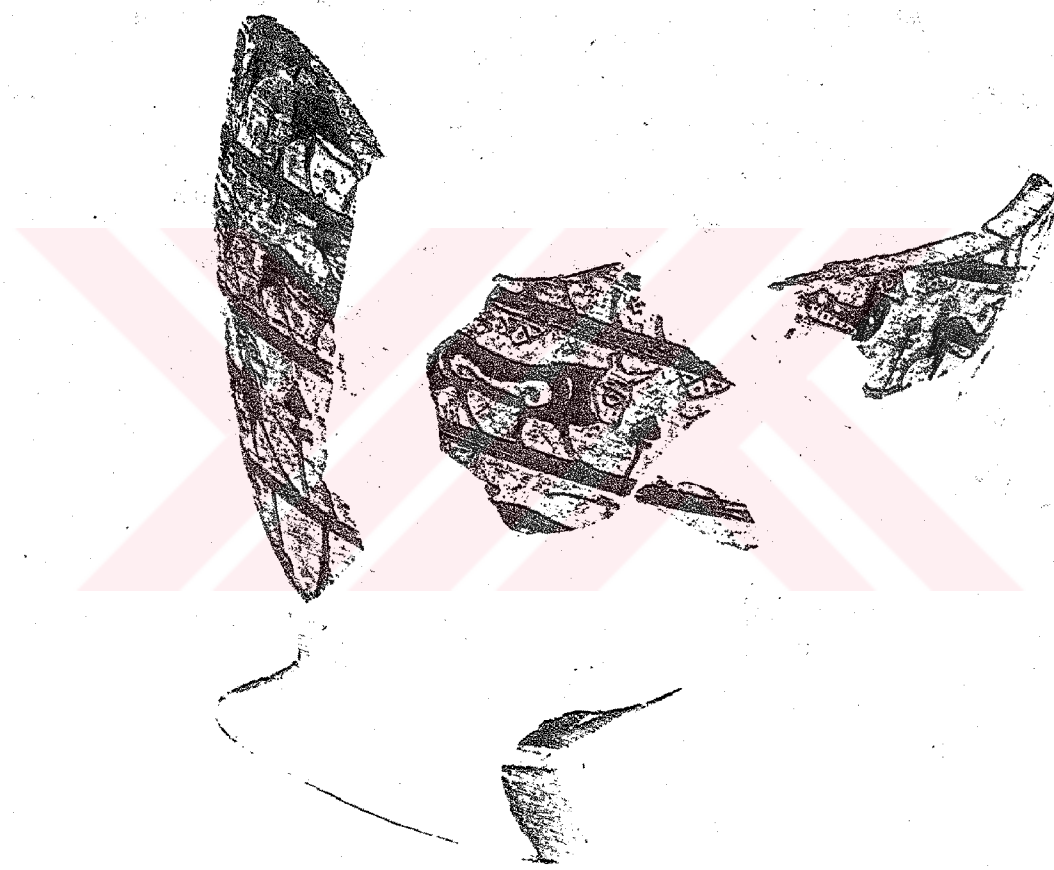
Resim.1

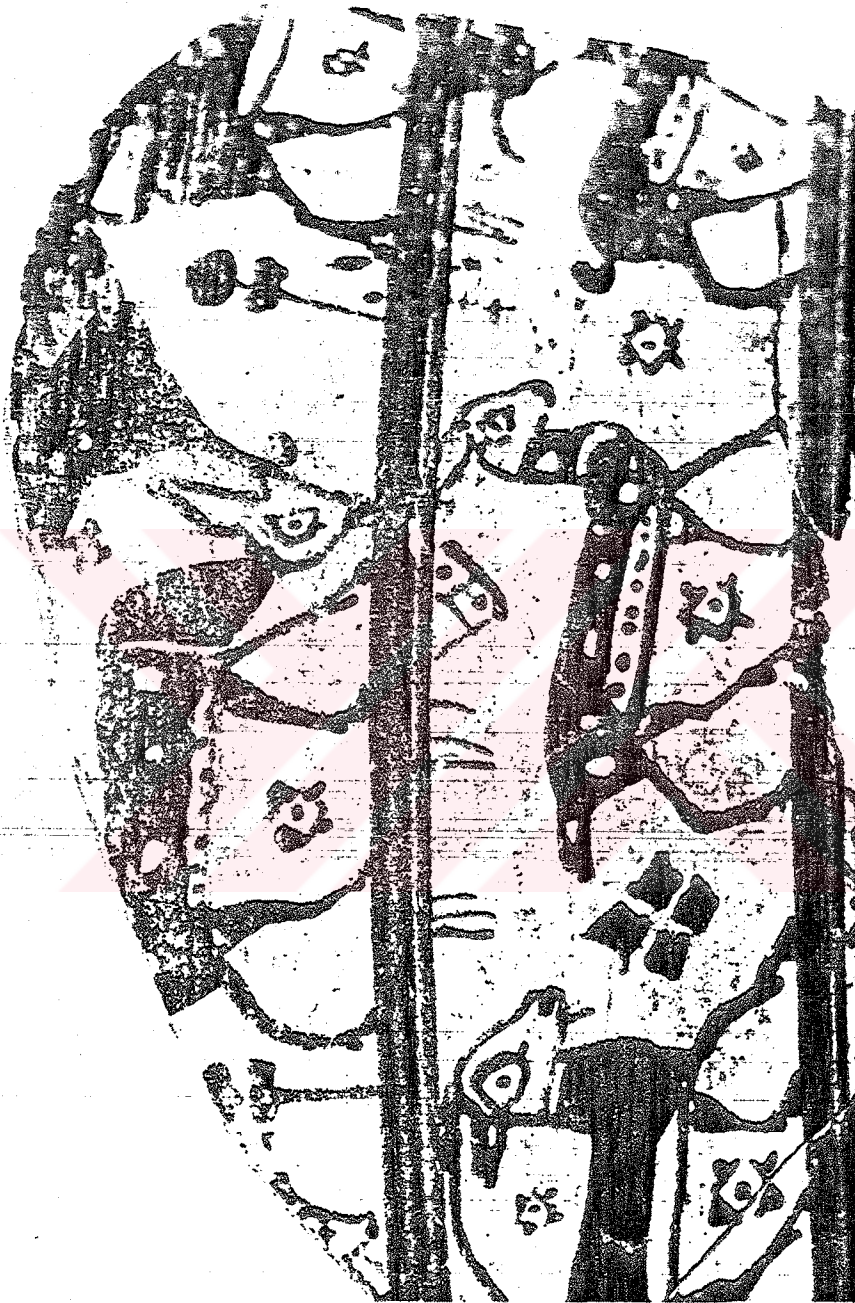
Resim.2

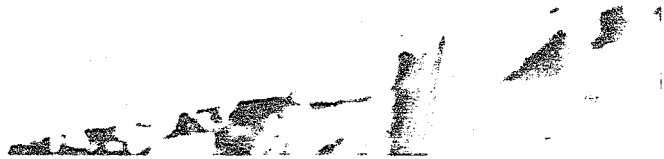
Resim.3

Resim.4

Resin.5

Resim.6

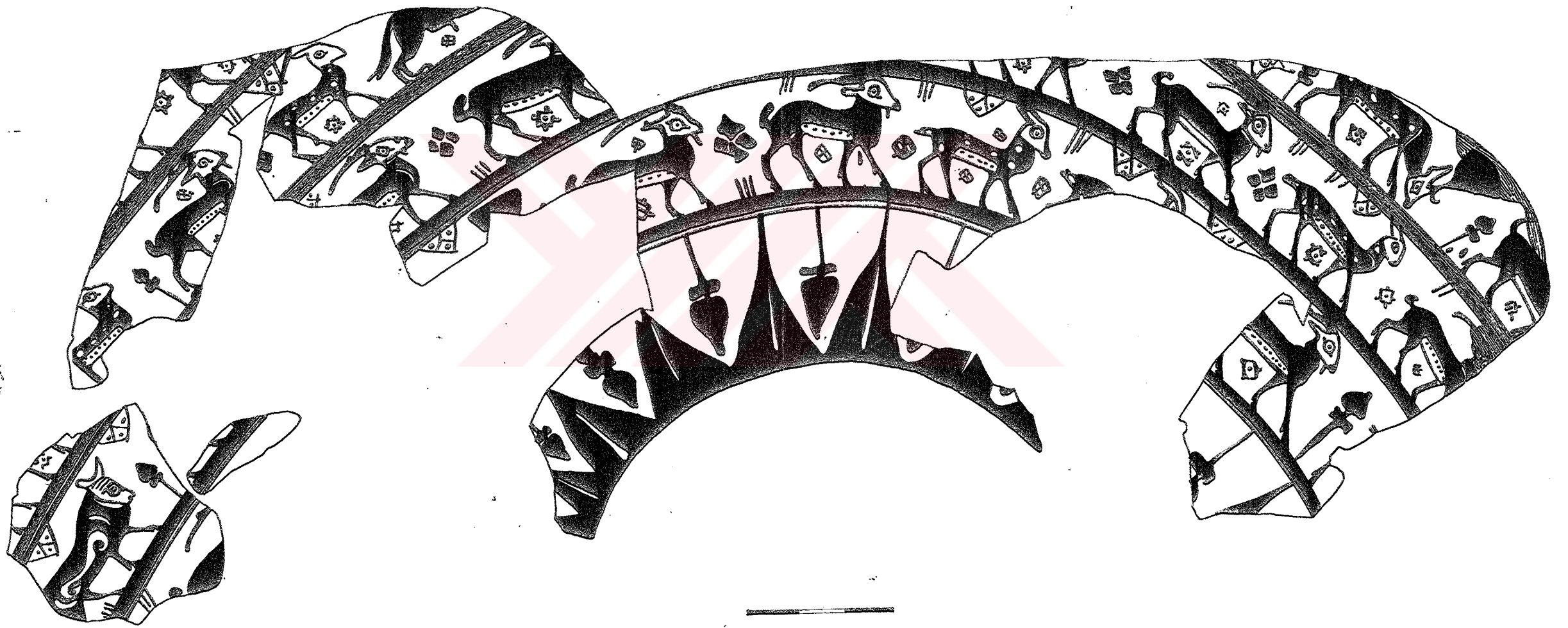

Fig. 1

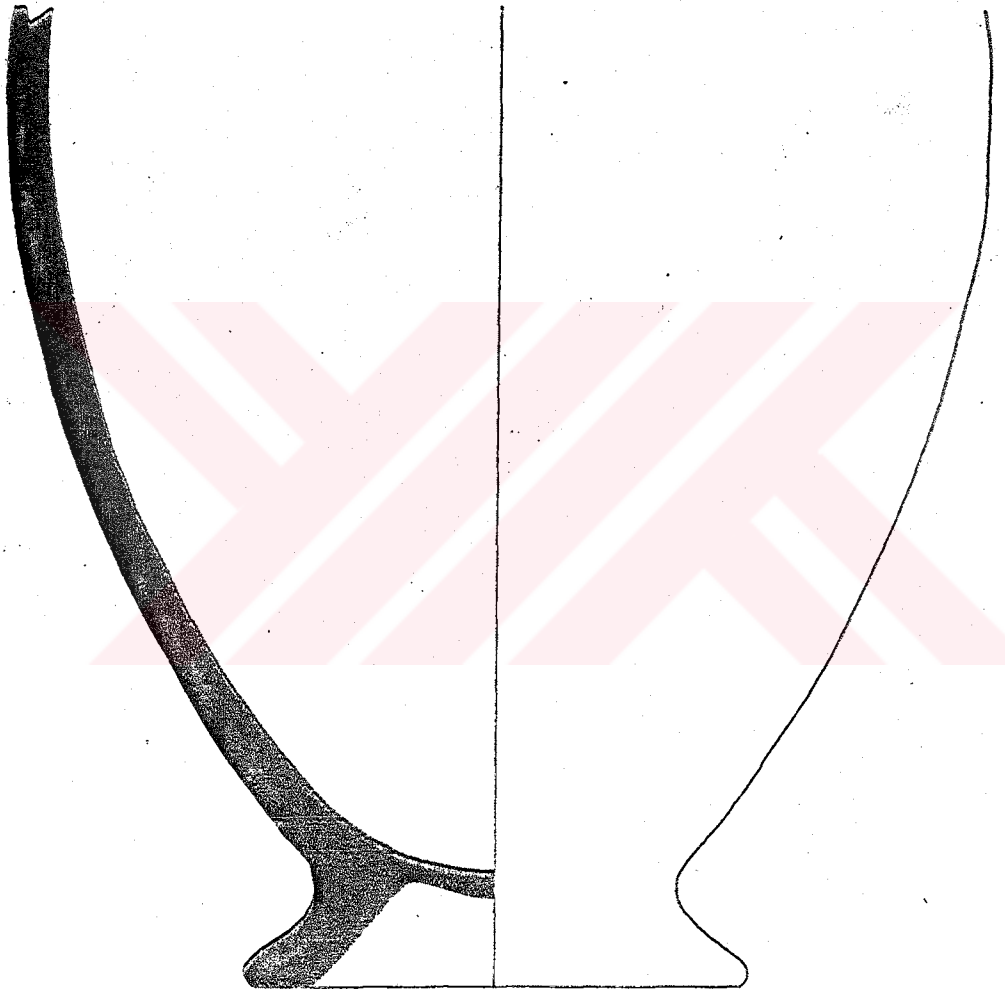
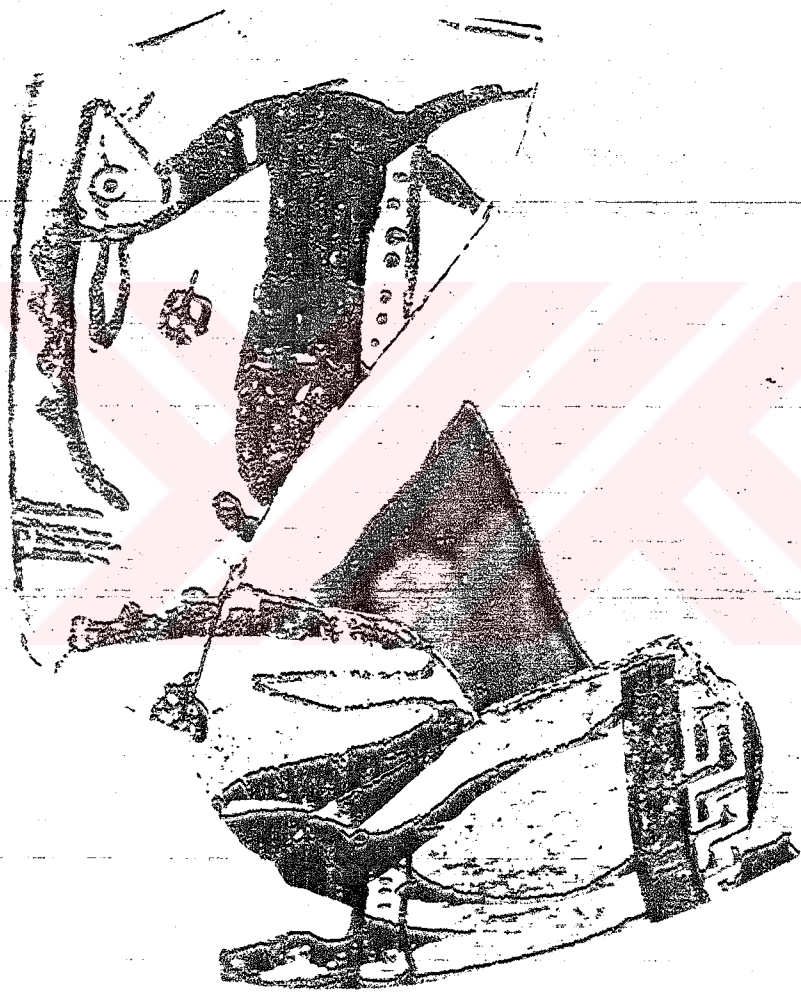

Fig. 2

Resin, 7

Resim. 8

Resin. 9

FIG. 3

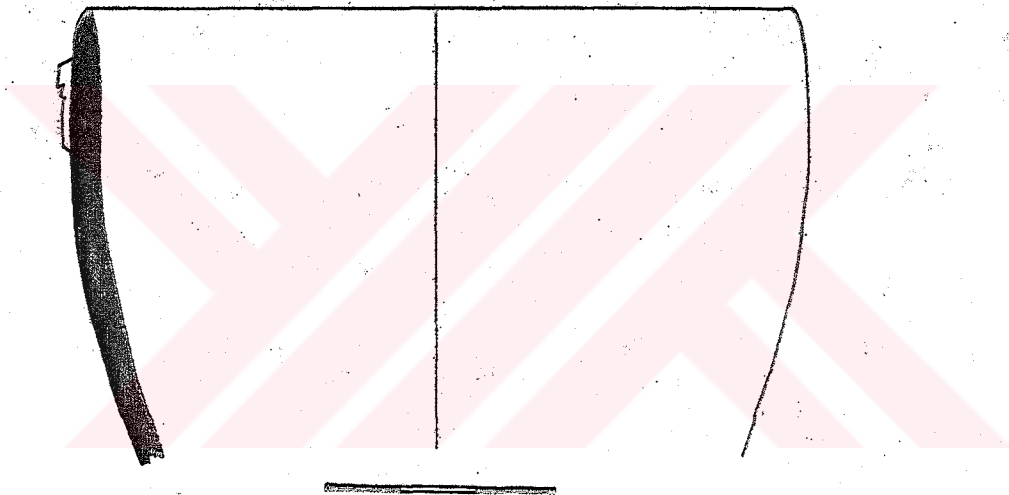
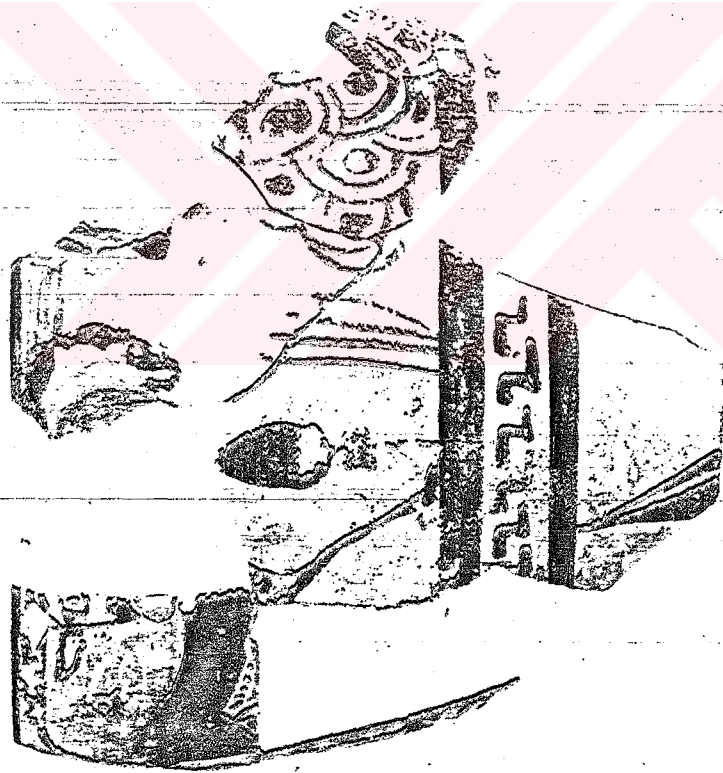
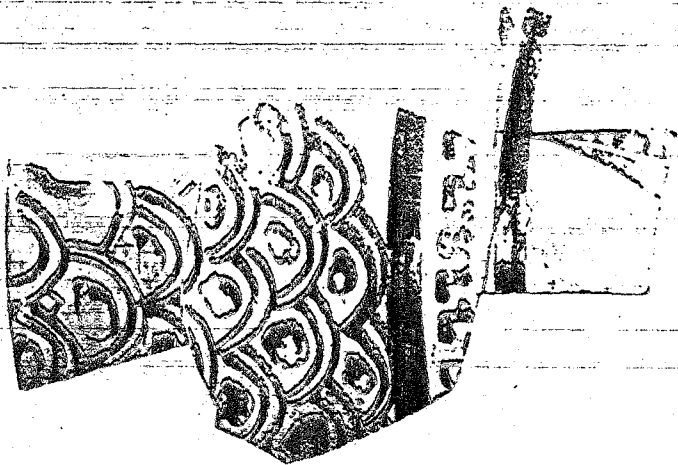

Fig. 4

Resim.10

Resim.11

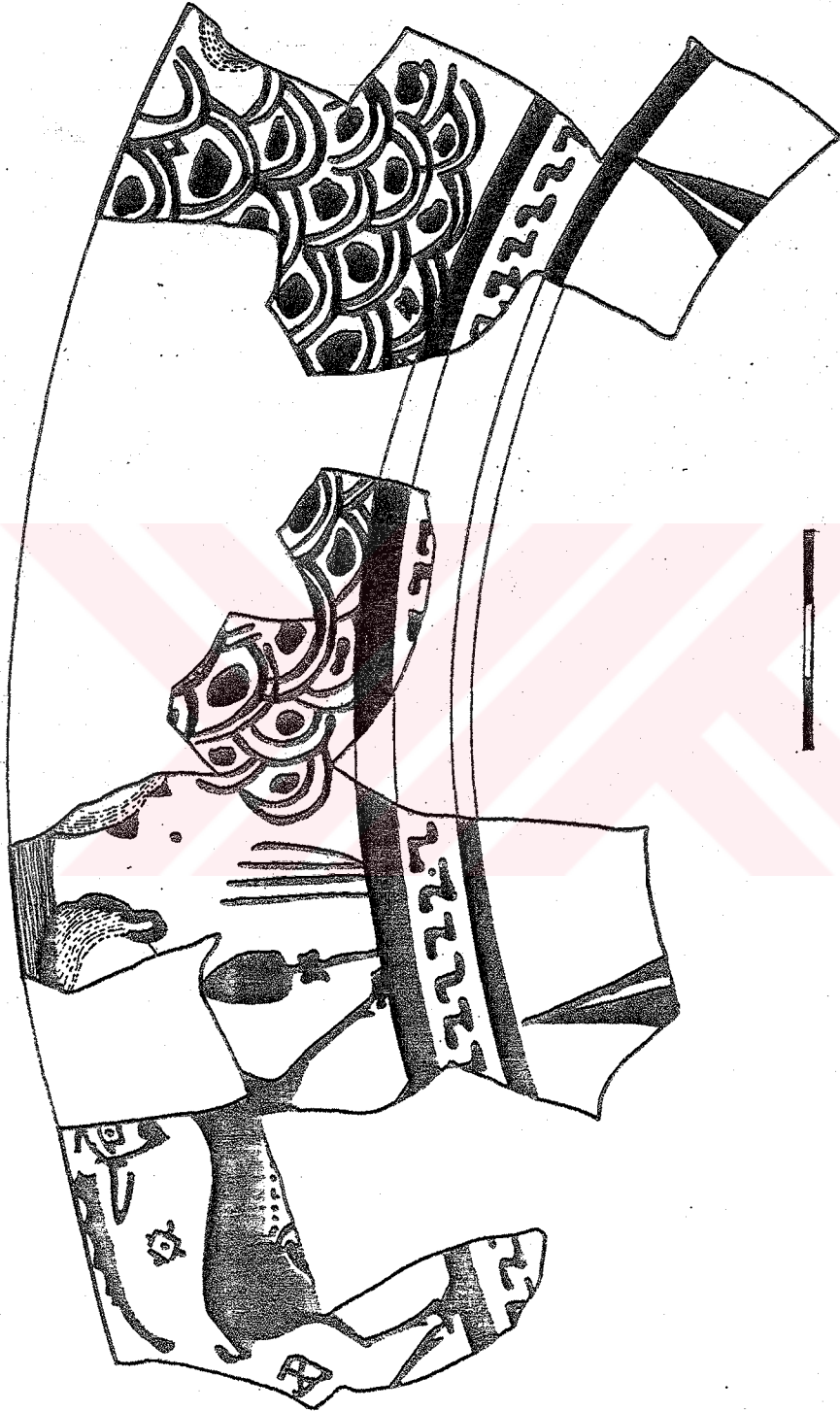

FIG. 5

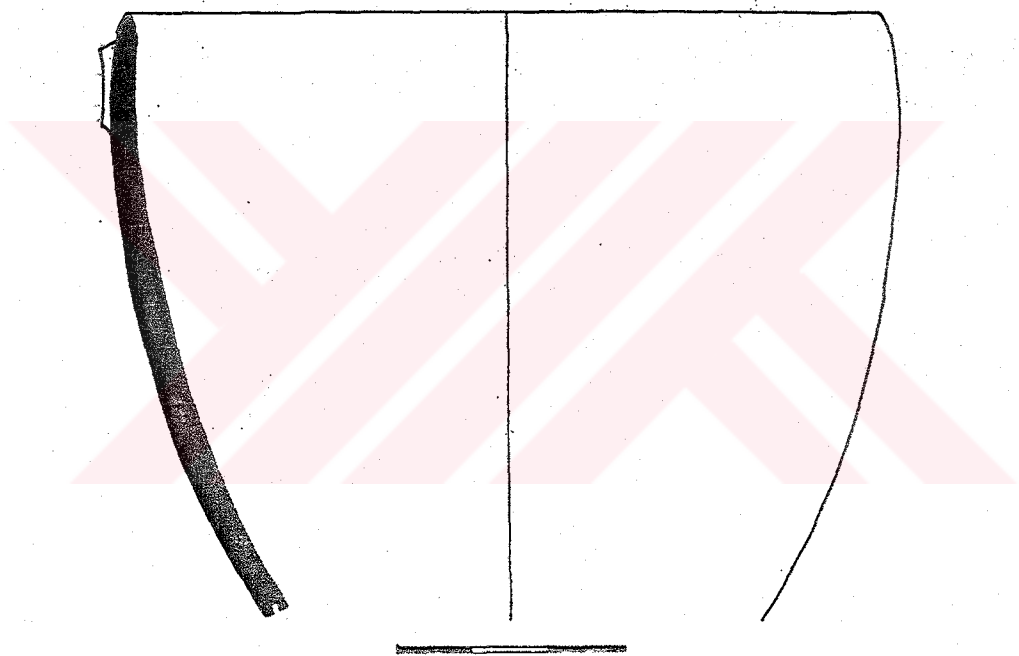

Fig. 6

Resim.12

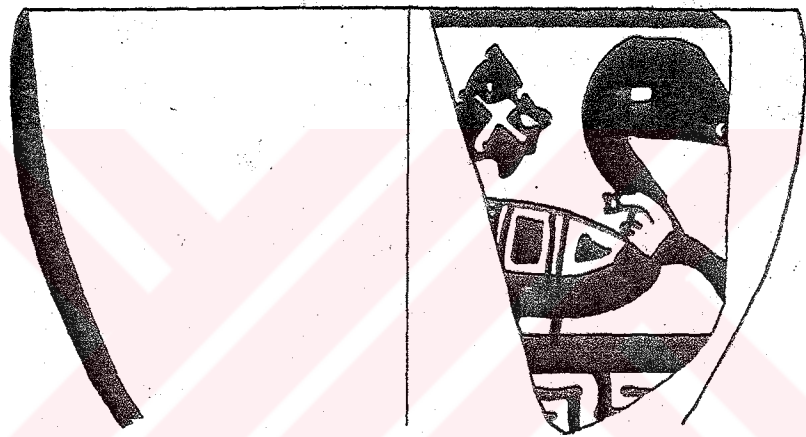

Fig. 7

Resim.13

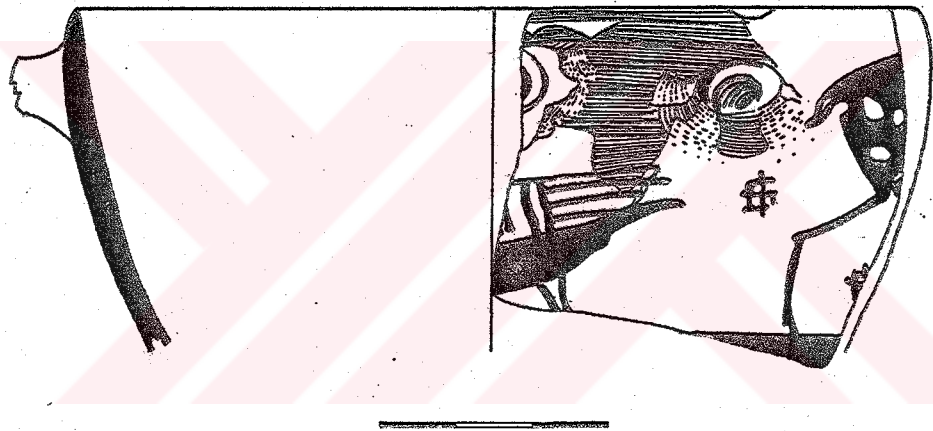

Fig. 8

Resim.14

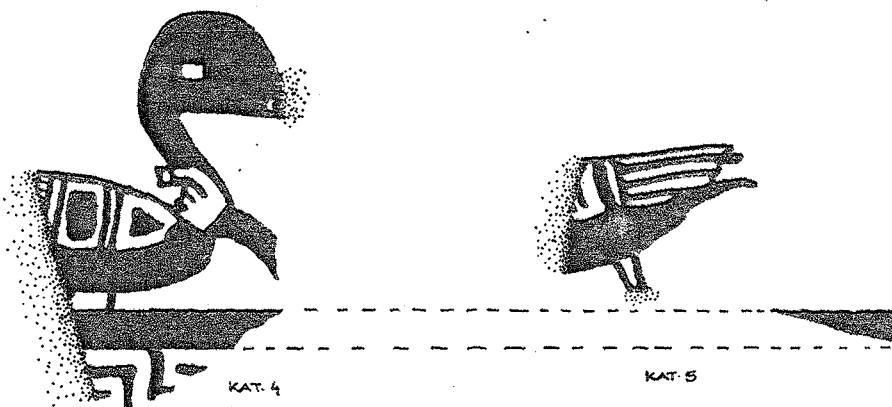

Fig. 9

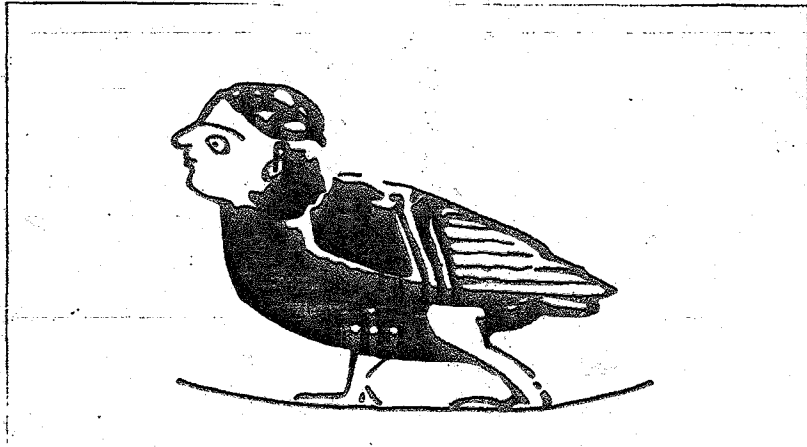

Fig. 10.a

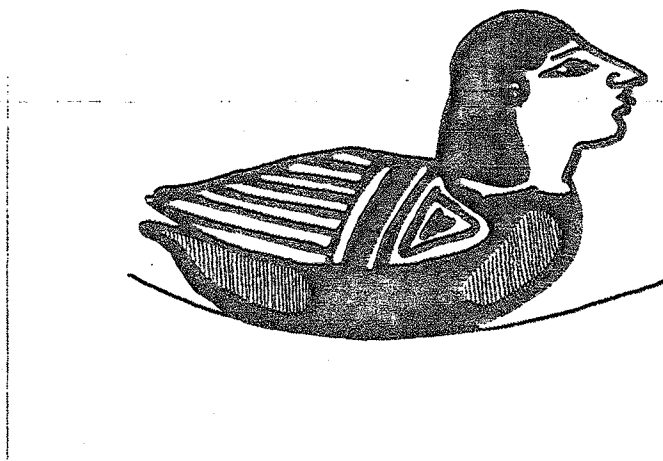

Fig. 10 b

Fig. 11

DOLDURMA MOTİFLERİ ve BEZEK BANTLARI

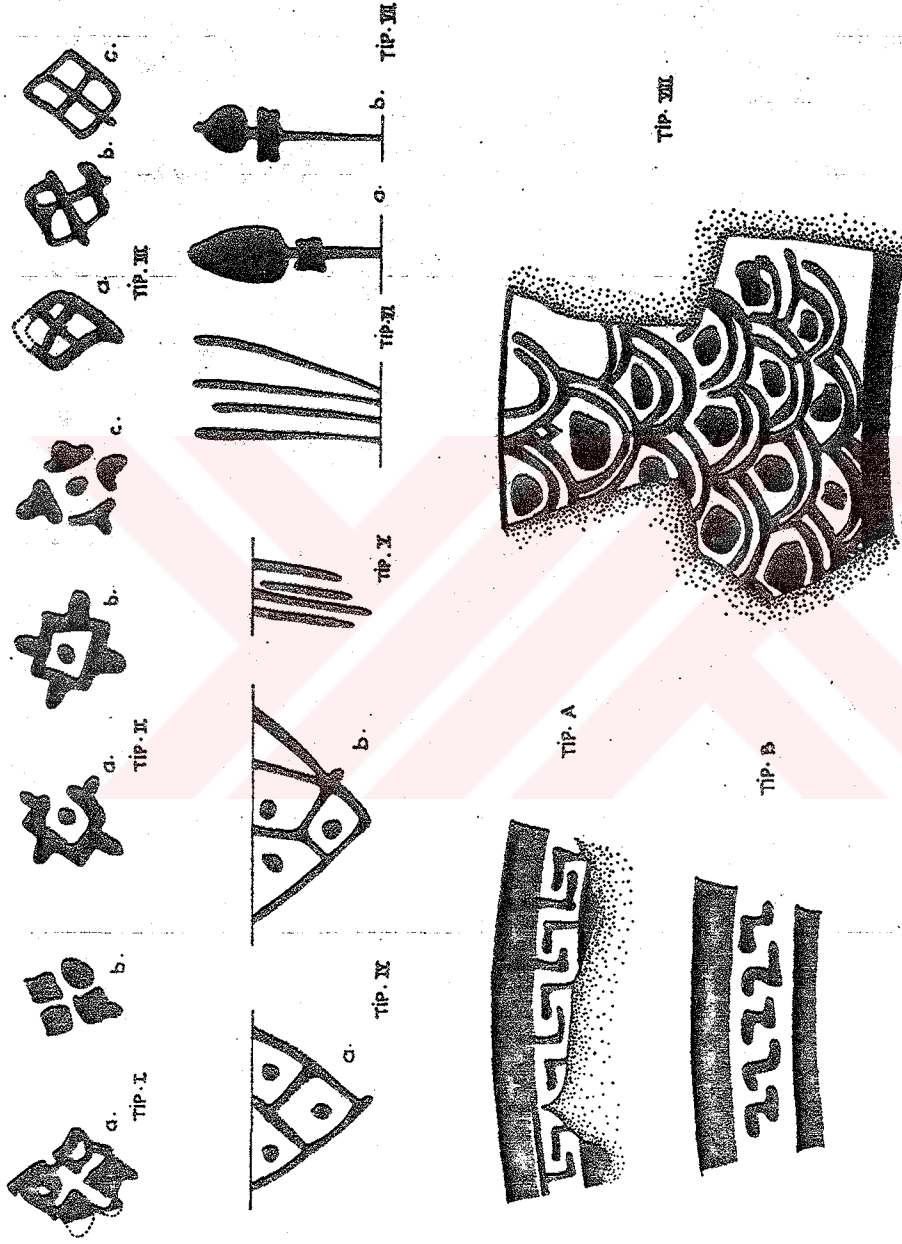

FIG. 12

Resim.15

Resin.16 a

Resin.16 b

Fig. 13

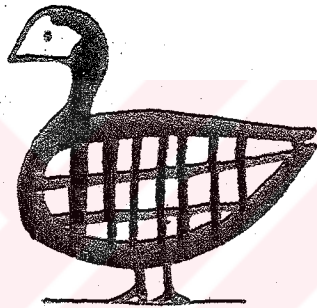

Fig. 14

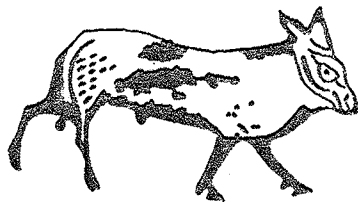

Fig. 15

BERLİN GRUBU; DOLDURMA MOTİFİ ve
BEZEK BANDI PARALELLERİ

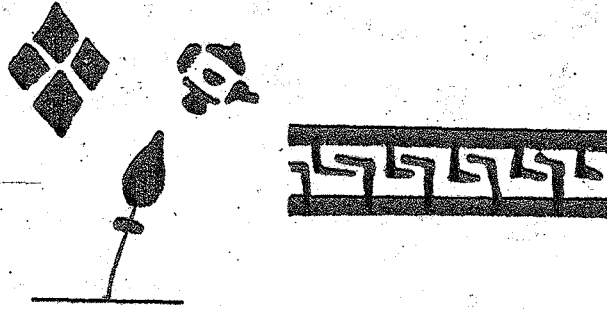

Fig. 16

SARDEİS GRUBU; DOLDURMA MOTİFİ ve
BEZEK BANDI PARALELLERİ

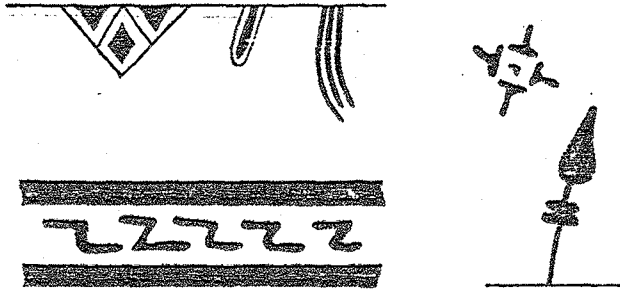

Fig. 24

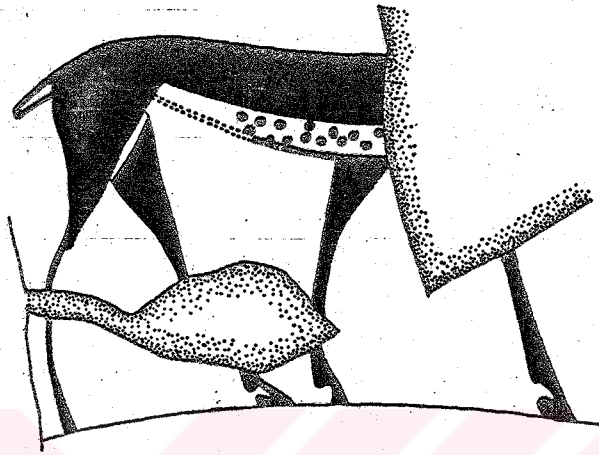

Fig. 17

Fig. 18

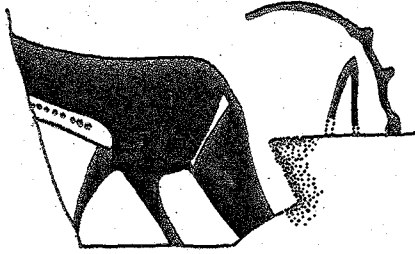

Fig. 19

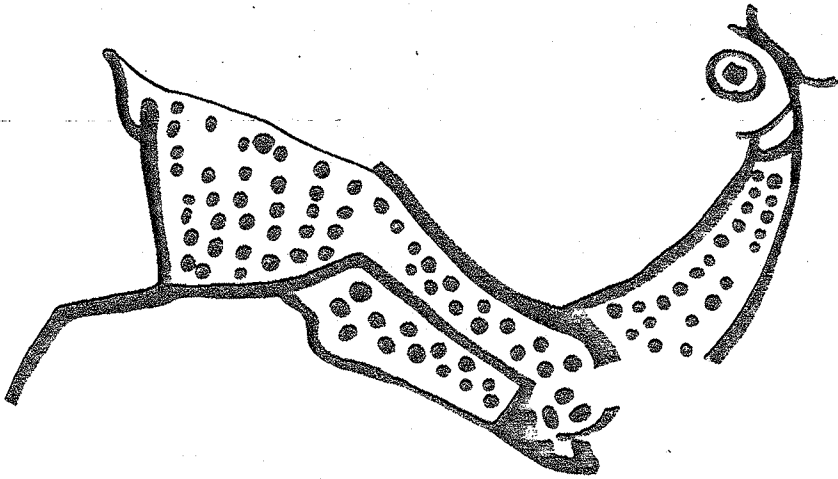

Fig. 20

Fig. 21

Fig. 22

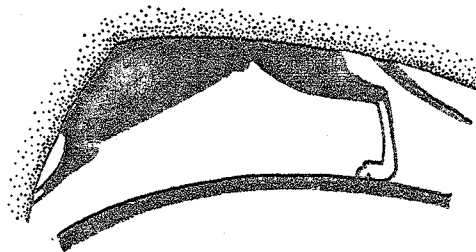

Fig. 23

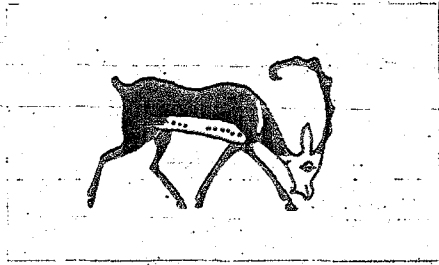

Fig. 27

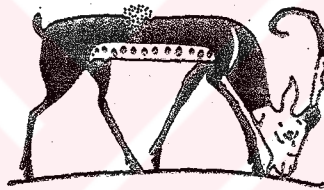

Fig. 28

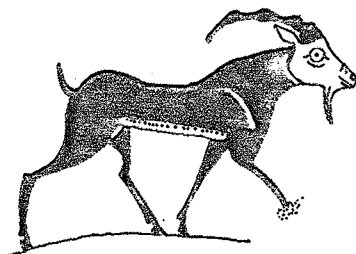

Fig. 29

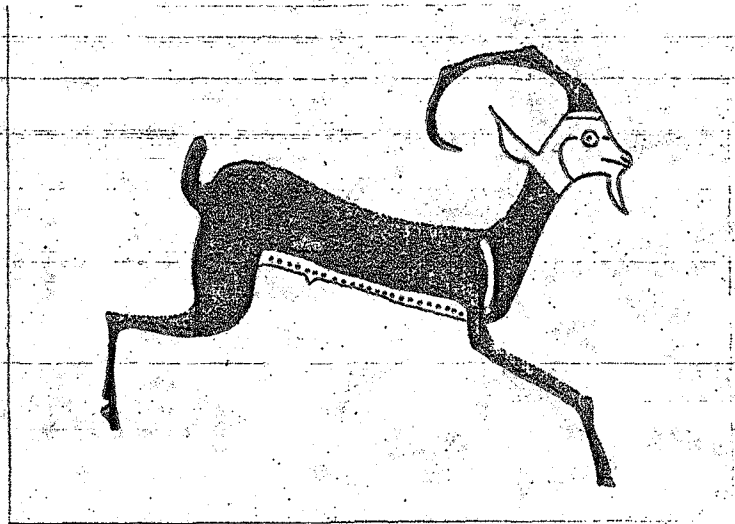

Fig. 30

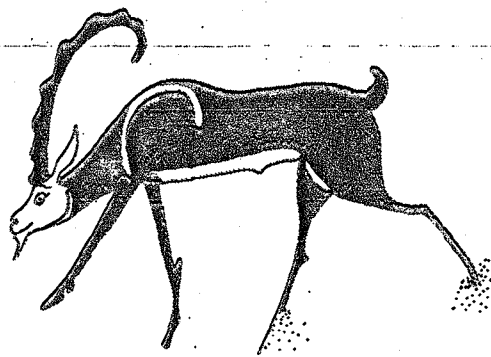

Fig. 31

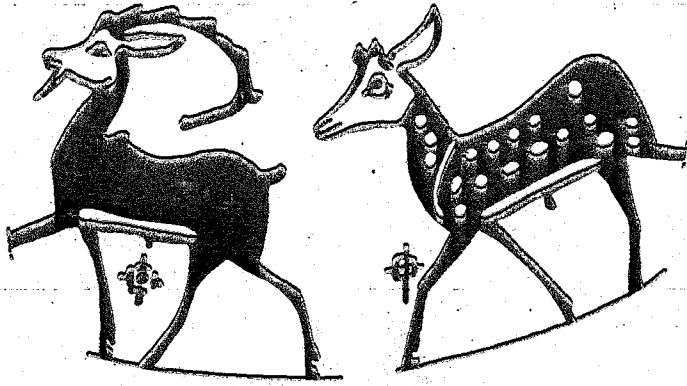

Fig. 32

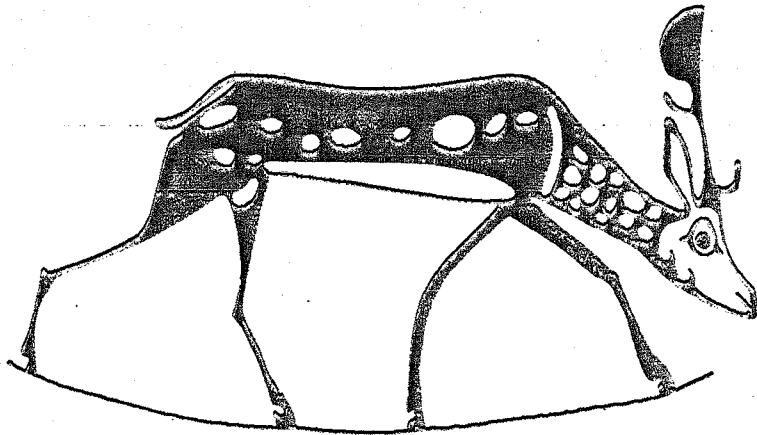

Fig. 33

Fig. 34

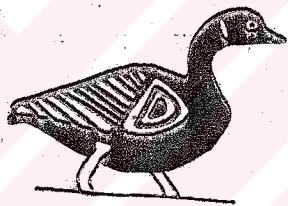

Fig. 35

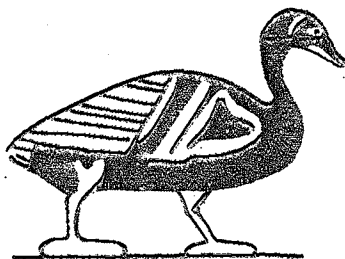

Fig. 36

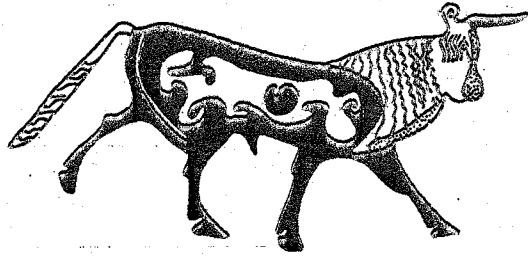

Fig. 37

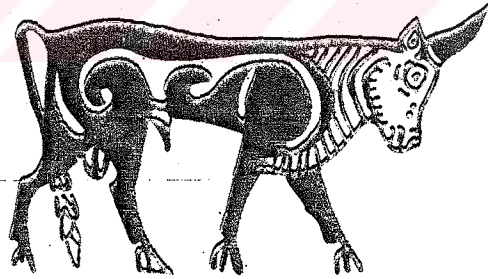

Fig. 38

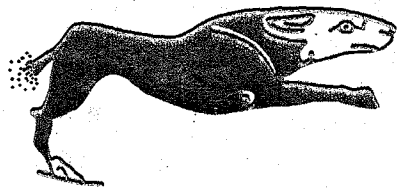

Fig. 39

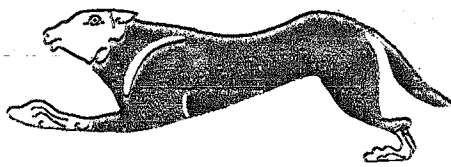

Fig. 40

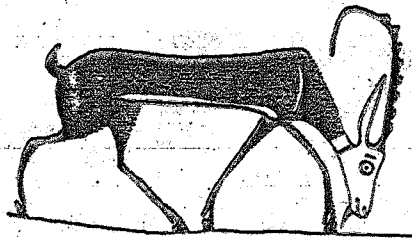

Fig. 41

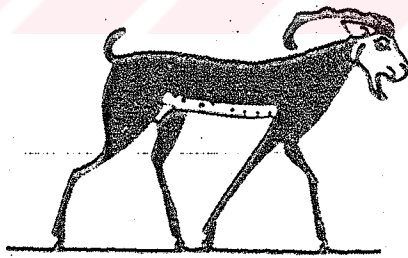

Fig. 42

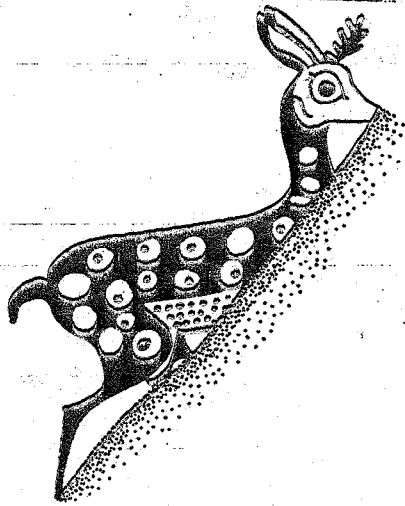

Fig. 43

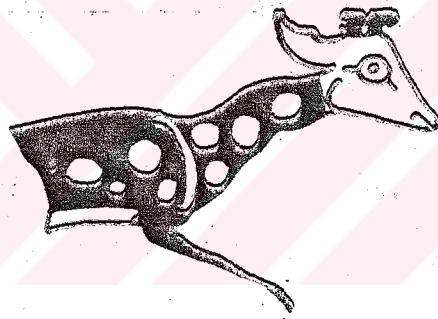

Fig. 44

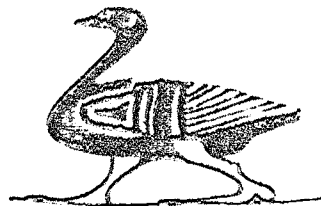

Fig. 45

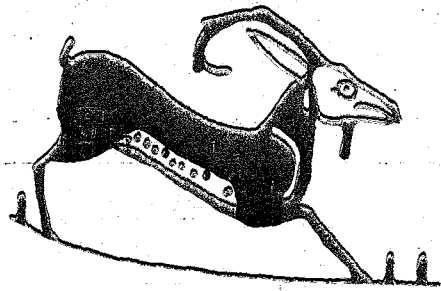

Fig. 46

Fig. 47

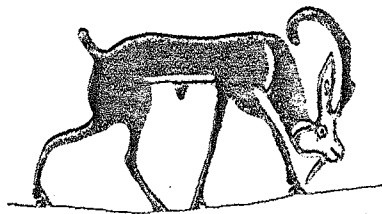

Fig. 48

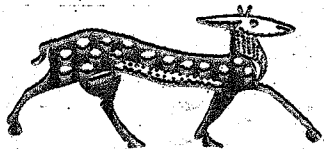

Fig. 49

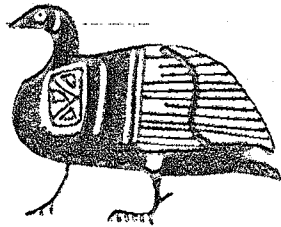

Fig. 50

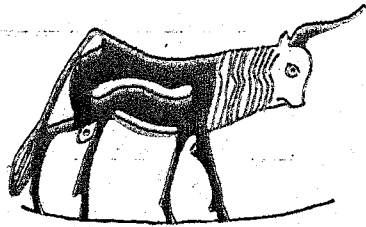

Fig. 51

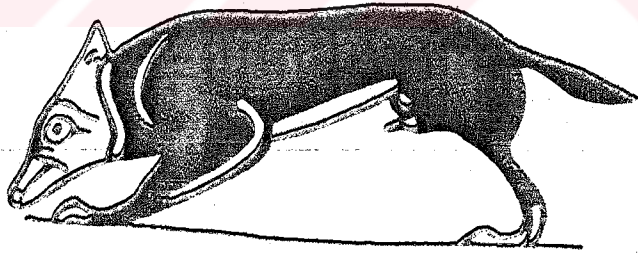

Fig. 52

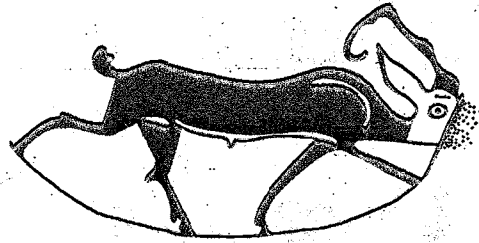

Fig. 53

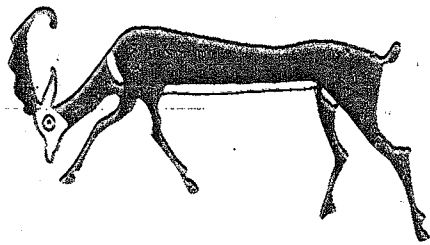

Fig. 54

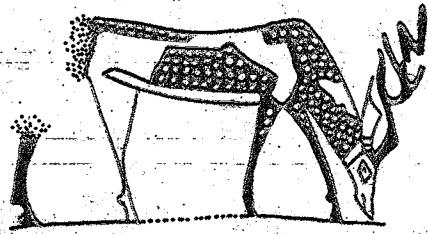

Fig. 55

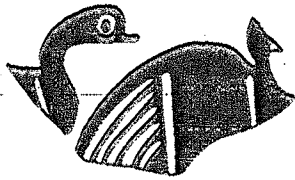

Fig. 56

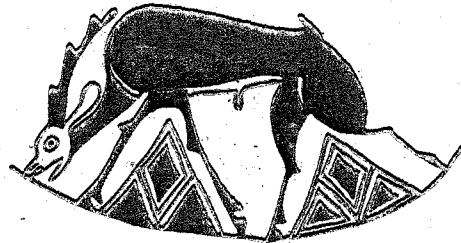

Fig. 57

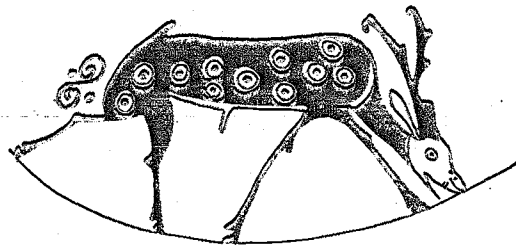

Fig. 58

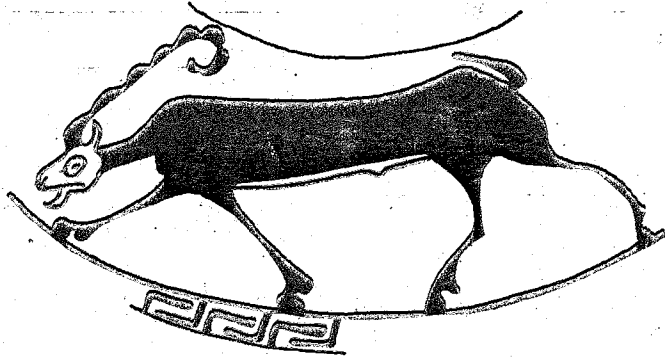

Fig. 59

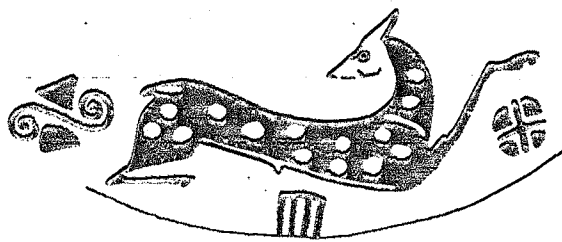

Fig. 60

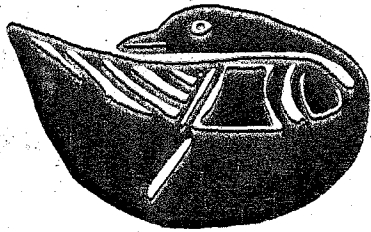

Fig. 61

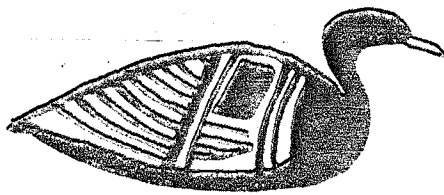

Fig. 62

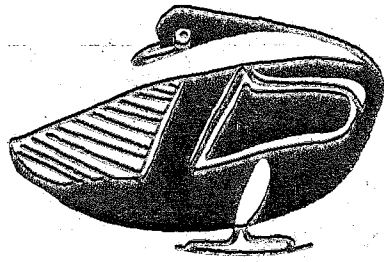

Fig. 63

Fig. 64

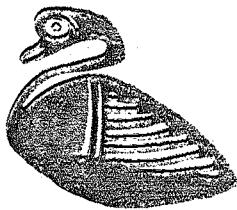

Fig. 65

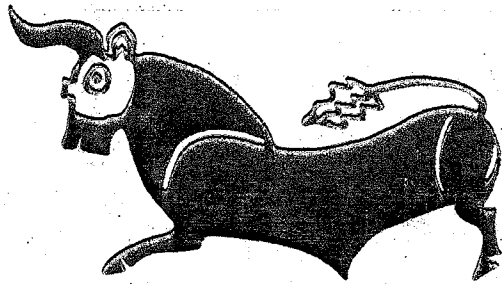

Fig. 66

Fig. 67

Fig. 68

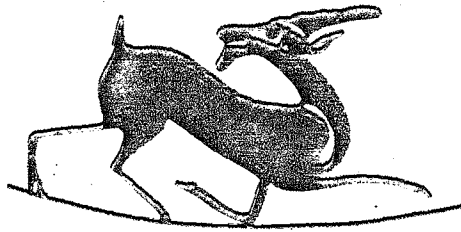

Fig. 69

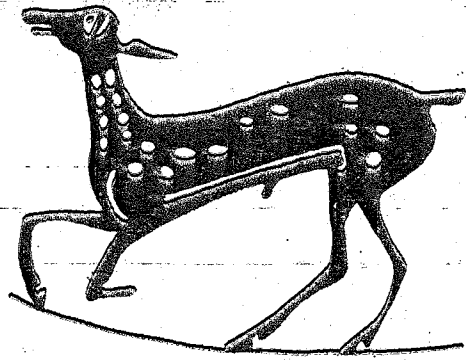

Fig. 70

Fig. 71

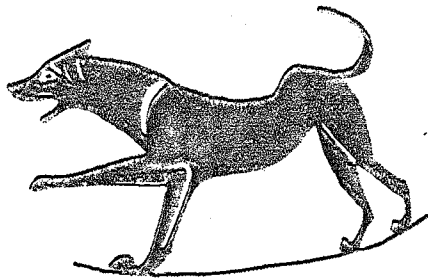

Fig. 72

DOĞU YUNAN EKOLLERİ ; DOLDURMA MOTİFLERİ
BEZEK BANTLARI PARALELLERİ

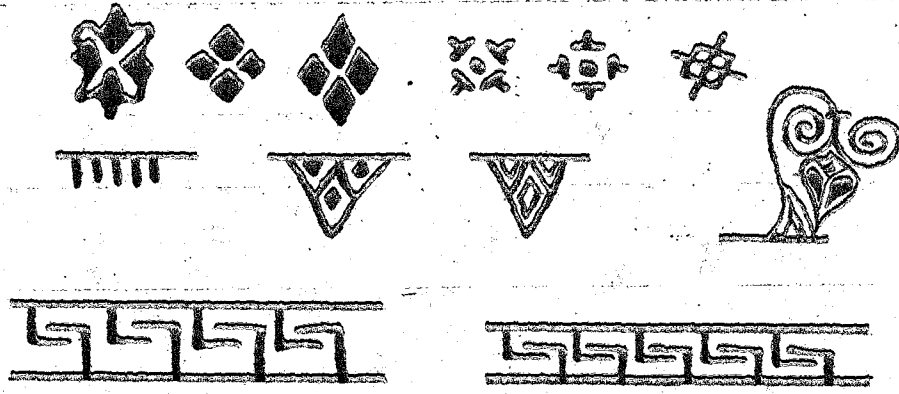

Fig. 74

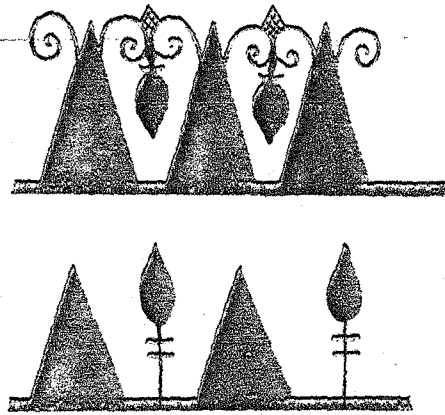

Fig. 75